Any 55.—Núm. 18.527.—Preu: 15 cèntims

ABONAMENTS

Barcelona, mes	[illegible] Ptes.
Catalunya i territoris de la República, trimestre	[illegible]
Amèrica llatina i Portugal, trimestre...	[illegible]
Països convení postal, íd.	[illegible]
Altres països, íd.	[illegible]

ANUNCIS I RECLAMS SEGONS TARIFES

Les notes pregades han d'ésser trameses en català

LA PUBLICITAT

BARCELONA

TALLERS D'IMPREMTA: CARRER DE BÀRBARA, 11 I 13. — TELÈFON 19603
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CORTS CATALANES, 589, 1.er — TELÈFON 11430

Dimarts, 26 de desembre de 1933

EL TEMPS Pressió, al nivell de la mar: [illegible] mil·límetres. Temperatura actual: [illegible] graus. Humitat relativa: 69 per cent. Velocitat del vent: calma. Visibilitat horitzontal, en promedio, [illegible] quilòmetres. Estat del cel: serè. En les darreres 24 hores: Temperatura màxima: 13,3 graus. Temperatura mínima: 3,2 graus. Recorregut del vent: 221 quilòmetres. Precipitació: nul·la. Insolació en el dia d'ahir: 8 hores 17 minuts.

La Generalitat perd el seu primer President

Ha mort Francesc Macià

EL DOLOR DE CATALUNYA

El dolor que sent Catalunya per la pèrdua del President Macià és sincerament compartit per nosaltres. Tots els catalans hem perdut fins a mai més un gran català que assolí la unió sentimental de tots els fills de la pàtria. I és que el seu sentit d'elegància moral i aquella tenacitat cavalleresca que posà a servir la sagrada causa de Catalunya, el seu únic i suprem ideal, havien penetrat endins del cor del poble i havien fet moure de la indiferència i agregar-se de fresc al nostre moviment patriòtic masses considerables de gent senzilla i dreturera, per a les quals la blanca testa de l'avi apareixia nimbada d'una apaivagadora llum apostòlica.

Ara ens ha deixat. Catalunya, que a ell escaigué de mantenir unida en l'entusiasme, avui ho és en l'enyorament. Dins la mort d'aquest home tots nosaltres som germans altra vegada. Continua, morint, l'objecte principal de la seva vida. Mai com ara Macià no se'ns afigura com un home-símbol; visqué noblement i en morir esdevé un immortal.

LA PUBLICITAT, a la vegada que associa el seu condol a totes les veus doloroses del poble de Catalunya, troba una lluïssor de conhort en aquesta veritat alliçonadora. Els que actualment porten la responsabilitat d'aquesta casa, enllà de la diferència de partits, ja l'havien proclamada en vida d'aquest patriota posant-lo pel damunt de les disputes del carrer. Avui no fem sinó repetir-la i remarcar-la amb un accent de plany i amb un afany d'esperança.

Malgrat tot la pèrdua és feixuga. Mai com en aquests moments de temença no és tan de doldre la desaparició d'aquell que havia trobat el camí de l'ànima col·lectiva. Qui sap les apel·lacions que caldrà fer a la pàtria; ¡qui sap quantes vegades haurem d'enyorar la seva atracció sentimental!

La mort, irremeiablement, ha estroncat una carrera llarga i llargament fruitosa al bell cor de l'hivern, quan esperàvem noves primaveres. Però *nosaltres*, que creiem que tothom que posa una idea al món sembra llavor d'immortalitat, ara, a contrallum de la malenconia, volem discernir què és allò que no ha mort del *President* que ara Catalunya plora. I ens sembla que el seu missatge als catalans, en abandonar-lo la vida és de pau i d'unió. Ell, que havia fet vibrar tan sovint a l'unison la pàtria nostra, estem segurs que no hauria desitjat per a l'endemà de la seva vida, enllà de la remor de les discòrdies partidistes, altra cosa que la persistència i l'expandiment d'aquella unió i aquella pau en el camí de llibertat que la República ha obert a Catalunya. Que les noves masses adquirides a la sagrada causa, al preu de sacrificis i neguits, i les noves que vindran, continuïn construint, agermanades, una Catalunya cada cop més gran i més ella mateixa. Amb aquest somni i aquesta fe haurà mort feliç Macià, home símbol en vida, patrici exemplar en mort. ¡En pau descansi, i en glòria de Catalunya!

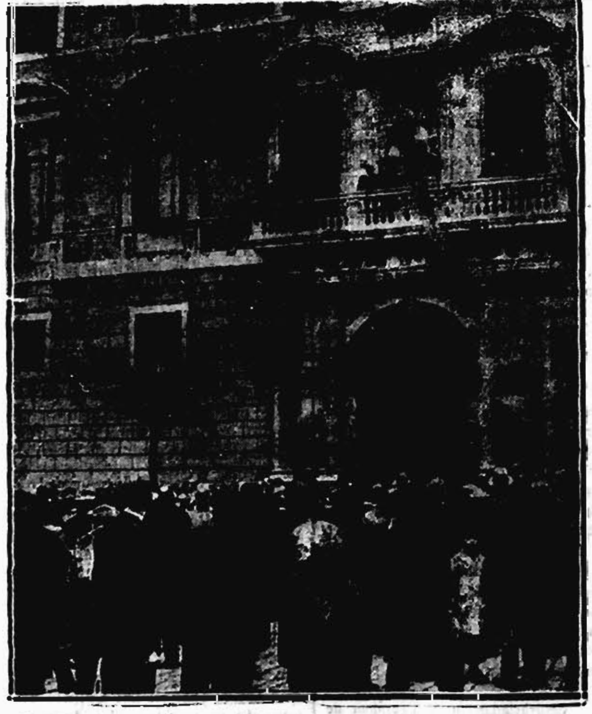

A dalt: El públic que anava a infor mar-se de la salut del senyor Macià, s'assabenta de la seva mort en veure arriar la bandera a mig pal. — A baix: El senyor Ma cià i els seus néts

Francesc Macià

En algunes ocasions he dit que Francesc Macià era un amic meu de tota la vida. No estranyareu aquesta mostra de confiança (la de nomenar-me conseller de la Generalitat) si us dic que, amb molts anys de diferència, Francesc Macià i jo hem nascut al mateix carrer de la mateixa vila catalana. Hem passat llargues temporades sense veure'ns, altres també molt llargues sense més emocions que les de la monotonia de la vida diària, i hem participat sovint en les mateixes lluites. Em vaga conèixer les seves qualitats millor que molts dels seus amics d'ara, però de tes elles només he de remarcarne una que considero essencial. Dintre una gran rectitud, una gran tenacitat en el propi ideal, una tensió constant del seu esperit vers un objecte únic com a finalitat exclusiva de la pròpia vida. Aquesta tensió espiritual li ha permès de passar indiferent per damunt les decepcions de la realitat, escoltar sense sentir-les les befes i les rialles que semblaven més humanes que la seva visió, i li ha permès de veure impassible com els anys anaven cajent, un *darrera* l'altre, damunt el seu cos, deixant els rastres que no perdonen; però mentre els cabells se li feien blancs i l'esperança semblava allunyar-se, amb un redreçament vigorós de les seves energies es mantenia sempre en la mateixa fe.

Quan trobeu en el curs de la vida un home d'aquesta qualitat, si no us convenç, podeu deixar de seguir-lo; si la seva intel·ligència no us sedueix, deixeu-lo passar; si la seva mirada penetrant o la seva paraula no us commou, deixeu d'escoltar-lo; però quan passi, quan ja hagi passat i quan el vegeu al lluny, sempre, respecteu-lo, perquè quan passa ell passa una força, i de nosaltres depèn que aquesta força es perdi o que pugui aixecar tot un poble. Em plau de poder retre aquest homenatge de simpatia a Francesc Macià a les portes d'aquest Estatut que sota la seva presidència hem aixecat entre tots.

AMADEU HURTADO

(De la conferència sobre l'Estatut de Catalunya, pronunciada a l'Ateneu Barcelonès el dia 28 de juliol de 1931.)

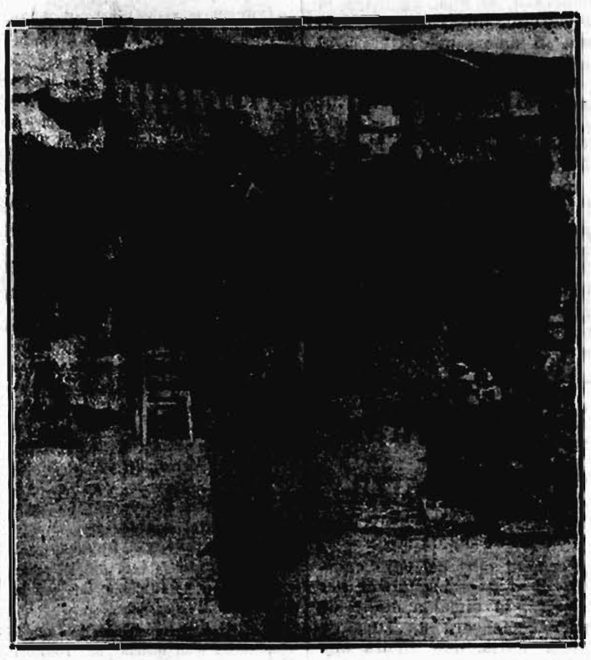

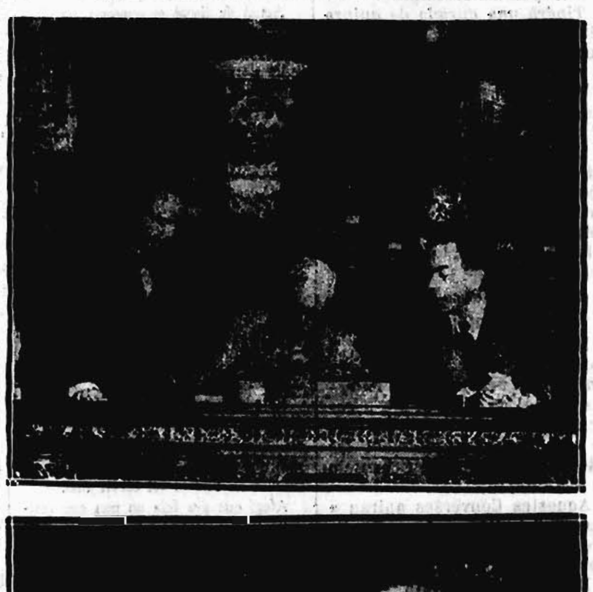

De dalt a baix: El senyor Macià a Brussel·les durant el seu exili. L'arribada del senyor Macià a Barcelona, en el període Berenguer. El President signant la proclamació de la República Catalana el dia 14 d'abril de 1931. — El president de la República i el de la Generalitat quan el viatge del primer a Barcelona

Dades biogràfiques

Francesc Macià nasqué a Vilanova i Geltrú el 21 d'octubre de 1859. Els seus pares es deien Joan Macià i Artigues i Maria Llussà i Segarra. El seu pare era de Borges Blanques, i s'havia establert, des de molt jove, a Vilanova, on en molt pocs anys, dedicant-se al comerç de vins, havia fet una considerable fortuna. A desgrat, però, de la seva brillant posició, Joan Macià no abandonà mai la barretina morada, que ja duia a les Borges. Joan Macià deixà el record d'un home nobilíssim i generós.

El matrimoni Macià tingué set fills — *sis nois i una noia. Francesc* fou dels darrers nascuts. Des de molt petit mostrà molta vitalitat i una gran *fermesa de caràcter. Era* el més entremaliat i el més alegre de tots els germans. A desgrat de les seves entremaliadures, no donà mai cap disgust a la família.

Cursà les primeres lletres a Vilanova, on va viure *fins* als quinze anys. Féu el batxillerat en un institut lliure, i en *1874* assolí el *títol* de batxiller. Aleshores es preparà *per* ingressar a l'Acadèmia d'Enginyers militars de Guadalajara, car tota la seva il·lusió era seguir la carrera militar.

A Guadalajara fou un alumne brillant. Cada curs assolia el número 1 o el número 2. Acabà la carrera l'any 1880. En *sortir* de l'Acadèmia, Francesc Macià sol·licità anar a Cuba, però no li fou concedit.

Exercí la carrera amb veritable vocació i amb un gran sentit dels seus deures i de les seves responsabilitats. Mai no tingué, mentre fou militar, la més lleu veleïtat política. Al cap de poc d'acabar la carrera fou destinat a Madrid i de tinent estigué també a Barcelona, encarregat de la secció telegrafista. Però ascendí molt aviat — als vint-i-tres anys — a capità, i aleshores fou traslladat a Sevilla. De Sevilla passà a Lleida, on, a desgrat d'ésser només capità, va exercir, d'antuvi, un càrrec de comandant.

Mentre era capità, als vint-i-nou anys, es casà, a Lleida, amb Eugènia Lamarca, d'una molt distingida família lleidatana.

Durant la guerra de Cuba Macià era comandant.

Desitjava anar a la Gran Antilla i fou sortejat diverses vegades, car entrada en tots els sorteigs. Quan Weyler anà a la illa, Francesc Macià fou designat pels seus companys per a formar l'Estat Major d'aquell general. La designació, però, no va servir de res, ja que s'interposaren influències a favor d'un altre cap d'enginyers, que acabà ocupant el lloc de Macià.

La nit del 25 de novembre de 1905 nodrits grups d'oficials de la guarnició de Barcelona assaltaren els locals de la redacció i la impremta de "Cu-Cut!" i de *la* redacció de "La Veu de Catalunya". Destruïren els mobles i, fent-ne una pira al mig del carrer, hi calaren foc. Això esdevenia entre nou i deu del vespre al centre de la ciutat, davant els ulls tolerants de l'autoritat civil.

Aquest fet revoltà els ànims dels catalans. "No en nom dels sentiments catalanistes, sinó en nom de la dignitat d'un poble, tots els ciutadans protestaren d'*aquell* acte de violent pretorianisme", diu Rovira i Virgili en el seu llibre "El nacionalismo catalán".

A partir del 25 de novembre la repressió per part de les autoritats fou, encara, molt més violenta. Se suspengueren les garanties constitucionals. La premsa madrilenya emprengué una campanya anticatalanista verament brutal. Els militars de diverses guarnicions d'Espanya se solidaritzaren amb *llurs* companys de Barcelona. Es produí un vast moviment d'indisciplina militar i d'intervenció de l'exèrcit en les qüestions polítiques.

Només un militar es negà a aprovar els fets del 25 de novembre de 1905: Francesc Macià.

L'exteriorització de la seva indignació li valgué el dicteri de rebel i de "catalanista", i aquest gest li féu guanyar la simpatia dels catalans i l'animadversió de l'exèrcit espanyol. Després d'aquests incidents, Catalunya, ferida en el seu amor propi, es redreçà. Aquesta excitació donà per resultat la unió dels partits *polítics* amb *l'objecte* d'assolir la derogació de la famosa Llei de Jurisdiccions, dictada especialment *contra* els catalanistes.

Aleshores fou quan Macià sofrí la diguem-ne conversió. Fou quan s'adonà del seu patriotisme catalanesc, de la seva catalanitat integral i es convertí en un fervorós partidari de l'autonomia de Catalunya. Solidaritat Catalana, davant el gest *nobilíssim* del militar que es posava al costat de la sobirania civil, li cedí la candidatura pel districte de Borges Blanques, i com que a la de Barcelona hi havia encara un lloc buit, a indicació de tots els partits, li donà també aquest lloc. Fetes les eleccions, Francesc Macià fou diputat per Barcelona i per les Borges.

Tantost es féu pública la doble candidatura de Macià, els militars protestaren. El coronel català fou tret de la guarnició de Lleida i enviat immediatament a la de Santoña, a la província de Santander.

Hom va constituir un tribunal d'honor que havia de jutjar Francesc Macià.

En diverses ocasions el rei sol·licità de Macià que es retractés de la seva actitud, però obtingué sempre la mateixa negativa. I el coronel Macià fou separat de l'exèrcit espanyol.

Quan fou dissolta la Solidaritat, Francesc Macià es va retirar del Parlament espanyol. Així i tot, en les eleccions següents fou elegit diputat, i com que ell es va negar novament a anar al Congrés, una expedició de vuit-cents catalans anà en tren especial a Madrid a presentar a les Corts la seva acta de diputat. No obstant, Macià va creure que al Parlament no hi podia fer res, per tal com no hi havia unanimitat entre els catalans en la manera d'enfocar el problema de Catalunya.

Durant la guerra, com tots els homes liberals de Catalunya, fou partidari dels exèrcits aliats que proclamaven els drets dels pobles a disposar d'ells mateixos. Fou partidari d'aprofitar aquella avinentesa i d'intervenir en la lluita, perquè *després el problema* de Catalunya pogués ésser resolt internacionalment.

La figura de Francesc Macià tornà a assolir notorietat en la palestra política catalana, amb l'Assemblea de Parlamentaris. Era en 1917, i a causa de la indisciplina de l'exèrcit i de l'afer de les Juntes de Defensa, que a tot Espanya es va produir una gran agitació. Hom es *proposava reformar* la Constitució espanyola. A aquest fi es va reunir secretament a Barcelona una Assemblea de Parlamentaris, que fou integrada pels diputats catalans i per un nucli de diputats espanyols de les idees més avançades i que eren autèntics representants de la ideologia del país.

Les reunions reunions de l'Assemblea de Parlamentaris, que presidí Ramon d'Abadal, foren històriques. En una d'elles, Francesc Macià presentà una proposició: ja que l'Assemblea havia estat declarada rebel i facciosa, aconsellava que es constituís en Convenció, que anés fins a les armes i a la revolució, si calia.

(Seguirà informació a la pàgina 3)

NOTICIARI

Servei Meteorològic de Catalunya

SITUACIO GENERAL ATMOSFERICA D'EUROPA A LES SET DEL DIA 23 DE DESEMBRE 1933

Dominen pressions altes que constitueixen dos centres anticiclònics, situats l'un al nord de França i l'altre a la Península Ibèrica.

Les baixes pressions estan situades a l'Atlàntic septentrional, i donen lloc a vents del sud-oest que produeixen un lleuger augment de la temperatura a les costes occidentals d'Europa.

El cel està serè a Espanya; en canvi a la resta del continent hi ha moltes boires i cel nuvolós, amb temperatures baixes.

ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA, A LES VUIT

En general fa bon temps, amb cel serè, excepte a la conca de Tremp i al pla de Lleida, on hi ha boires.

Les temperatures més baixes registrades avui a Catalunya han tingut lloc a la Plana de Vic i a l'Alt Urgell, amb una mínima de 12 graus sota zero a Sant Julià de Vilatortà, i 11 també sota zero a Adrall.

El gruix de neu a Núria és de 1'76 metres, i a les pistes de La Molina és d'1'50 metres.

Les temperatures mínimes d'aquestes estacions meteorològiques han estat de zero graus i un grau sota zero, respectivament.

ELS CONSELLS DEL METGE

Conserveu la joventut del vostre organisme

Envellir és sempre trist, ja que implica el principi del final; però envellir prematurament és quelcom de desesperant.

Conservar la joventut de l'organisme equival a tenir per al treball més aptituds, a sentir-se saturat d'una vitalitat i energia que permeten un rendiment major en tots els aspectes, a tenir en tot moment l'optimisme necessari per a triomfar, i gaudir, en fi, a despit de l'edat, plenament de la vida.

Es comprèn així que tots i cadascun desitgin conservar la joventut d'aquesta màquina tan infinitament delicada que és l'organisme humà.

¿Però... vós feu quelcom per conservar-la?

Aquesta pregunta en la qual cada un dels lectors pot sentir-se alludit, seria, ben segur, contestada a cor amb un atronador NO, si la dirigíssim de paraula.

Per què? Segurament per no conèixer el benefici que reporta una dutxa interna que renti bé els teixits i escombri les impureses que, en forma estable, s'allotgen a l'organisme, i l'envelleixen prematurament.

Aquesta dutxa interna la proporciona l'URODONAL.

Urodonalitzar-se equival a ésser orgànicament jove a perpetuïtat.

Si desconeixeu els efectes meravellosos de la dosi diària de l'Urodonal us interessa llegir el que a aquest respecte diu el reputat professor doctor Casadesús, de la Facultat de Medicina de Barcelona:

"Conec ja fa molt de temps l'Urodonal, i el recomano freqüentment als malalts que requereixen algunes de les seves indicacions."

A més, instruïu-vos sobre els mitjans al vostre abast per mantenir la salut i perllongar la joventut del vostre organisme, demanant als Laboratoris Urodonal, apartat 718, Barcelona, l'obra del doctor DUMAS "La Medicación del Hogar", que, gratuïtament, us serà facilitada.

EL QUE NO ES PERD. — Relació dels objectes trobats a la via pública i dipositats a la Majordomia Municipal, a disposició de les persones que justifiquin que els pertanyen: un rellotge amb cadena i un portamonedes de plata, amb metàlic; un farcell que conté robes d'home i una raqueta; un portamonedes de senyora, amb mocadors i un clauer amb 8 claus; una cartilla militar a nom de Ramon Garcia; un bitllet del Banc d'Espanya, i una fotografia; una pòlissa del Banc Cooperatiu Barcelonès, a favor de Joan Sapena; un anell d'or, amb inicials; un portamonedes de pell, contenint metàl·lic i botons; dos vigèsims de la Rifa de Nadal per al sorteig del dia 22 de desembre de l'any 1933; dues claus lligades amb un cordill; un clauer amb sis claus; dues participacions de la Rifa de Nadal del 22 de desembre de 1933; un sac dintre el qual hi ha ampolles de sidra; un imperdible i dues carteres de pell amb documents, l'una a nom de Josep Cardona i l'altra a nom de Josep Mataró; una bossa de tela que conté roba, fotografies i documents a nom de Josep Pedro Coletas; un bastó.

BEVEU AIGUA IMPERIAL

CONCURS DE VESTITS. — La Secció Femenina de "Ronda Sant Pere" Agrupació de Dependents i Dependentes, Avinguda del Portal de l'Angel, 6, pral. (Telèfon 16133) prepara un Concurs de Vestits de quatre pessetes, que se celebrarà el mes entrant. Són ja moltes les senyoretes inscrites a l'esmentat concurs, el qual, donat els premis oferts per les cases comercials més importants, promet esdevenir un èxit. Les bases del concurs poden demanar-se a Secretaria. La inscripció serà closa el 31 d'aquest mes.

Compte amb el tifus

En cas de febre tifoidea, s'ha de prendre en les quatre hores següents al primer símptoma (esgarrifances, mals de cap, bonior a les orelles, vertígens, dolors en els músculs, febre) dos litres complets de Boisson Blanche de l'Abat Magnat. Aquesta medicació antimicrobiana i desinfectant, absolutament inofensiva (poden prendre-la els nens), és suficient sempre per tallar les malalties i atenuar la seva gravetat. Generalment la temperatura experimenta un descens durant les quaranta-vuit hores, l'intestí queda lliure de bacils tífics i el guariment arriba d'una manera ràpida i segura. El flascó per preparar un litre de Boisson Blanche de l'Abat Magnat es ven a 3'20 a totes les farmàcies.

EL CENS PERIODISTIC. — L'Associació de Periodistes es permet recordar, una vegada més, als seus associats i als periodistes en general, la conveniència que com més aviat millor tots aquells companys que no hagin tramès encara les dades professionals amb destinació al cens periodístic, tinguin la bondat de fer-ho. La transcendència que té la confecció del cens professional que tants serveis està destinat a prestar, reclama la cooperació a l'obra dels qui en primer terme han de resultar-ne beneficiats. Aquells que tinguin algun dubte sobre la manera d'omplir els fulls corresponents, poden passar per la Secretaria de l'Associació, on se'ls donarà tota mena d'aclariments que sol·licitin sobre el particular.

CALEFACCIO IDEAL
ESTUFA J. M. B.
VALENCIA, 346 - Telèfon 73016

REIS el millor present una màquina per a cosir i brodar WERTHEIM

UN PESSEBRE A LA BARCELONETA. — El Patronat Obrer de Sant Miquel del Port, de la Barceloneta (Marquès de la Quadra, 1), ha installat al seu estatge un artístic pessebre, obra dels socis senyors Josep Moreno i Antoni Puertas. Podrà ésser visitat fins a la Candelera, tots els dijous, de sis a vuit del vespre, i els dies festius, d'onze del matí a una de la tarda.

PALLAROLS
MOBLES D'ENCÀRREC
EXPOSICIÓ PROVISIONAL
CONSELL DE CENT 359
ESTUDI TÈCNIC PER
DECORACIÓ D'INTERIORS
PROJECTES PRESSUPOSTOS
TALLERS PORVENIR-22-5-6

ANALISIS
MEDICAMENTS PURS
FARMACIA VDA DE
GENOVÉ RAMBLA FLORS, 5

A LLORET DE MAR
(GIRONA)
CLINICA MENTAL "TORRE CAMPDERA" per a malalts nerviosos, mentals i toxicòmans. Telèfon 10. Metge director-resident: DOCTOR M. BERNAT I CARRERES. - Per a informes, adreceu-vos a la mateixa Clínica o a BARCELONA, els divendres, de quatre a set de la tarda, a la plaça de Letamendi, n.º 3, 1er.

1934 MORRIS 1934
No deixeu de veure'ls
CORTINA I ESTEVE
Balmes, 96 Telèfon 72084

G. Director del POPULAR INSTITUTO POLITECNICO. Apartat 105.—SEVILLA (Espanya)
Molt senyor meu: [illegible] a volta de correu, i sense cap compromís ni despesa per la meva part, el llibret que m'ensenya la manera d'aprendre una carrera per correspondència sense sortir per a res de casa meva.
Nom i cognoms ...
... Carrer ... n.º ...
... província de ...
CARRERES PER CORRESPONDENCIA
ELECTRICITAT · AGRICULTURA · CONSTRUCCIO · COMERÇ · TOPOGRAFIA · COMPTABILITAT · QUIMICA · MECANICA · AUTOMOBILS · LLENGUES I FUSTERIA

NOTES POLITIQUES

UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA. — **La Secció de Sant Gervasi es reunirà en assemblea extraordinària avui, dimarts, a les onze del matí, per a la renovació de la Junta directiva.**

AGRUPACIO D'ESPERIT REVOLUCIONARI DE CATALUNYA

Tots els militants d'aquesta Agrupació són convocats per avui, dia 26, a les quatre de la tarda, al local social (Llibertat, números 2 i 4, principal), per a tractar d'un assumpte de molta urgència.

FETS DIVERSOS

Un lladre detingut a Badalona

A l'establiment de queviures propietat de París Canals i Colomer, del carrer del Canonge Baranera, de Badalona, va entrar-hi Miquel Cabezas i Puigdomènech, el qual amenaçà la mestressa i tractà d'emportant-se'n els diners que hi havia al calaix del taulell.

La dona no féu cas de les amenaces i demanà auxili. Hi acudiren uns veïns, els quals detingueren el lladre i després el lliuraren a les autoritats.

Un robatori de 1.000 pessetes.

Uns joves, fent veure que jugaven, al carrer de Fontanella, van donar una forta empenta a Elisa Soler, a la qual obriren el portamonedes i li robaren un bitllet de 1.000 pessetes que feia poca estona que li havia estat lliurat.

Les activitats de Palestra

Curs de Català mitjà

Formant part del curs complet de Català organitzat per Palestra, el dimarts dia 2 de gener començarà un curs de Català mitjà, que tindrà una durada de tres mesos, igual que el curs elemental que està acabant-se actualment.

Aquest curs mitjà serà també dirigit pel professor senyor Jaume Aimà, i es donarà tots els dimarts i dijous, de vuit a nou de la vetlla.

El curs mitjà serà una continuació del curs elemental.

Molt indicat, doncs, per a totes aquelles persones que tenint ja algunes nocions de català volen perfeccionar-les i completar-les.

Aquest curs mitjà serà seguit per un curs superior, d'una durada de tres mesos més, dirigit pel mateix professor.

L'import de la matrícula és de dotze pessetes pel curs mitjà. Per als socis de Palestra, sis pessetes. Inscriviu-vos a la Secretaria de Palestra, Corts Catalanes, 592, pral.

Curs d'Història de Catalunya

Se'n donarà un a Palestra, el qual començarà el dia 8 de gener vinent i anirà a càrrec del senyor Enric Baguer.

Tindrà una durada de quinze lliçons i es donarà tots els dilluns feiners, de vuit a nou de la vetlla.

Aprofiteu aquesta avinentesa que se us ofereix per a conèixer la nostra història.

Inscriviu-vos a quest curset d'Història de Catalunya, a la Secretaria de Palestra. L'import de la matrícula és de vuit pessetes. Als socis de Palestra i Minyons de Muntanya, quatre pessetes.

Converses sobre Economia de Catalunya

El dijous dia 4 de gener, a dos quarts de vuit del vespre, tindrà lloc una reunió a Palestra per tal de fixar el pla a seguir i els dies i hores en què se celebraran normalment les dites Converses sobre Economia de Catalunya.

Aquestes Converses aniran a càrrec del senyor Joan Sardà, professor a la Universitat de Barcelona.

Hom assabenta tots aquells que s'hi havien interessat i tots aquells als quals interessi conèixer els aspectes de l'Economia de la nostra terra.

Incident als voltants d'una fàbrica d'electricitat. Un ferit

Al Paral·lel, uns guàrdies de Seguretat veieren uns individus en actitud sospitosa prop la fàbrica d'electricitat. Els donaren l'alto, i els desconeguts es feren escàpols. Llavors els guàrdies engegaren diversos trets, que causaren ferides per arma de foc al transeünt Antoni Vicente Rodríguez, el qual passà a l'Hospital Clínic.

Sesap que un dels fugitius anava ferit per haver caigut, i els seus companys el recolliren i ajudaren a aixecar-se.

L'actuació del Tribunal d'Urgència

Diumenge foren jutjats els atracadors del litògraf senyor Milani :: Un d'ells fou condemnat a vint anys de presó i l'altre a vuit

Diumenge foren jutjats els acusats per l'atracament del litògraf senyor Milani. Un d'ells fou condemnat a vint anys de presó, i l'altre a vuit.

Diumenge es va veure la primera causa important de les que són compreses en la Llei d'Ordre públic, i han d'ésser tramitades i jutjades pel Tribunal d'Urgència. Es tractava de l'atracament del qual fou víctima el litògraf senyor Francesc Milani, ocorregut a la tarda del dia 15 d'aquest mateix mes, en el moment que l'amo de la litografia establerta al carrer del Rosselló, número 160, es disposava a sortir, i entraren els dos processats, Bernat Penya i Díaz i Domènec Vargas Rodríguez, i, pistola en mà, obligaren el senyor Milani a aixecar les mans i a lliurar-los tots els diners que duia i tenia als calaixos de l'escriptori.

L'atracat es resistí, i els atracadors el comminaren a fer el que li manaven, i mentre un l'arreconava darrera una taula i l'agredia amb la culata de la pistola, l'altre escorcollava els mobles i s'apoderava, entre diners i joies, d'unes deu mil pessetes.

Bernat, en veure que el senyor Milani es resistia i que intentava aixecar-se per a perseguir-los, li disparà alguns trets, causant-li una ferida a la regió lumbar.

Els atracadors fugiren pel carrer d'Aribau, i entraren al de Provença, encalçats sempre pel senyor Milani, malgrat estar ferit, i per vianants que col·laboraren a la persecució, fins que els pogueren acorralar, i encara que un d'ells provà de despistar els perseguidors, ficant-se a una escala, foren detinguts, un, al garatge de Pompes Fúnebres del carrer de Provença, i l'altre al Mercat del Ninot, on les dones volien linxar-lo, cosa que evitaren les forces de seguretat, les quals es feren càrrec dels detinguts.

Durant la persecució, Bernat disparà diverses vegades la seva pistola, sense que arribés a tocar ningú, fins que la pistola se li encasquetà.

El fiscal considerà aquests fets com a constitutius d'un delicte de robatori incurs en el cas cinquanta-vuit de l'article 494, i demanà sis anys de presó per a cada un dels processats.

Considerà, a més, homicidi frustrat en dos casos consecutius dels quals es reu el processat Penya, i, per tant, sol·licita dues penes de vuit anys cada una. Pel delicte de tinença d'armes demanà dos anys per a cadascun. Sol·licità 250 pessetes de penyora per a Penya per ús de passaport fals, i quinze dies d'arrest, per una falta incidental, per al processat Vargas. El defensor considerà els fets constitutius d'un delictede robatori frustrat amb lesions, i demanà per a cada un dels processats dos mesos i un dia. Per la tinença d'armes demanà dos mesos i un dia.

* * *

A dos quarts d'onze, a la Sala de la Secció primera de l'Audiència, es constituí el Tribunal d'Urgència que havia de decidir aquesta causa.

Presidí el president de la Secció primera, senyor Juli Rodríguez i Contreres, i formaren el Tribunal els magistrats senyors Francesc de P. Serra i Aurelià Bragado.

Actuà de fiscal el senyor Cast Garcia, i defensà els processats el lletrat senyor Josep Medina i Rodríguez.

El processat Domènec Vargas fou interrogat pel fiscal. Va dir que havia estat condemnat abans per lesions a la seva dona, i que travessava una precària situació econòmica a conseqüència de la qual es va veure precisat a viure als barris baixos de la ciutat, on conegué el processat Penya, el qual, en alguna ocasió, l'havia ajudat, i afegí que va creure que Penya anava demanant diners.

Negà que hagués aguantat el senyor Milani quan l'altre processat li pegava amb la pistola, i que quan fugien el senyor Milani corria darrera seu, fins que fou detingut.

El processat Penya va declarar que no havia estat mai processat, i que era desertor de l'exèrcit. També digué que el passaport que portava al damunt no l'havia fet servir mai.

Afegí que ara feia un mes que residia a Espanya, i que havia conegut el senyor Milani en una pensió, i que i l'altre processat l'havia conegut en una fonda del carrer del Cid, afegint que l'atracament havia estat projectat en aquell lloc.

Va dir que havia anat a veure el senyor Milani per a reclamar-li un llibre que li havia deixat dos anys enrera, quan el va conèixer, i una carta que tenia bastant d'interès per a ell. Afegí que sabia que el seu company portava una pistola. Negà que s'haguessin posat d'acord, i, sobretot, negà amb energia que tinguessin la intenció de matar el senyor Milani.

Afegí que si l'hagués volgut matar li hauria disparat de seguida, en lloc de pegar-li amb la culata de la pistola quan ell l'agredí, i que si ho féu fou per a poder fugir.

Finalment explicà al fiscal la manera com s'apoderà dels diners i de les joies.

Després l'interrogà el defensor. Contestà a aquest que el seu propòsit era únicament demanar-li diners. Afegí que es va endur els diners quan el senyors Milani jeia esvanit a conseqüència dels cops.

Va dir que no volien matar-lo.

Assegurà que tenia la certesa de no haver fet caure ningú.

Després dels interrogatoris es passà a la prova pericial.

Manifestaren que el senyor Milani

Afegiren que el senyor Milani presentava diverses ferides al cap, que havien d'haver estat produïdes per algun objecte contundent.

També digueren que a les mans no tenia cap ferida.

sentava una altra ferida a la regió lumbar. Digué que el ferit havia d'estar d'esquena quan li dispararen, i que el tret li fou disparat d'una relativa distància, puix que a la roba no s'observen senyals de socarrimat.

Afegiren que si no es presentava complicació, podia guarir en trenta dies, i en el cas contrari, en quaranta-cinc, encara que no era probable que es presentés cap complicació.

La defensa també interrogà els perits perquè diguessin si no era possible que la manca de lesions a les mans fos degut, més que a la suposició que el senyor Milani fos aguantat, que aquest es defensés, i en aquest cas tampoc no seria probable que es posés les mans al cap. Els perits digueren que podia ésser possible. Explicaren a la defensa alguns detalls referents a la ferida, i afirmaren que el ferit havia d'estar d'esquena en rebre el tret; altrament, la ferida mostraria una tendència més o menys accentuada cap a un costat.

Els armers manifestaren que la pistola automàtica ocupada era sistema browning, i que tenia dues càpsules al carregador, i cap a la recambra. Que la pistola no tenia cap defecte, i que funcionava bé.

Explicaren per què no sortiren els altres trets, i ho atribuïren a l'excessiva duresa dels pistons de la munició.

Els fou ensenyada una càpsula que s'havia trobat al lloc del fet, i asseguraren que no corresponia a cap de les dues pistoles.

La declaració dels testimonis Adolf Chalon, Joan Femenès, Berta Tout i Josep Yàrrez fou relacionada amb la seva intervenció en els fets. La seva declaració fou desfavorable per als processats. El fiscal, tenint en compte les manifestacions dels metges, esmenà les seves conclusions en el sentit d'atenuar els delictes d'homicidi frustrat., i demanà sis anys per a cada un dels delictes dels quals era acusat Penya. En els altres aspectes mantingué les seves peticions.

La defensa elevà a definitives les seves conclusions, i qualificà els fets de robatori frustrat, per la qual cosa sol·licità que els fossin aplicats dos mesos i un dia de presó.

Després dels informes del fiscal i del defensor, molts documentats i eloqüents, el Tribunal es retirà a deliberar, i dictà una sentència per la qual es condemnava Bernat Penya a sis anys de presó per robatori a mà armada; a dues penes de sis anys per dos delictes d'homicidi frustrat; a una de dos anys per tinença il·lícita d'armes, i a 250 pessetes de penyora per ús de passaport fals. Vargas fou condemnat a sis anys per delicte de robatori; a dos de presó major per tinença d'armes, i a 250 pessetes de multa per ús de nom suposat.

Un atracament al Cinema Empòrium

El diumenge passat, prop de la una de la nit, al Cinema Empòrium, del carrer de la Independència, 238., propietat dels senyors Miquel Pérez i Villamunt i Antoni Bertran i Llausà, quan es procedia al recompte de la recaptació del dia, a la taquilla del dit cinema es presentaren set individus armats de pistoles, els quals, amenaçant els empleats que estaven a la porta del local, els feren posar les mans enlaire.

Seguidament, i sense deixar d'apuntar-los, els obligaren a entrar al local on està establerta la taquilla. Dels set desconeguts, uns quedaren a la porta de la dependència, segurament per a protegir la fugida, i els altres entraren a l'habitacló de la taquilla acompanyant els empleats. Un cop dins del departament, amenaçaren la taquillera i l'obligaren a lliurar-los els diners que tenia al seu poder, que eren unes 1.500 pessetes.

Un cop en poder dels diners, els atracadors emprengueren la fugida i deixaren tancats dins la dependendència on és installada la taquilla els empleats que havien obligat a entrar-hi.

S'ignora si els atracadors utilitzaren algun automòbil per a fugir.

Donat avís del succeït a la Prefectura de Policia acudiren diversos agents de Vigilància i guàrdies d'Assalt, els quals donaren una batuda per aquells voltants, sense resultat.

Revista de Premsa

Jornada de dol

EL NOTICIERO expressa així l'emoció produïda pel traspàs de Francesc Macià, el primer president de la Catalunya autònoma:

"La figura del patricio catalán se halla aureolada por el prestigio de su rectitud, por el historial de su vida luchadora y por la significación ideológica de las aspiraciones catalanas, encarnadas últimamente de modo particular en él por una corriente popular que le elevó, al cristalizar el cambio político en España, al más alto puesto representativo de Cataluña.

Francisco Maciá representaba en aquel momento apasionado y sentimental, al luchador que, colocado en una actitud de extrema rebeldía durante los años que imperó en España la excepción de la Dictadura, supo de la persecución y del destierro, y así el pueblo quiso hacer honor y reivindicación y se lanzó tras el prestigio de su figura, que adquirió relieves de símbolo y la atractiva y sugestionadora silueta del caudillo.

Por la índole radical de su posición, por el propio prestigio de su personalidad, Francisco Maciá tenía que sufrir el empuje de los adversarios políticos y el choque rudo de los vaivenes de la opinión, y, como todos los hombres que representan una causa o una corriente ideológica intensa y renovadora, el Presidente fué combatido y discutida su doctrina. Es imposible que el hombre colocado al frente de un movimiento, por su esfuerzo, por sus méritos o por una circunstancia que le ha elevado al caudillaje, se vea libre de pasar por el tamiz de la crítica, por el choque de los intereses que se lesionan, por la sombra turbadora que llegan a ejercer sobre su persona, las más de las veces, la acción de los hombres que le rodean, y a cuyo influjo difícilmente puede escapar.

Maciá ha sido el primer Presidente de la Cataluña Autónoma, de la Cataluña que por la voluntad de su pueblo ha conseguido un Estatuto que le abre el camino de sus aspiraciones políticas y económicas y que es cifra de los ideales por los que tantos años se ha desvelado.

Y a este puesto llegó Francisco Maciá con el respeto y con la tolerancia de los principales sectores políticos, que consideraron en él la representación máxima del más alto sentido político del pueblo.

El hombre ha muerto; su obra, su historia, el desmenuzamiento, el análisis y la crítica de sus actos políticos pertenece ya a la historia. Si fueron equivocados o justos, no es momento de estudiarlo.

Francisco Maciá llevaba encendida en el alma una llama de ideal, y por la causa que había abrazado sacrificó ventajas y halagos, pasó penalidades y sufrió amarguras; y ese fuego interior que le animaba nacía en su ardiente amor a Cataluña."

Moments difícils

L'OPINIO, preveient el fatal desenllaç que esperava a la malaltia del President de la Generalitat, glossa així, en l'edició de diumenge, la dissort que això representa en aquests moments per a Catalunya i per a Espanya:

"Pot dir-se que els únics nuclis republicans importants existents avui, esperança en la defensa del règim, són els que s'allisten, a Espanya en els rengles socialistes, i a Catalunya en els rengles dels partits d'esquerra.

Es possible, donat el tomb que es tracta d'imprimir a la política general de la República pels que han triomfat en les eleccions del 19 de novembre, que vinguin dies difícils i que calgui fer una acció conjunta per a fer respectar el règim i impedir que sigui lliurat, lligat de peus i mans, als seus enemics.

Es indubtable que, arribat un moment així, la personalitat del senyor Macià, en tant que republicà autèntic, hauria lligat tots els sectors republicans de la nostra terra, i en tant que President de la Generalitat, tots els ciutadans de Catalunya, que en moments de perill per a la nostra autonomia haurien dipositat en ell tota llur confiança.

Si desgraciadament el President de la Generalitat moris, com fan témer els comunicats dels fetges, cal que totes les esquerres catalanes, tots els republicans d'abans del 14 d'abril, sàpiguen fer-se càrrec del que aquest traspàs representaria de perillós en aquests dies que s'apropen, per a la República i per a Catalunya, si les masses un dia compactes entorn del President de la Generalitat es dispersessin i no sabessin trobar aquell punt de contacte que fos el nervi de fortalesa indispensable als interessos polítics de la nostra terra i de la República.

Es hora, més que mai, de responsabilitat. Són moments més que mai de saber tocar de peus a terra i de saber tenir, també, una visió àmplia de l'esdevenidor. Serem forts, si som uns. Es l'hora que els republicans catalans demostrin que no era el sentimentalisme el que els aplegava entorn de Macià un 14 d'abril i un 28 de juny, sinó una consciència liberal i un esperit esquerrista que en aquells moments no podien ésser millor representats que per Francesc Macià. Però que dolorosament traspassat que fos el President de la Generalitat, subsisteix el mateix esperit esquerrista, la mateixa consciència liberal, per a defensar el règim republicà i l'autonomia de Catalunya, on sigui i en la forma que sigui, amb la seguretat de vèncer, perquè els quadres estan intactes i hi ha la mateixa voluntat unànime de fer prevaler el sentit demòcrata del nostre poble."

La unió davant l'enemic

EL DILUVIO diu que, deixant de banda si l'Esquerra ha d'orientar-se més envers el nacionalisme o si ha de republicanitzar-se més, el que ha de fer és procurar la unió de totes les esquerres davant l'enemic comú:

"La disgregación frente a un enemigo tan temible como la Lliga Catalana i tras una derrota tan aleccionadora como la sufrida por la Esquerra en las últimas elecciones legislativas es, más que insensata, criminal.

¿Y cómo puede calificarse el hecho de que las discordias se exterioricen precisamente cuando el jefe de todos, el que hasta aquí ha sido lazo de unión de los dispares elementos de la Esquerra, yace en el lecho, apartado de toda actividad política?

No, señores dirigentes de la Esquerra, no debéis dar el espectáculo vergonzoso de divergencias y pugnas que en sumo grado favoren a la Lliga Catalana y a sus adláteres las extremas derechas, que se aperciben al asalto del Ayuntamiento de Barcelona.

Las izquierdas afines no deben debilitarse en luchas personalistas, sino forалecerse mediante la unión para oponer al enemigo una fuerza invencible.

Piensen los dirigentes de la Esquerra en discordia que es de importancia trascendental el impedir que la Lliga y sus adictos se apoderen del gobierno municipal de Barcelona. E indefectiblemente se adueñarán de él si todas las fuerzas republicanas de izquierda no acuden unidas a la próxima lucha electoral."

Sens dubte la nova crida de El Diluvio *és plena de bona intenció. Però les esquerres de Catalunya no poden unir-se sinó sota un denominador comú de nacionalisme. Si l'Esquerra afeblís aquest aspecte del seu ideari, faria totalment impossible la unió i provocaria nous esmicolaments en el propi partit. Cosa contrària a la que* El Diluvio *desitja.*

Les relacions comercials Hispano-Americanes

Diumenge es reuniren al local del Comitè de Compenetració Hispano-Americana, del carrer de Boters, diversos elements interessats en què sigui aviat un fet el funcionament de la Subsecretaria d'Ultramar, organisme que hom considera imprescindible per a la conservació i el foment de les relacions comercials entre Espanya i les Amèriques.

L'acte fou presidit pel senyor Domènec Balet i Duran, el qual exposà l'objecte de la reunió, que no era altre que cercar la cooperació de totes les regions d'Espanya, per tal d'intensificar el comerç entre Espanya i les Amèriques. Les Repúbliques americanes—va dir—han d'ésser el nostre major mercat, cosa que avui, gràcies a la nostra deixadesa, no succeeix. Cal que les recobrem, i Espanya ho aconseguirà si ens ho emprenem amb braó.

Va referir-se a la Fira flotant del llibre que hom projecta per a quan el president de la República efectuï el seu viatge a Amèrica. A aquest fi, el dia 7 del mes de gener vinent es realitzarà a la nostra ciutat una assemblea a la qual han promès d'assistir-hi representants de tot Espanya.

El senyor Vila, de l'Agrupació de Catalans d'Amèrica, manifestà que aquella Agrupació havia obtingut la prometença de tots els diputats catalans al Parlament de la República, que recolzarien la creació de la Subsecretria d'Ultramar, i que, a més, l'entitat es disposava a donar suport amb tot l'entusiasme a l'obra que propugnava el Comitè de Compenetració Hispano-Americana que el senyor Balet acabava d'exposar.

Tots els altres representants d'entitats feren semblants manifestacions. El president del Centre Gallec va dir que entenia que tot el treball del Comitè en aquests moments calia dirigir-lo en el sentit que fos una realitat, com més viat millor, la Subsecretaria promesa.

El senyor Permanyer oferí també, per la seva part, la cooperació l'Institut Ibero-Americà, per tal que fos un fet ben aviat l'organització de la Subsecretaria d'Ultramar, de la qual digué que seria de molta utilitat per a enfortir les nostres relacions amb Amèrica.

Fou acordat, com a resum de les manifestacions dels assembleistes, d'adreçar al senyor Lerroux el telegrama següent:

"Reunits representants d'entitats catalanes i regionals hispano-americanes, acordaren excitar V. E. que porti a cap, com més aviat millor, la creació de la Subsecretaria d'Ultramar, per considerar-la d'interès vital per al foment de les relacions hispano-americanes.

Pel Centre Gallec, Angel Remigio; pel Centre Aragonès, Serafí Clos; per l'Institut d'Economia Americana, Evenor Hazera; per l'Agrupació Catalans d'Amèrica, Jeroni Vila i Roca; per l'"Instituto Ibero Americano de Derecho y Legislación", Josep Permanyer; pel Centre Asturià, Pere Argüelles; per Compenetració Hispano-Americana, Domènec Balet i Duran."

LA MORT DE FRANCESC MACIA

Dades biogràfiques

(Ve de la pàgina 1.)

Macià, però, no trobà a l'Assemblea cià, però, no trobà a l'Assemblea l'esperit de lluita i de sacrifici que n'esperava. Es veié obligat, doncs, a retirar la seva proposta.

Fracassà la missió de l'Assemblea, i Macià es veié precisat a refugiar-se a França. Tornà aviat, però, davant les circumstàncies, que ell jutjà que el reclamaven. Es restablí la normalitat, i novament, en les eleccions convocades per a Corts, sortí diputat per les Borges.

En aquella època —1921—, la Mancomunitat va convocar una Assemblea, per a l'aprovació d'un Estatut d'Autonomia, que fou refrendat per la quasi totalitat dels Ajuntaments de Catalunya. Macià no va pas estar d'acord amb aquell Estatut, que implicaca una mena de virreinat per part d'un representant del Govern espanyol, que havia de controlar tota l'obra de Catalunya. I novament va tenir un gest rebel.

El fracàs de l'Estatut elaborat féu reaccionar el poble en un sentit més ample de catalanisme, de separatisme. I Francesc Macià era l'encarnació d'aquell nou esperit. I amb aquest criteri va crear el partit d'Estat Català, , que si bé molts titllaren de visionari, les joventuts s'hi llançaren de ple. Més tard, Francesc Macià no s'amagà de dir, davant el Parlament, que acabava de crear l'exèrcit català, el qual, quan vingués el cas, faria prevaler el seu dret amb la força de les armes.

No cal dir l'enrenou que produïren aquestes paraules. La ciutat de Barcelona fou testimoni dels incidents i avalots que provocaven els seus enemics, que assassinaren covardement dos joves, sense cap mena de raó i només amb el mòbil de pertorbar Catalunya.

Immediatament començà una forta repressió, i Estat Català hagué de convertir-se en una organització secreta. El cop d'Estat del 13 de setembre de 1923, amb el triomf de la militarada, determinà l'exili del cabdill i d'alguns dels seus amics incondicionals, i inicià la persecució més aferrissada que la Monarquia espanyola hagi sostingut contra Catalunya.

Treballà tres anys seguits a França, amb una mica més de llibertat que ací, conspirant i organitzant l'exèrcit que un dia hauria de marxar sobre Catalunya. Mentrestant, ací, la Dictadura anava ofegant els sentiments catalanistes.

Per l'abril de 1925, i amb la seva autorització, Estat Català emitia un empréstit per arbitrar els cabals necessaris per a aquesta acció bèllica. En emetre l'empréstit, Macià adreçava un manifest, que era una demostració viva de la seva fe.

Poc temps després fracassava el que tot el món en digué "Complot català" a causa d'alguna indiscreció o delació. L'Estat Major, amb Francesc Macià al davant, es refugià a Prats de Molló, petita vila convertida en arsenal, on més tard foren descoberts per la policia francesa. Foren detinguts, en nombre de 129. D'aquests detinguts, 86 foren traslladats directament a la frontera belga, prèvia acceptació del Govern de Brussees, acolliment que honora aquest cavallerós país, que és Bèlgica. Els altres 43 detinguts, al cap dels quals hi havia Francesc Macià, foren processats.

La llei francesa els considerà presumptes reus de dret comú. En realitat, eren presoners de guerra, als quals esperaven unes setmanes de presó, una condemna pels tribunals i una interdicció de sojornar a França per temps illimitat.

Quan la gesta de Macià fou coneguda ací, va sollevar l'expectació de tothom. Amb tot, a Catalunya poc se'n podia parlar; la censura era molt més rigorosa que a la resta d'Espanya.

El procés al qual foren sotmesos Macià i els seus donà lloc a què fessin una nova professió de fe catalanista.

Una sola veu espanyola, la d'Eduardo Ortega i Gasset s'elevà advocant per Macià.

El tribunal parisenc fallà, condemnant els revolucionaris a ésser expulsats de França. Macià s'installà a Brusselles, on fou acollit amorosament. Des d'allí seguí, infatigable, treballant en pro del seu ideal. Més endavant, emprengué un llarg viatge cap a Sud-Amèrica, per tal de posar-se en contacte amb els nombrosos catalans d'allí. Llevat de l'Uruguai, la diplomàcia de tots els altres països va posar una infinitat d'obstacles al pas de Macià i de Gassol (Gassol l'acompanyà sempre).

A les darreries de l'any 1928, Macià va tornar a Bèlgica, i pel febrer del 29, des d'allí adreçava un nou manifest al poble, donant compte de les seves gestions a Amèrica i exposant la posició que segons ell havia d'adoptar Catalunya.

Quan caigué la dictadura, Francesc Macià va creure que era acollit en una de les amnisties que decretava el nou govern de Madrid. Però a Francesc Macià no se li deixà travessar la frontera. Realitzant, però, un cop d'audàcia, travessà en automòbil el territori francès — cal no oblidar que li era interdit de circular per França — i es presentà a Barcelona, a la llar del Dr. Peyri, gendre seu. Arribava disposat a presentar-se a les autoritats i a ésser sotmès a totes les possibles responsabilitats. Però el govern no s'atreví a jutjar-lo i va fer que la policia el segrestés, i el deixaren novament a la frontera. Mesos després, comprenent el seu error, el govern l'autoritzà a tornar. A mitjans del febrer de l'any 1931, Francesc Macià va arribar a Catalunya. Els seus fidels admiradors li van preparar la rebuda triomfal més sensacional.

Tots recordem—són prou recents—els fets que seguiren les eleccions a regidors del dia 12 d'abril de 1931. La proclamació de la República Catalana, per Macià, des del balcó de la Generalitat. Les eleccions a diputats a les Corts Constituents, l'Estatut de Catalunya: dades memorables, acompanyades per l'entusiasme inenarrable d'un poble que es reivindicava.

I després, Francesc Macià, President de la Generalitat de Catalunya, representant el triomf d'un noble després de llargs segles de submissió.

Les darreres hores del President

La lleugera millora iniciada a primeres hores de la matinada de diumenge, i de la qual donàrem compte als nostres lectors en la nostra darrera edició, no va persistir. A mesura que avançava el dia el senyor Macià anà perdent forces i agreujant-se d'una manera tan ràpida, que a les sis de la tarda el seu estat era francament desesperat.

Degut a haver-se retardat unes quatre hores el lliurament de la nota dels metges, que havia d'ésser facilitada a les set del vespre, no fou possible acallar els rumors alarmants que sobre l'estat del President circulaven per la ciutat. En efecte, a aquella hora els metges reunits a la cambra del senyor Macià acordaren que calia procedir a una intervenció complementària si hom volia evitar una intoxicació immediata.

L'illustre pacient, degut a què la parèxia i les oclusions intestinals persistien, es trobava en estat greu. Exposada la situació a la família del senyor Macià i al Govern de la Generalitat, hom convingué a practicar la intervenció complementària.

EL SENYOR MACIA ES NOVAMENT OPERAT

Prop de les deu de la nit el doctor Corachan intervingué novament el President de la Generalitat. A fi de facilitar l'expulsió de matèries, li fou practicat un orifici intestinal i collocada una cànula que permetés la sortida. Aquesta operació era, doncs, provisòria i preparatòria de la immediata que hauria calgut practicar quan l'estat de l'illustre malalt ho hagués permès.

El senyor Macià, que es trobava excessivament fadigat, oposà al principi una certa resistència.

—Són cinc minuts!—va dir-li un dels metges.

Després, però, fou ell mateix que, adonant-se de la gravetat de la intervenció i del desconsol dels seus familiars, procurà animar-los.

Quan ja feia una bona estona que havia començat l'operació, va dir:

—M'heu dit cinc minuts i ja en fa deu.

—No tingui por, que ja acabem.

—Por? No n'he tingut mai—respongué amb la seva seguretat habitual.

Una vegada finida la intervenció el President va demanar que el deixessin reposar. En aquells moments es trobava molt fatigat.

El comunicat amb el qual els doctors Corachan, Vilardell, Pi i Sunyer i Sayé donaren compte de l'operació, diu així:

"En aquestes darreres hores l'honorable senyor President de la Generalitat ha seguit en estat greu. Havent-se accentuat els signes d'oclusió intestinal ha estat necessari practicar una petita intervenció complementària que l'illustre malalt ha resistit bé.

Barcelona, a les 10 de la nit del dia 24 de desembre de 1933."

LA TRANSFUSIO DE SANG

Amb tot, el President de la Generalitat seguí agreujant-se. El pols anà disminuint progressivament, i fou víctima d'un colapse. Per això calgué pensar en la transfusió de sang. En fer-se això públic, van ésser moltes les persones que s'oferiren.

El Dr. Ermengol, que fou el qui la va practicar, va presentar Josep Sans, el qual reunia les condicions clíniques precises. La transfusió fou una mica dificultosa, car l'organisme de l'insigne malalt oferí alguna resistència. Finalment, però, foren transvasats uns 300 grams de sang.

Els periodistes conversaren amb Josep Sans. És d'ofici xofer, té trenta-nou anys i és valencià.

El comandant Pérez Farràs, va dir-li:

—Tenim un milió de ciutadans que us envegen!

—Ja ho sé — respongué —. I jo me'n sento molt orgullós.

A conseqüència de la transfusió, el Sr. Macià va millorar. Tingué bon pols i bona temperatura.

LA GRAVETAT S'ACCENTUA

La relativa millora fou, però, molt efímera. El President, passats els primers efectes benèfics de la transfusió, seguí agreujant-se. Hom recorregué diverses vegades a l'oli camforat i als anestèsics.

A les 3'15 de la matinada de dilluns, el pols començà novament de fluixejar. Una de les vegades que el Dr. Cortès va prendre-li el pols, el Sr. Macià, adonant-se que sortia sense pronunciar cap mot, va dir a la senyoreta Maria, la seva filla:

—Ha callat! Això és que m'ha trobat pitjor.

Adonant-se del mal efecte que podien haver produït les seves paraules, es cuità a afegir:

—Però no serà res.

HOM DONA COMPTE DE L'ESTAT DE GRAVETAT DEL SENYOR MACIA

A primeres hores de la matinada va ésser comunicat des de la Generalitat al President de la República, senyor Alcalà Zamora, i al cap del Govern Sr. Lerroux, que l'estat del senyor Macià era gravíssim.

Al mateix temps es va convocar per telèfon perquè acudissin a la residència presidencial els comissaris de la Generalitat Sr.s. Valldoriola, Puig i Pujades i Cavaller; el Sr. Irla; els caps de la minoria parlamentària, senyors Abadal, Lloret, Pau Romeva, Lluhí i Ruiz Ponsetí.

Tots aquests senyors anunciaven immediatament que es posaven en camí per acudir a la casa de l'Honorable President.

EL PERSONAL DE LA SECRETARIA

A un quart de sis del matí el personal de la Secretaria del President va retirar-se a descansar.

El senyor Alavedra, després de tres dies de no haver-ho fet, es dirigí al seu domicili. Estava molt impressionat.

Al cap de mitja hora el secretari del President fou cridat per telèfon a la Generalitat. També foren cridades, per tal que es personessin a la Casa dels Canonges, totes les personalitats que es trobaven a la Generalitat.

Ahir, a les onze del matí, mor el Sr. Macià

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT ENTRA EN EL PERIODE AGONIC

A dos quarts de set del matí d'ahir el senyor Macià va entrar en el període agònic. Es trobaven en aquells moments presents a la cambra la seva muller, senyora Eugènia; els seus fills Joan, Maria i Josefina; la senyora Cortès; mossèn Berenguer; els senyors Gassol, Alavedra, Pérez-Farràs, Escofet i els doctors Soler i Pla i Vilardell.

A les set va perdre la paraula i al cap de poca estona ja no coneixia ningú.

A les onze del matí, quan la campana de la catedral va donar la primera batallada, el senyor Macià va expirar. Als dos costats del llit hi havia els senyors Gassol i Alavedra, els quals li aguantaven les mans. El senyor Gassol fou el que li tancà els ulls.

El senyor Torres, emocionadíssim, va precipitar-se sobre el cos inanimat del President i li besà el front. Calgué separar-los.

En aquells moments es produí l'escena que és de suposar.

LA NOTICIA DEL TRASPAS DEL PRESIDENT DE LA GENERALITAT

La notícia del traspàs del senyor Macià va estendre's ràpidament per la ciutat. A la Generalitat i a l'Ajuntament foren immediatament hissades les banderes a mig pal

El nombrós públic que hi havia a la plaça, en penyora de respecte, va descobrir-se el cap. Un neguit commogué tota la plaça, i van començar els sanglots.

L'ACTA

A continuació el Govern va traslladar-se a la Cambra mortuòria. El conseller de Justícia, senyor Coromines, en funcions de notari major, va llegir la següent acta:

"A la ciutat de Barcelona, el dia 25 de desembre de 1933.

L'honorable President de la Generalitat de Catalunya, En Francesc Macià i Llusà, s'acaba de morir a les onze del matí d'avui, com han constatat davant meu els doctors Manuel Corachan, August Pi i Sunyer, Lluís Sayé i Jacint Vilardell.

Pere Coromines i Muntanya, conseller de Justícia i Dret del govern de Catalunya, constituït a la cambra mortuòria, llevo acta del traspàs, en presència dels testimonis que signen amb mi.

Coromines, Mestres, Ventosa i Roig, Barrera, Gassol, Dencàs, Santaló, Carles Pi i Sunyer, Jaume Aiguader, Serra-Hunter, Nicolau d'Olwer, Humbert-Torres, Ventós, Josep Fontbernat, Trabal, Mias, Cunillera, Escofet, Pérez Sales, Pérez Farràs i d'altres."

TELEFONEMA ALS ALCALDES DE CATALUNYA

Seguidament va reunir-se en Consell el govern de la Generalitat, i va acordar trametre el següent telefonema a tots els alcaldes de Catalunya:

"El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya té el gran dolor d'haver de comunicar-vos que a les onze hores del matí d'avui, dia 25 de desembre del mil nou-cents trenta-tres, ha mort l'honorable President de Catalunya, Francesc Macià, i espera del vostre patriotisme que voldreu honorar la seva alta memòria associant-vos amb l'expressió del vostre dolor al dol nacional de Catalunya. L'enterrament es farà dimecres, a les deu del matí."

EL GOVERN DONA COMPTE DE LA MORT DEL PRESIDENT

Ahir al migdia fou lliurada a la Premsa la següent nota:

"El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya compleix el tristíssim deure de fer saber als catalans la nova dolorosa que l'honorable Francesc Macià, primer president de la Generalitat restaurada, [illegible] del poble, ha mort, a les onze d'avui, voltat de la família, dels amics i de l'emoció profunda de tots els catalans.

Ell consagrà a Catalunya la seva llarga i noble vida, acabada als setanta-quatre anys.

Ell va dur amb audàcia a la realitat els ideals d'una centúria de renaixença catalana, i, per obra seva, els somnis dels nostres poetes, les doctrines dels nostres pensadors, els programes dels nostres polítics i els sentiments dels nostres ciutadans, han pres la forma viva de les noves institucions autonòmiques.

Ell ha estat la voluntat alliberadora de Catalunya.

Home de gran cor i de gran coratge en totes les hores de la vida i en l'hora de la mort, Francesc Macià, defensor dels que sofreixen i treballen, deixa a Catalunya l'alt exemple de les seves virtuts cíviques i l'heretatge gloriós de la llibertat nacional.

Davant el cos fred i els ulls closos i el cor que ja no batega, Catalunya, en l'aflicció d'aquesta gran dissort, plorarà l'immortal fill seu que li ha donat la llibertat nova. I tots els catalans afirmarem la decisió infrangible de mantenir, defensar, consolidar i completar l'obra que ell deixa en morir. Aquesta és la darrera voluntat de l'honorable President Francesc Macià."

L'ENTERRAMENT TINDRA LLOC DEMA A LES DEU

El Consell Executiu del Govern de la Generalitat de Catalunya, reunit en sessió permanent, va prendre l'acord que segueix:

"Les despulles de l'honorable President de Catalunya seran exposades al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat, des de dimarts, a les nou del matí, fins a les sis del matí de dimecres. Fins a l'hora indicada en darrer terme s'admetran corones.

L'enterrament tindrà lloc dimecres, a les deu del matí."

EL PRESIDENT INTERI PREN POSSESSIO DEL CARREC

D'acord amb l'establert per l'Estatut, ahir al migdia va prendre possessió de la Presidència el president del Parlament, senyor Casanoves.

En rebre els periodistes, va dir-los el següent:

—En compliment del que disposa l'Estatut —començà—, m'he trobat en la dolorosa circumstància d'haver d'ocupar la Presidència de la Generalitat. He pregat als senyors consellers que continuïn en els seus càrrecs fins que es resolgui la Presidència interina.

Convocarem abans de vuit dies el Parlament, i hom procedirà a l'elecció del nou President.

La dolorosa notícia l'hem comunicada al President de la República, i s'ha rebut el seu telegrama de condol.

EL BAN DEL PRESIDENT INTERI

Anit passada fou fixat pels carrers de la ciutat el següent ban:

"Catalans!

L'honorable senyor Francesc Macià, President de la Generalitat de Catalunya, és mort.

Cridat per la nostra Llei a substituir-lo interinament, el meu primer acte no pot ésser altre que l'homenatge emocionat a l'home que acaba de deixar-nos, després d'haver personificat, en una etapa de responsabilitat i de perill, tota la voluntat de recobrament que glatia a les entranyes de la nostra pàtria.

La seva figura viril, amarada d'una suggestió poderosa, resta ja d'ara gravada en la nostra història amb un relleu que els anys no faran sinó purificar i enaltir.

Espero que tots els catalans sabran, en aquesta hora de dol nacional, retre al Primer President de la Generalitat el tribut que mereix per les seves altes virtuts, els seus grans sacrificis i l'amor ardent amb què va estimar Catalunya.

Palau de la Generalitat, 25 de desembre del 1933.

El president interí de la Generalitat de Catalunya,

Joan Casanoves."

Acció Catalana Republicana

s'associa al dol de Catalunya per la mort del President de la Generalitat En Francesc Macià.

El Consell Executiu prega a tots els afiliats al Partit que vulguin acompanyar-lo en l'acte de l'enterrament que tindrà lloc demà dimecres, a les deu del matí. A aquest efecte els prega, i d'una manera especial als qui formen part de les Juntes Directives de les entitats adherides i organismes del Partit, que demà, a les nou del matí, s'apleguin a l'estatge social d'A. C. R., Corts Catalanes, 580, principal, per tal d'anar collectivament a la Generalitat, d'on sortirà l'enterrament."

EL TELEGRAMA DEL PRESIDENT DE LA REPUBLICA

Diu així:

"Presidente de la República a viuda Presidente Generalitat.

Al preguntar con el anhelante interés de siempre por el estado de mi querido y viejo amigo acabo de conocer su gran desgracia. A usted y a sus hijos les confirmo en nombre de toda la familia y el mío cómo nos asociamos tan sinceramente a su dolor con inquebrantable y probada amistad."

MANIFESTACIONS DEL CONSELLER PRIMER

Anit passada, el Sr. Santaló va rebre els periodistes i els manifestà que d'Espanya i de l'estranger es reben contínuament testimoniatges de condol per la mort del President de la Generalitat.

Afegí que el Govern de la Generalitat va prendre les mesures necessàries per tal de no perdre un sol moment el contacte amb els ciutadans que s'interessaven per l'estat del Sr. Macià.

Digué que per assegurar que la República, en la seva representació a la Generalitat de Catalunya no estigués mancada ni un instant de la continuïtat necessària per vetllar pels interessos del nostre poble, el Consell Executiu del Govern de la Generalitat, complimentant l'Estatut interior de Catalunya, va comunicar a l'Honorable President del Parlament l'acta de defunció estesa pel Sr. Conseller de Justícia i Dret, per tal que es possessioni de la Presdència de la Generalitat de Catalunya.

Seguí dient que poc després de la mort del Sr. Macià, el Govern de la Generalitat es va veure honorat amb la visita de l'excellentíssim senyor ministre de Marina, el qual ha expressat el condol del Govern de la República per la pèrdua del ciutadà illustre. També el President de la República i el Cap del Govern van expressar la seva més viva condolença.

Acabà significant que el Govern de la Generalitat ha acordat que les despulles del seu President quedin exposades al públic des d'avui, a les nou del matí.

L'acte de l'enterrament s'efectuarà dimecres, a dos quarts d'onze del matí.

EL SENYOR ROCHA SUSPEN LA TORNADA A MADRID

El ministre de Marina, senyor Rocha, ha suspès el seu viatge de tornada a Madrid per tal d'assistir a l'enterrament de les despulles del President, senyor Macià.

El Govern de la República, en el Consell que celebrarà avui al matí acordarà els honors que s'hauran de retre al cadàver del President de la Generalitat i els ministres que en representació de l'esmentat Govern assistiran a l'acte de l'enterrament.

LA GUARDIA DE LES DESPULLES DEL PRESIDENT

El cadàver del Presdent és vetllat per ciutadans, consellers i diputats de Catalunya. Li fan guàrdia d'honor dues parelles de Mossos de les Esquadres de Catalunya.

Els escultors senyors Rebull i Granell van treure la mascareta del cadàver del senyor Macià. El cadàver està embolcallat amb la bandera de les quatre barres.

DIMECRES, DIA DE DOL NACIONAL

El Govern de la Generalitat ha acordat declarar diada de dol nacional demà, dimecres, fixat per a l'enterrament de l'honorable President de Catalunya. Per aquest motiu, l'autoritat competent decretarà el tancament general d'espectacles per a aquell dia, pregant així mateix el Comerç que tanqui les seves portes durant les hores de l'enterrament.

PERSONES I ENTITATS QUE HAN EXPRESSAT LLUR CONDOL

Ultra els que ja hem consignat en un altre lloc, han expressat llur condolença, entre molts d'altres, les següents personalitats:

El senyor Anguera de Sojo, president de l'Audiència; el general Batet; el senyor Pérez Salas, cap superior de Policia; el senyor Amadeu Hurtado i família; el senyor Martí Esteve i senyora; la Junta de l'Ateneu Barcelonès, composta pels senyors Nicolau d'Olwer, Valls i Taverner, Josep M. Segarra; els senyors López Llausàs, David Ferrer, Duran i Reynals, Fonolleda, Camps Margarit i Fabré; el senyor Ametlla i senyora; el senyor Gay de Montellà; el senyor Josep Cabré Gelabert, en representació de la Cambra Mercantil; la senyora Cortès d'Aiguader; el senyor Humbert Torres.

Els senyors Casanoves, president del Parlament català; diputat senyor Guinard; Folch i Torres, en representació de la Junta de Museus; Josep Irla; senyor Pinilla; general Marzo; comissari de la Generalitat de Lleida, senyor Valldoriola; rector de la Universitat, senyor Bosch i Gimpera; doctor Jaume Peyri; Joan Ventosa i Calvell; Lluís Duran i Ventosa; Càndid [illegible]; diputat S. Trias de Bes; els senyors Villa d'Abadal, Coll Alentorn, Casasses, Roca i Carrasco i Formiguera, en nom propi i en representació de la Unió Democràtica de Catalunya; Artur Menéndez; Eladi Escofet; senyora Escofet; doctor Pou Godori, delegat del Treball; senyor Pere Permanyer i Roch; diputat senyor Bru Jardí; Pere Pla; Junta Directiva del Club de Rem Barcelona; Josep Busquets, director de l'Escola d'Alts Estudis Mercantils; J. Jorba i Ventura; Joaquim Llaurador; cònsol de Bolívia a Barcelona; cònsol de Polònia; Antoni Jerez; Francesc X. Cases i Bries; Miquel Martí; Miquel Cabrer; Centre d'Actuació Valencianista d'Esquerra; Joan Macip; diputat senyor Tauler; diputat senyor Estelrich; regidor senyor Bausili; l'ex-ministre senyor Pi i Sunyer; senyora del doctor Cortès; capità de mossos de l'Esquadra senyor Muntaner; Ajuntament de l'Hospitalet; diputat senyor Rahola; senyoreta Teresa Carrera Bartomeu, portadora del primer ram de flors; Antoni Vilà i Bisa; president de la Secció de Repòrters de l'A. P. B., Josep M. Xicota; Fermí Bergés; Pere Mialet; Josep Escola; Maria Cabrer; Mateu Pou; Bartomeu Amigó i Ferreres, president de la Confederació Gremial Catalana; Federació d'Alumnes i Ex-alumnes de l'Escola del Treball; Josep Pàquez Sànchez, director dels Serveis Mèdico-Sanitaris de la Casa de Caritat; Miquel Ponç i Sellarès, president de l'Associació d'Empresaris d'Espectacles de Catalunya, i la Directiva general d'aquesta; P. Cases i Abarca, president del Círcol Artístic; director de l'Escola Normal de la Generalitat; el director i el claustre de l'Escola Normal de Mestres i Mestresses de la Generalitat; doctor Claramunt, director de l'Institut Municipal d'Higiene de Barcelona; Jaume de Riba, president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre; J. Maspons i Camarassa, secretari general de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre; la Junta de Govern del mateix Institut; Francesca Paituví; Francesca Mir; J. M. López-Picó, de l'Institut d'Estudis Catalans; el secretari general de la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País; Rafel Gubern; Lluhí i Vallescà; comandant de Marina, senyor Verdugo; diputat a Corts i regidor, senyor Pellicena; el regidor senyor Llopard; el doctor Ferrando; l'ex-ministre de Marina, senyor Companys; doctor Aiguader i fill; el senyor Marcellí Domingo, per telèfon, des de Madrid; el diputat senyor Sellès; el tinent de Mossos d'Esquadra senyor Cabezas; el secretari de la Comissió Mixta del Traspàs de Serveis, senyor Closes i senyora; doctor Josep M. Peirí; el comissari general, senyor Ramos; l'ex-conseller doctor Mias; un telefonema d'Acció Nacionalista Basca, de Sant Sebastià; Enric Fontbernat, i una representació de la U. S. C. i de la U. G. T.

Delegat d'Hisenda, Sr. Pau d'Undaveytia; el governador civil de Girona; Sr. Azcàrrega, secretari del Govern civil de Barcelona; el regidor de l'Ajuntament, Sr. Josep Samblancat; el ministre de Marina, Sr. Josep Rocha, en representació del Govern de la República; el diputat Sr. Casademunt; el Sr. Joaquim Garcia Grande Villaverde, en representació del Delegat d'Estat i del Director general de Seguretat; el secretari general de la Cambra Argentina de Comerç a Espanya; l'ex-conseller de Treball de la Generalitat, Sr. Casals; Julià Pres, en representació del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; el Sr. Gaietà Cornet, director de l'Escola d'Enginyers Industrials; Artur Bernades, vice-president de la Cambra Argentina de Comerç a Espanya; Vicenç Soler de Sojo; el regidor Sr. Heredia; el diputat Sr. Bilbeny; el Cònsol de Grècia; el diputat Sr. Vidal i Guardiola; el regidor Sr. Frederic Amat; el diputat senyor Ribes Soberano; el senyor Domènec Pallerola; el tinent d'alcalde Sr. Oller; el Doctor Otto Koecher, Cònsol general d'Alemanya; el vice-president de les Corts de la República, Sr. Pere Rahola; el cònsol general de Turquia, Sr. H. Firuz; el Sr. Rifat Bey, vice-cònsol de Turquia; l'Alcalde de Mollet; el diputat Sr. Francesc Riera; el governador civil de Múrcia Sr. Rodríguez Soriano; el Dr. Battestini, del Cos Facultatiu de l'Hospital Civil de Tarragona; l'alcalde de Vilanova i La Geltrú; el comandant d'Aviació Sr. Sandino; el capità Medrano; el director de l'Escola de Policia de la Generalitat; el Sr. Martínez Dunrà, en representació dels alumnes de l'Escola; el Sr. Alfred O'Feun, en nom del Cònsol general d'Hongria; el vice-president del Parlament català i ex-rector de la Universitat de Barcelona, Dr. Serra-Hunter; el Sr. Ramon d'Abadal, en nom de Lliga Catalana; el diputat Sr. Josep Calvet; el Cònsol de Cuba, Sr. Oriol Salz; una comissió del Centre Republicà de Badalona; el Sr. Juli Perenya; en nom del governador de Balears, el delegat de Mahó, Sr. Barangó i Solís; el diputat Sr. Carreres i Artau; el Dr. Serrahima, cap del Dispensari Municipal; el fiscal, Dr. Aroles, el diputat senyor Francesc Senyal; l'alcalde de Sant Boi, Sr. Pere Carol; el diputat Sr. Enric Canturri; l'alcalde d'Argentona, senyor Jaume Lledó; el secretari del Consolat de Venezuela, en nom propi i del cònsol; l'alcalde del Masnou, senyor Tomàs Ferrer; Escola del Treball del Masnou; el vocal del Tribunal de Garanties Constitucionals, Sr. Quero; el Sr. Manuel Folguera i Duran, president de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; el Sr. Jesús Sanz i Poch, professor de l'Escola Normal de la Generalitat; el senyor Carles L. Puig, vice-cònsol de l'Uruguai; la Unió de Voluntaris Catalans de la guerra gran; Joaquim Faura, químic; Theo Berg; el Dr. Josep Bach, en representació de l'Hospital del Sagrat Cor de Jesús; Ramon Casanoves, enginyer, director interí de l'Escola del Treball; el president de l'Agrupació d'Alumnes i ex-alumnes de l'Escola Abat Oliva; l'alcalde de Caldes d'Estrach, en nom propi i de l'Ajuntament; Gabriel Bernat Serra, cònsol de l'Uruguai; el Dr. Carles M. Gurmendez, cònsol general de l'Uruguai a Espanya; Vicenç Fortuny, president de la Unió de Societats Corals i Orfeons de Clavé; Anselm de Mola, cap del Departament de Circulació de l'Ajuntament de Barcelona; el senyor Ramon Gabernat, secretari del Casal Icària; el senyor Antoni Malvehy; el President del Círcol del Liceu; la Junta de Govern del Círcol del Liceu; el Sr. Josep Fernàndez Calzada, president del Círcol Colombòfil; el Sr. Josep Rosales, director de la Companyia Arrendatària de Tabacs de Filipines.

El diputat a Corts senyor Antoni Gabarró; Joan Pich i Pon, sotssecretari de la Marina Civil; Andreu Blai, cònsol general del Paraguai; Ferran Müller, cònsol de Noruega; Rossend Pich i Pon; l'escultor senyor Rebull; Amadeu Torner; el director de l'Institut Nacional de Segona Ensenyança de Balmes; Joan Mon, inspector del Retir Obrer; Joan Verdaguer, conseller director de Cinaes; Tomàs Morales, vice-cònsol de Mèxic; Elena Morales, artista del Liceu; Artur de Saracho, cònsol general de Mèxic; Gastó Morawecki, cònsol general de França; Lluís Puig de la Bellacasa; Jaume Alzina, cap de l'oficina d'Estadística del Departament de Finances de la Generalitat; Jesús Ulled, regidor i director general d'Assegurances i Previsió Social del Govern de la República; Eusebi Romo, director del Banc Central; Jeroni Moragues; Aureli Campmany; l'Associació de Periodistes Estrangers; Ramon Coll i Rodés, director de l'Escola d'Administració Pública; Eduard Ragassol, advocat i conseller secretari d'"Hoteles Reunidos, S. A."; Eduard Segarra, advocat; Angel Bono, secretari general de l'Associació de Navilers de la Mediterrània; el director i el Claustre de l'Institut Nacional de Segon Ensenyament Salmeron; Francesc Casals, de l'Institut d'Investigacions Econòmiques de la Generalitat; Josep de la Puente, catedràtic, president accidental del Consell Regional de Segon Ensenyament de Catalunya; Josep M. Coll i Ortega, enginyer; Alexandre Larrosa, enginyer de Monts de la Generalitat; els senyors Manuel de Lasarte, Joan de Lasarte i Busquets, Josep de Lasarte i Busquets, d'"*El Diluvio*"; el president de la Cambra de l'Automòbil de Catalunya; Francesc Cuspinera; Josep Fontcuberta, tinent d'alcalde de L'Hospitalet; B. Padrós, inspector de Sanitat; Enriqueta Sèculi i Bastida; Duch i Salvat; Alfred Giorgi, corresponsal del "Corriere della Sera", de Milà; Josep Olivera, de l'Institut d'Investigacions Econòmiques de la Generalitat; cònsol general de Nicaragua; el president de l'Associació d'Amics del Grup Escolar Ramon Llull; Felip Rodés; l'historiador Lluís de Ulloa; Antoni Casany, secretari del Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears; J. Domínguez, en representació de la Societat de Dependents Taxistes; Martí Llaurador; Paul Bres, president de l'"Association Amicale Française"; Alexandre Plana, secretari general de la Unió General Metallúrgica; Antoni Bascós, secretari del "Saló Barcelona"; Centre Federal Democràtic de Montserrat; senyor Dalmau Costa, cap del Cerimonial del Parlament; la Junta de l'Associació de Funcionaris de la Generalitat; l'entitat "Vida Tortosina"; el regidor senyor Bertran de Quintana; l'Ajuntament de Terrassa; l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat; la concertista senyoreta Rosa Mas; el Centre Catalanista Republicà de Terrassa; Agrupació Radical Socialista de Terrassa; el diputat senyor Marià Rubió i Tudurí; el diputat senyor Miquel Cunillera; el diputat senyor Josep Grau Jassans; el delegat de la Comarcal d'Esquerra de les Riberes de l'Ebre; el senyor Rivialta; el regidor Antoni Vilalta; el diputat Amadeu Aragai; l'alcalde de Figue-

LA MORT DE FRANCESC MACIA

ges; l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet; Acció Catalana de Vilassar; Societat d'Autors de Catalunya; Francesc Viladomat; representació de la Federació Internacional de la Lliga de Drets de l'Home.

També es van rebre, entre altres, els següents telegrames i telefonemes: Marcel·lí Domingo; cardenal Vidal i Barraquer, arquebisbe de Tarragona; senyor Palet i Barba, de Terrassa; senyor Loperena, de Reus; senyora vídua Quintana de León, de Girona; senyor Peticó Anchoriz, de Madrid; senyor Salmerón i família, de Madrid; senyoreta Margarida Nelken; abat mitrat de Montserrat, pare Marcet; senyor Jaume Surinyach, de Madrid; la superiora de les Filles de la Caritat, de Girona; senyor Manuel Azaña; senyor Fàbregues, diputat de Palamós; senyor Josep Bordas de la Cuesta, de Castelló d'Empúries; senyor Frederic Culí i Verdaguer, ex-director general del Timbre; senyor Joan Bancells, diputat al Parlament de Catalunya; doctor Paulín, director de l'Escola d'Agricultura de Terassa; senyor Utrillo, de Sitges; senyor Joaquim Mir; senyor Sigfrid Blasco Ibáñez, de València; senyor Casabelles, de Sant Feliu de Guíxols; senyora Francesca Macià, de Lleida; senyor Josep Folch, diputat; senyor Romà Sol, diputat; doctor Rabassa, de Lleida; senyor sots-secretari de Governació; la ciutat de Manresa; Ràdio Badalona; senyor Alvar de Albornoz, president del Tribunal de Garanties; secretari general de la Presidència de la República; governador interí de Lleida; senyor Carles Gerhard diputat al Parlament de Catalunya; Unió Socialista de Valls; senyor Moret i família, de Lleida; senyor Martínez Barrio ministre de la Guerra; Ajuntaments de Granollers, Vic, Borges Blanques, Figueres, Montblanc; Enona, València, Mataró, Castelló d'Empúries, Vilafranca del Penedès; Palafrugell; La Bisbal; Palamós; Sant Feliu de Llobregat; Tàrrega; Utxafava; Avinyonet; Tarragona; Masnou; Girona; Ripoll; Esquerra Republicana de Valls; Col·legi Oficial Agents Comercials de Reus; Secció de Cultura de Joventut Republicana de Lleida; Patronat i professorat Escola teixits de Punt de Canet de Mar; Centre de Lectura de Reus; Centre Catalanista Republicà de Valls; Aero Club de Sabadell; senyor Julià Besteiro; senyor Antoni Royo Villanova; senyoreta Margarida Nelken; senyor Ramon Otero Pedrayo; senyor Dalmau, diputat; senyor Palet i Barba; senyor Loperena, de Reus; Palestra d'Igualada; senyor Lambíes, alcalde de València; senyor president de l'Audiència de Tarragona; sots-secretari de Governació de Madrid; senyor Leandre Pita Romero, ministre d'Estat; senyor Alfons Amigués de Chateaundurhumel; doctor Ros, exputat de la Generalitat, de Falset; Palestra, d'Igualada; Partit Nacionalista Basc de Bilbao i Abando: "Sabin Etxia", President, Bilbao; doctor Marañón, Madrid; Largo Caballero, Madrid; Gazteizko Uri Buro Batzarra Vitòria; Benet Pinyana, alcalde de Solsona.

PARLA EL DR. VILARDELL

Anit passada, a les onze, en sortir d'una reunió, el metge de capçalera del senyor Macià va donar-nos la següent referència de les darreres hores del President:

—El senyor Macià — començà — fou intervingut la matinada de diumenge a conseqüència d'una oclusió intestinal per apendicitis; es va trobar un apèndix enormement inflamat i ple de pus i una quantitat enorme d'adherències intestinals i a la paret abdominal.

En la intervenció va aconseguir-se l'extirpació de l'apèndix, però no de les nombroses adherències. Vingueren després els perills habituals del curs post-operatori. Es produïren les oclusions intestinals, les quals determinaren una intoxicació que anà augmentant fondament fins a posar en greu perill la vida del malalt, degut a la retenció produïda per l'oclusió.

Tenint en compte la seva enorme resistència física i la seva elevació d'esperit i que l'agreujament era progressiu, es va acordar, en una junta que celebràrem Pi i Sunyer, Corachan, Sayé, els familiars doctors Cortès i Peri, i el qui us parla, procedir a una nova intervenció quirúrgica per tal de desintoxicar el malalt, practicant una derivació de matèries.

L'il·lustre pacient va resistir bé la intervenció, però als pocs moments es presentà un collapse el qual fou vençut immediatament per mitjà de la transfusió sanguínia.

Fins a les sis del matí, si bé es veia que el seu estat continuava essent gravíssim hi havia una lleugera esperança de millora.

Dissortadament — acabà el doctor Vilardell — a dos quarts de set repetí el collapse el qual ja no pogué ésser vençut, de tal manera que a les set entrava ja en una fase agònica, i moria a les onze menys cinc minuts.

L'AJUNTAMENT DE VALENCIA

Signat pel diputat valencià senyor Sigfrid Blasco, s'ha rebut anit passada el següent telefonema:

"Acto entierro Macià asistiré personalmente. Valencia estará representada por Ayuntamiento corporación y yo en nombre de diputados autonomistas."

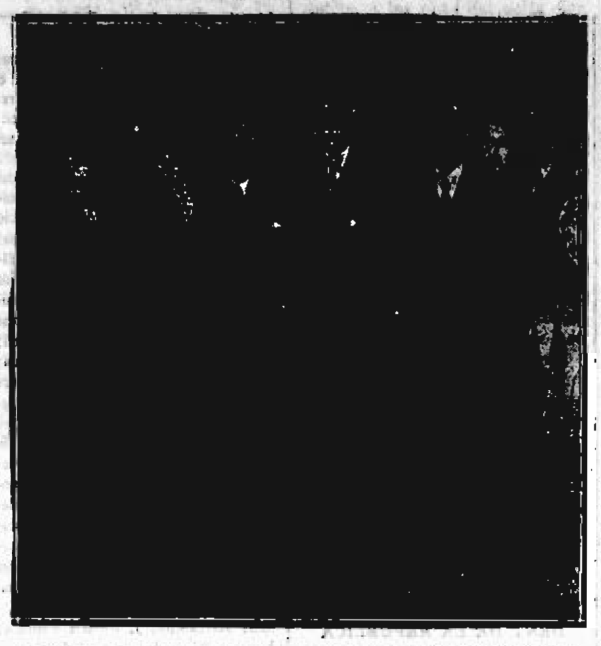

El darrer acte oficial al qual assistí el senyor Macià: La inauguració de l'Exposició del Nu, el dia 15 d'aquest mes

L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Anit passada l'alcalde, doctor Aiguader, va reunir al seu despatx els caps de les minories consistorials.

Sembla que en aquesta reunió es va acordar que l'Ajuntament de Barcelona assisteixi corporativament a l'acte de l'enterrament i que s'ofereixi a la família del senyor Macià un mausoleu.

Possiblement també va fixar-se el curs del seguici, el qual, segons les nostres dades, serà el següent:

Plaça de la República, carrer de Fiveller, Rambla, Plaa de Catalunya, Passeig de Gràcia, Corts Catalanes i Arc de Triomf, on s'acomiadarà el dol.

LES DESPULLES DEL PRESIDENT

Anit passada, els doctors que han assistit el senyor Macià, junt amb el doctor Callís, procediren a embalsàmar les despulles del President de la Generalitat.

A l'hora que escrivim les presents ratlles prossegueix l'operació.

El cadàver serà exposat des de les nou del matí d'avui fins a les sis del matí de demà.

LA PROXIMA REUNIO DEL PARLAMENT

Segons les nostres informacions, la Cambra reprendrà les seves tasques el divendres vinent.

El sentiment popular

Quan ahir al matí, poc després de les onze, la ràdio divulgà la notícia de la mort de l'honorable President de la Generalitat, els barcelonins es llançaren al carrer, i exterioritzaren el seu condol, àvids de veure'l per darrera vegada o, quan no, conèixer detalls de la seva mort.

Una gran gentada acudí durant tot el dia a l'antiga Casa dels Canonges, al carrer del Bisbe, residència presidencial. Els mossos d'Esquadra i guàrdies urbans que hi prestaven servei s'encarregaven d'advertir a tothom que a partir d'avui, a les nou, el cadàver del President seria visible. Era tasca difícil, ja que molta gent — a la tarda gent dels pobles de prop de Barcelona i tot que hi havia acudit en conèixer la nova — no es volia avenir a entornar-se'n sense haver-se'n acomiadat.

El carrer del Bisbe fou a tothora un seguit anar i venir de gent de tots els estaments socials. Veiérem, entre les interminables corrues de gent silenciosa, més d'una dona que no podia contenir el seu dolor, i plorava.

Per la Plaça de la República es formaren nombrosos rotlles de gent que, en veu baixa — donant prova d'un gran sentiment i respecte —, es condolia de la pèrdua que, per a tot Catalunya, significa la mort de l'il·lustre President.

Les Rambles presentaven un aspecte tristíssim. Tots els edificis tenien les banderes hissades a mig pal. Tot plegat, doncs, contribuïa a què l'aspecte fos el dels grans dies de dol.

Entre les primeres personalitats que acudiren a la Casa dels Canonges, a expressar a la família Macià la seva condolença, cal esmentar els senyors Cambó, Hurtado i Martí Esteve. Immediatament després d'haver mort el senyor Macià, a la Generalitat i a l'Ajuntament es baixaren fins a mig pal les banderes, amb una llaçada negra, i es penjaren domassos del mateix color als balcons.

Les estacions de ràdio suspengueren les emissions. Només es radiaren, des de la Generalitat, les notícies referents a la mort de l'honorable President.

Al camp de Les Corts es rebé la trista notícia de la defunció del senyor Macià poca estona després d'haver començat el partit Donau - F. C. Barcelona. Immediatament se suspengué el joc, i es féu un minut de silenci absolut.

El Club de Natació Barcelona ajornà el festival que s'havia de celebrar, ahir, a la piscina.

• • •

Per la Comandància Militar de Barcelona es dictà l'ordre següent:

"Amb motiu de la mort de l'honorable senyor President de la Generalitat, don Francesc Macià i Llussà, avui s'hissarà la bandera nacional fins a mig pal a tots els edificis militars de la ciutat."

Roda el món i torna al Born

RECANVIS PER A "CHEVROLET"

Passeig del Born, 27 i 29

Telèfon 23617

El general de la Divisió, senyor Domènech Batet, manifestà als periodistes que els honors fúnebres que tributaria l'element oficial al cadàver de l'il·lustre President serien els que decidís el Govern de la República.

NOTES SOLTES

L'ORFEÓ CATALÀ

La Junta Directiva de l'Orfeó Català, reunida en sessió extraordinària, ha pres els següents acords: Primer: acudir oficialment a la Generalitat de Catalunya a donar el condol per la mort de l'honorable President. Segon: suspendre, en senyal de dol nacional, la celebració del tradicional concert de cançons nadalenques, anunciat per a la diada de Sant Esteve a la tarda, ajornant-lo per a diumenge, dia 31; i tercer: assistir corporativament, i amb senyera alçada, a l'enterrament de l'honorable President de la Generalitat de Catalunya.

LA FEDERACIÓ DE MESTRES NACIONALS

La Federació de Mestres Nacionals de Catalunya, que s'associa al dol del nostre poble per la mort de l'honorable senyor President de la Generalitat, prega als associats que concorrin a l'enterrament del Primer Mgistrat de Catalunya, acompanyant el Consell Directiu de l'Associació, amb el qual podran reunir-se al lloc social, Casa del Mestre d'aquesta ciutat (plaça d'Urquinaona, 4), una hora abans de la que s'ha fixat per a l'esmentat acte.

ELS CORS DE CLAVER

La Junta Directiva de l'Associació Euterpense dels Cors de Claver invita els associats Corals Euterpenses per assistir al solemne acte d'acompanyar a la seva darrera estada l'honorable President de la Generalitat de Catalunya, En Francesc Macià. Punt de reunió, al local social, Sant Pau, 83, a les nou del matí de dimecres.

LA UNIÓ DE RABASSAIRES

El Consell Central de la Unió de Rabassaires prega als rabassaires de totes les encontrades de Catalunya que assisteixin amb les banderes a l'acte de l'enterrament de l'honorable President de la Generalitat, per tal d'associar-se al testimoniatge de condol que Catalunya entera tributarà al propulsor de les llibertats de Catalunya.

L'ASSOCIACIO DE FUNCIONARIS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Es prega a tots els funcionaris pertanyents a l'Associació que acudeixin demà, dimecres, dia 27, a les nou del matí, al seu locat social, per tal d'assistir col·lectivament a l'enterrament de l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya, Francesc Macià.

La notícia a les comarques

GIRONA

Girona, 25 (per telèfon).—Aquest matí s'ha conegut a la nostra ciutat la nova del traspàs del President Macià. Com que la nova ha estat comunicada per ràdio, han estat molts els gironins que als pocs moments d'haver ocorregut la mort de l'honorable President de la Generalitat se n'han assabentat. La sensació produïda ha estat enorme.

Tant al govern civil com a la comissaria de la Generalitat s'han rebut moltes visites de representants de centres i corporacions locals, personalitats, etc., per tal de donar el condol a les esmentades autoritats.

Als edificis públics, centres polítics, recreatius, entitats privades, bancs, etc., han estat hissades les banderes en senyal de dol. En algunes s'hi han afegit crespons negres.

L'Ajuntament s'ha reunit per canviar impressions i acordar la forma amb què la corporació municipal assistirà a l'acte de conduir les despulles del President de la Generalitat a la seva darrera estada.

Molts festivals que hi havia anunciats amb motiu de les festes han estat suspesos, i l'emoció a tota la ciutat s'expressa en les converses i llocs de reunió ciutadana. — C.

LLEIDA

Lleida, 25 (per telèfon). — En ésser coneguda aquest migdia la nova del traspàs de l'honorable President de Catalunya, senyor Francesc Macià, per tants motius unit a la vida de la nostra ciutat, ha produït una pregona impressió de sentiment que ha traslluït tot seguit en la suspensió de festes anunciades per aquests dies i en la col·locació de banderes en senyal de dol en tots els centres oficials, polítics i recreatius.

A la Comissaria de la Generalitat han installat una taula amb plecs de signatures, els quals s'han omplert seguidament. L'Ajuntament s'ha reunit aquesta tarda, en sessió extraordinària, i han acudit a la reunió totes les minories consistorials, els representants de les quals s'han associat al dol nacional per la pèrdua del nostre President, i han pres, per unanimitat, els següents acords:

Primer: La publicació d'un ban notificant el traspàs i pregant que el dia de l'enterrament tots els establiments siguin tancats d'onze a una.

Segon: Assistir corporativament, amb els macers i la bandera de la ciutat, a l'acte del sepeli, per la qual cosa demà a la tarda es traslladaran els regidors i l'alcalde a Barcelona.

Tercer: En senyal de dol les oficines municipals romandran tancades fins que s'hagi efectuat l'enterrament, i

Quart: Demanar al Govern de Catalunya que sigui lliurat a la ciutat de Lleida el cadàver de l'honorable President de Catalunya.

REUS

Reus, 25 (per telèfon). — Quan ha estat coneguda a la nostra ciutat la nova del traspàs del President de la Generalitat, senyor Macià, ha produït una gran consternació. Seguidament han estat hissades les banderes a mig pal a totes les entitats oficials, particulars i edificis públics, etc.

L'Ajuntament s'ha reunit en sessió extraordinària. L'alcalde ha donat compte, oficialment, de la mort del President de la Generalitat, i seguidament han fet ús de la paraula els representants de totes les minories del Consistori. S'ha acordat comunicar a la família de l'il·lustre finat el condol del Municipi, i destacar una comissió a Barcelona, i que l'Ajuntament en corporació assisteixi a l'acte de l'enterrament. — C.

TARRAGONA

Tarragona, 25 (per telèfon). — Avui, al matí, una mica més tard de les onze, ha estat rebuda a Tarragona la nova del traspàs de l'il·lustre President de la Generalitat. La nova ha circulat ràpidament i ha causat, arreu, una profunda i penosa impressió. Tot seguit els edificis públics, els consolats, centres polítics, entitats culturals i els vaixells ancorats al port han hissat la bandera a mig pal. A la majoria de llocs han posat crespons negres, i al balcó del govern civil ha estat collocat un domàs negre damunt la bandera catalana.

També han estat seguides amb tota atenció les emissions de les estacions barcelonines sobre els darrers moments de l'honorable President. El governador civil, senyor Ramon Amat, ha rebut innombrables visites de personalitats tarragonines, d'elements dels centres polítics i de tots els estaments que han anat a fer-li present el sentiment que ha causat aquesta pèrdua irreparable.

A l'Ajuntament s'han reunit els regidors, amb caràcter d'urgència, per tal de canviar impressions, i han pres l'acord de trametre el condol de la corporació, i assistir oficialment a l'acte de l'enterrament.

De la majoria de centres polítics, de molts particulars, de les autoritats, etc., han estat cursats nombrosos telegrames a la Generalitat i a la família del President. — C.

La notícia a Madrid

Totes les personalitats tant d'esquerra com de dreta i la premsa han coincidit a elogiar la figura del senyor Macià

El President de la República ha manifestat el seu propòsit de presidir el dol

Assistiran a l'enterrament els senyors Azaña, Domingo, Salmerón i Barnés. El senyor Rocha representarà el govern

Madrid, 25. — Els periodistes han acudit a l'oficina que la Generalitat de Catalunya té a Madrid, i el seu encarregat, Sr. Damià, ha confirmat la mort del President.

A les onze del matí havia comunicat amb Barcelona, però no es va poder posar en comunicació amb les personalitats d'allí, i sí únicament amb la senyoreta telefonista destacada al Palau de la Generalitat, la qual, molt emocionada, li va comunicar la trista nova.

Ens ha dit també el Sr. Damià que anit, a les onze, havia comunicat per telèfon amb el Palau de la Generalitat, que li havien transmès la nota facultativa de l'estat del President.

Diverses personalitats parlen de la mort del senyor Macià

Els periodistes han interrogat diverses personalitats sobre la pèrdua què suposa la mort del Sr. Francesc Macià.

El Sr. Marcel·lí Domingo

El senyor Marcel·lí Domingo ha dit:

—Amb Macià desapareix una de les més nobles figures del moment present. Esperit romàntic en tots els seus actes, fou un noble exemplar de ciutadania, inspirat sempre en un alt ideal i en una rectitud moral que en poques ocasions hem pogut precisar en altres casos. Jo el recordo el dia que va presentar la renúncia de la seva acta de diputat, per entendre que els Governs no atenien com era degut el problema català; el recordo a París expatriat mantenint l'entusiasme de tots els que sentíem un ideal revolucionari; el recordo també al cap de dos dies de proclamada la República a Espanya, quan Fernando de los Ríos, Nicolau i jo vam arribar a Barcelona i aconseguírem la incorporació de Catalunya a Espanya i que en aquesta forma es pogués realitzar una obra comuna. Macià se sentia separatista quan considerava impossible l'autonomia. Quan la va considerar possible, se sentí fortament unit a la República i a Espanya. Macià seguí en tot moment les normes espirituals de Pi i Margall, però, al mateix temps, va sentir una indiscutible devoció per Salmerón, al qual considerava com a un dels més fidels intèrprets de l'ànima de Catalunya.

Macià ha prestat el gran servei de restablir la unitat espiritual d'Espanya assolint el que mai no pogueren aconseguir els enemics de les aspiracions de Catalunya. Sense la figura de Macià hauria calgut vèncer grans obstacles per part de la República per aconseguir la incorporació definitiva de Catalunya a Espanya, i les dificultats que per a això s'haurien presentat haurien estat enormes.

Amb la mort de Macià es produirà una forta solidaritat entre els elements de l'Esquerra, i es constituirà un nucli enfortit, puix que no ha d'oblidar-se que la figura de Macià és insubstituïble. Macià representava una figura llegendària i romàntica, que ningú ni amb res no es podrà sobrepasar. Amb Macià la República espanyola i Catalunya perden un gran suport i un símbol, molt més gran del que poden creure els seus major enemics. Catalunya perd el símbol en què anaven encarnades les seves llibertats.

El senyor Besteiro

Interrogat el senyor Julià Besteiro, ha dit:

—Coneixia Macià des de feia bastants anys en ocasió de la propaganda que realitzàvem a Catalunya cap a l'any 1919, després d'haver pronunciat jo un discurs al Parlament, explicant com jo concebia l'actitud del partit socialista davant el problema català. Macià, en vida, ha arribat a ésser un símbol, i la seva mort serà sentida per Espanya entera i per a sempre ha quedat ja incorporat en la història.

Personalment i políticament m'ha afectat molt la mort del senyor Macià. Macià era més que respectat venerat a Catalunya.

El senyor Casares Quiroga

El senyor Casares Quiroga ha manifestat:

—Durant tot el període revolucionari, fins a la proclamació de la República, Macià significà tot l'esperit, tot el sentiment i tota la passió dels republicans de Catalunya.

Amb Macià ha mort l'home que sabé encarnar el símbol de la bandera autònoma de Catalunya.

Respecte a derivacions que poden sorgir, les ignoro —ha dit—, perquè ara estic completament separat de les interioritats de la política de Catalunya, però no obstant crec que hi ha molts valors a Catalunya que poden substituir el finat, tenint en compte, a més, el gran sentit republicà i esquerrista d'aquella regió. No obstant, la mort de Macià representa una gran pèrdua de tipus sentimental, puix que jo, en les meves excursions amb el senyor Macià per Catalunya, vaig poder observar que se li tenia a tot ella, un veritable afecte, que sintetitzaven en la paraula "Avi".

El Dr. Marañón

El doctor Marañón ha dit:

Els moments de la mort no són els més propicis per a jutjar un home. Tot el sublim la solemnitat del traspàs. Ara, fins els enemics es descobriran respectuosament davant el cadàver del gran català.

Després vindrà el comentari imparcial de la seva obra per col·locar-lo e nel lloc històric que hagi merescut.

El meu respectuós dolor davant la seva desaparició no pot estar influït per aquestes consideracions. Si bé és veritat que en alguns punts ideològics no coincidíem, he de confessar que en no pocs sobre l'orientació de la política espanyola la nostra coincidència era perfecta. El factor històric dels homes públics tan sols pot ésser jutjat per la posteritat. Als contemporanis ens és tan sols donat enjudiciar aquesta conducta i la repercussió que ha tingut en el moment actual. La figura nobilíssima de Macià queda incorporada ja entre els grans exemplars de la posteritat que compta la història de la seva regió i de la seva Pàtria.

El senyor Lerroux

El president del Consell de Ministres senyor Alexandre Lerroux ha dit:

—Lamento personalment, com tot el Govern, la mort del senyor Macià, que venia representant un valor inestimable en la política nacional i que, sortosament, havia arribat a una compenetració espiritual amb l'Estat espanyol.

Sobre les conseqüències que pugui produir la seva mort, des del càrrec que ocupo no puc fer consideracions ni comentaris, però puc manifestar el desig que units tots els representants polítics de Catalunya s'apliquin a la conservació lleial de l'Estatut.

El senyor Gordón Ordax

El senyor Gordón Ordax ha manifestat:

—Per a mi la figura del Sr. Macià és una reencarnació del Quixot: jo contra tot i contra tots, per assolir el meu ideal. Tant se val que comparteixin o no les seves idees; l'interessant en un home és ésser fidel a ell mateix, i en aquest aspecte, amb la pèrdua de Macià perd Catalunya i tot Espanya un dels homes més homes que jo he conegut. Preveig que la seva mort serà un dur cop per a la política esquerrista de Catalunya, si davant el seu cadàver no saben tots els seus deixebles ofegar llurs passions i seguir l'ideal que va deixar traçat el mestre.

El senyor Maura

El Sr. Maura opina de la següent manera:

—Al meu judici, la mort del senyor Macià és la liquidació de l'Esquerra, que no tenia entre ella altre contacte ni connexió d'idees que la figura del finat. La política de Catalunya, que ja estava en franca evolució en els darrers mesos, precipitarà aquesta evolució en sentit conservador.

El senyor Royo Villanova

El Sr. Royo Villanova ha dit el següent:

—Per a mi Macià ha tingut l'encert de morir en el moment culminant per a ell, en el moment que ha assolit la màxima altura i quan ja anaba a començar el seu descens.

No crec que la mort de Macià doni lloc a esdeveniments polítics a Catalunya. El Parlament Català està dominat per l'Esquerra i l'orientació d'aquest continuarà essent esquerrista. Al Parlament nacional, com que Macià no hi concorrerà, mai no es notarà la seva manca.

De totes maneres, al Parlament Nacional és més temut Cambó que Macià. Aquest Parlament està dominat per les dretes i no per les esquerres, i així la tasca de Macià no hauria estat de gran transcendència. En canvi, pot ésser-ho la de Cambó.

Com era natural —ha afegit el senyor Royo Villanova—, he telegrafiat a la Generalitat expressant el meu condol. El text del telegrama és el següent:

"Considérenme sumado al correspondiente duelo de ustedes. Adversario leal, rindo mis armas ante la muerte del hombre que pasa a la historia."

L'ex-comte de Rodezno

—Recordo que Macià fou en la seva joventut tradicionalista, i molt catòlic, a l'extrem d'obtenir la victòria com a diputat pel districte de Borges Blanques, resoltament recolzat pels tradicionalistes. Es edificant que hagi mort al si de l'Església, responent a la seva formació primera. Crec que per a l'Esquerra és un cop funest, que precipitarà la ruptura de la seva política, ja ressentida per l'impuls de la Lliga.

El Sr. Martínez de Velasco

El senyor Martínez de Velasco ha dit:

—Siguin quines fossin les diferències ideològiques que respecte a l'apreciació dels problemes nacionals poguessin separar el senyor Macià, la seva pèrdua la considero de gran transcendència per a Espanya, puix que tingué, entre altres qualitats, i a part del que pogués considerar els seus errors, sempre respectables, el propòsit de servir el seu país.

Les conseqüències que per a Catalunya tindrà la seva mort seran, al meu jui, transcendentals, perquè per la seva rellevant personalitat ell mantenia dintre aquell país una posició, que crec, després d'haver desaparegut, li serà difícil sostenir.

Es a dir, que crec que prendrà aquella política un rumb nou de major compenetració de Catalunya amb la resta d'Espanya.

L'ex-comte de Romanones ha fet les següents manifestacions:

—Podia ésser un equivocat, però tots hem de reconèixer l'elevat de les seves intencions. A aconseguir el seu ideal sacrificà tota la seva vida. La Providència li concedí el goig de veure'l en tot el seu esplendor abans de morir.

L'ex-comte de Romanones
El senyor Goicoechea

La persona del senyor Macià i la seva serena i cristiana mort mereixen tots els meus respectes.

La seva obra — des de tots els punts de vista execrable—ens ofereix una doble demostració: la de l'immens poder que sobre les multituds exaltades operen els mites, i la de la suprema influència que una idea general i vague exerceix sobre un cervell quan aquest és estret i buit; perquè és buit, la idea no troba competidor que li posi obstacles; perquè és estret, la idea no tarda en ocupar-lo totalment.

L'obra de Macià no és fàcil que trobi continuadors; ningú no acceptarà, sinó a benefici d'inventari, la seva herència política.

Espero i demano a Déu que sigui

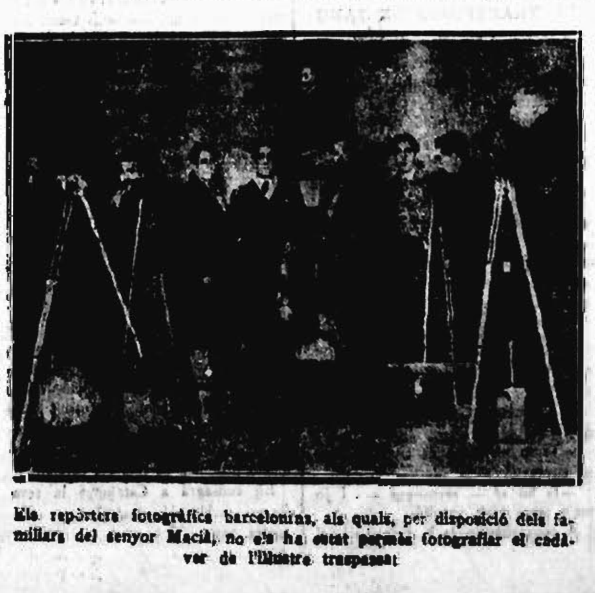

Els repòrters fotogràfics barcelonins, als quals, per disposició dels familiars del senyor Macià, no els ha estat permès fotografiar el cadàver de l'il·lustre traspassat pudit. Serà aquest, per a Catalunya i per a Espanya entera, el major i millor dels béns.

El President de la República s'assabenta de la mort del senyor Macià

El President de la República ha acudit al seu despatx oficial a les onze tocades del matí. Immediatament s'ha posat en comunicació amb la Generalitat de Catalunya, des d'on li han dit que el senyor Macià acabava de morir.

S. E. ha redactat immediatament dos telegrames dirigits un a la família del senyor Macià i l'altre al conseller delegat de Catalunya.

El senyor Alcalà Zamora es proposa presidir el dol

En el Consell de ministres que se celebrarà demà s'acordaran els honors oficials que hauran de retres al cadàver del President de la Generalitat de Catalunya.

El President de la República ha expressat al camp del Govern el seu desig de marxar a Barcelona per presidir l'enterrament, extrem que així mateix s'acordarà en el Consell de demà.

En aquest cas S. E. serà acompanyat per dos ministres.

També tenen el propsit de marxar a Barcelona els senyors Azaña, Domingo, Salmerón i Barnés.

El que diu la premsa

Tota la premsa de Madrid dedica grans espais a comentar la mort del President de la Generalitat.

Tots els periòdics donen compte amb els majors detalls, de la mort de la figura gloriosa del gran desaparegut.

"LA VOZ"

Aquest diari diu:

"El primer President de la Catalunya autònoma ha mort abans d'acabar el temps del seu mandat legal.

A Catalunya tothom està convençut que Macià era el qui amb major força sabia interpretar el sentir de la majoria dels catalans, i aquest sentiment i aquesta convicció la senten tant els qui resideixen a Catalunya com els qui viuen a altres terres espanyoles i els qui resideixen a l'estranger.

Home d'una gran envergadura, Macià fou l'ànima que sabé mantenir en tot moment l'entusiasme necessari en el poble català per dur a terme la magna obra de l'Estatut de Catalunya i el poble català correspongué a aquest gran esforç duent-lo a la Presidència de la Generalitat sense contradictor, per les seves pròpies i rellevants condicions personals.

Macià ha estat un exemple del polític fervorós, entusiasta i serè, que hem vist destacar-se després de la proclamació de la República, encara que aquesta mateixa actitud que tants serveis ha prestat a Catalunya hagi despertat recels, alarmes i àdhuc oposicions acarnissades.

Implantat a Catalunya l'Estatut des dels primers moments es veié en Macià l'home que anava a impulsar la realització de tots els punts que aquell comprenia, i constituí una esperança justa i lògica per a tots els catalans.

Macià era al mateix temps una gran figura dintre de la política espanyola, puix que a la seva labor i al seu esforç es deu la incorporació lleial i desinteressada de Catalunya dins dels problemes que afecten la totalitat de la Pàtria.

Mor el primer President de la Generalitat de Catalunya en el precís moment en què la política catalana travessa una pregona crisi, i la mort del gran patriota ha de plantejar transcendentals problemes que en altres circumstàncies haurien estat resolts per endavant.

Els moments presents exigeixen de tots els partits catalans que sigui adoptada una actitud de serenitat i d'harmonia en benefici dels ideals de la pròpia regió catalana.

La Presidència de la Generalitat té dues missions essencials a exercir, transcendentals i enormes ambdues: una que ateny exclusivament a la regió, i una altra que és la de mantenir les relacions espirituals de la política de Catalunya amb el poder central, que és la pàtria mateixa.

Tenim confiança absoluta en l'instint del poble i creiem que sabrà prendre la direcció encertada per a la resolució dels difícils problemes que cal solventar, no tan sols dintre de Catalunya, sinó entre Catalunya i el Govern de la República.

"Luz", per la seva banda, diu en el seu article de fons:

"La vida de Macià és una vida clara, noble i sacrificada en tots els moments als seus propis ideals, i en aquesta conducta ha perseverat sempre amb la mateixa rectitud i amb el mateix entusiasme.

Portava en les seves venes sang d'heroi, i ara passa a la història un nou heroi que sempre lluità pels ideals de llibertat.

Macià tenia l'esperit romàntic d'un cavaller del segle XVI. Macià, alt, eixarreit, era el veritable tipus d'un nou Alonso Quijano, l'esperit i ideals del qual perseveraren a través de totes les incidències i contrarietats de la seva vida.

La seva pàtria sabé reconèixer aquest esforç, i el portà al més alt lloc del seu Govern.

Macià ha mort quan ja s'havien realitzat tots els seus somnis.

Lamentem tots la mort de l'insigne polític català, però la mort de Macià no representa per a Catalunya una pèrdua irremeiable. Els pobles sobreviuen als homes, i viuen per damunt de la vida dels seus herois.

Espanya i Catalunya han de sentir per igual la mort de Macià: Catalunya perquè amb Macià desapareix el gran impulsador de la seva obra autonòmica, i per a Espanya perquè Macià fou un dels més fervents partidaris de la República, perquè sabia que dintre la República, Espanya havia de trobar completa satisfacció a les seves aspiracions."

No s'han determinat els honors que s'han de tributar al cadàver

El ministre de la Guerra ha rebut aquesta tarda els periodistes.

Un periodista ha preguntat al ministre si havia acordat ja quelcom el Govern en relació amb els honors que es tributaran al cadàver del senyor Macià, i el senyor Martínez Barrio ha manifestat que fins ara no s'havia decidit res, en primer lloc perquè es desconeixia la voluntat del finat i de la seva família.

—Naturalment — ha afegit — si no hi ha cap disposició testamentària que ho impideixi el Govern acordarà els honors que li corresponen.

—¿Anirà a l'enterrament algun membre del Govern?

—Segurament hi concorrirà el senyor Rocha, que es troba a Barcelona, en representació del Govern.

Al Parlament

Aquesta tarda, la desanimació fou gran al Congrés, i als passadissos tan sols hi havia quatre o cinc diputats, entre els quals figurava el president de la Comissió d'Actes, senyor Casanueva.

S'ha tractat de la mort del senyor Macià, fent constar tots el sentiment que els havia produït la mort del President de la Generalitat de Catalunya.

El senyor Casanueva ha subratllat que l'acord de la Comissió d'Actes acceptant la capacitat del senyor Macià per al càrrec de diputat a les Corts de la República responia ja als seus temors pel funest desenllaç de la seva malaltia.

Ha afegit el senyor Casanueva que és un acte del tot polític donada la gravetat de la dolència.

Ha dit també que és molt possible que en la discussió de les actes per Barcelona no intervingui el senyor Royo Villanueva en defensa d'un vot particular que té presentat.

L'"HERALDO DE MADRID"

"Heraldo de Madrid" diu:

"Ha desaparegut la figura de Macià, al voltant de la qual s'havien anat desenvolupant les forces d'esquerra de Catalunya.

Qui ocuparà el seu alt lloc?

El seu Estatut interior ens marca les normes. La proporció de les forces que integren el Parlament de Catalunya ens dóna una orientació i fins el nom possible.

Segons l'Estatut interior de Catalunya, del Parlament neix i d'ell depèn la vida del President de Catalunya.

En els moments actuals l'Esquerra compta amb 80 i tants representants contra 14 de la Lliga.

Aquestes forces de l'Esquerra estan subdividides en tres grups: un dirigit per Companys, un altre per Dencàs i el tercer per Pi i Sunyer, l'ex-ministre del Treball de l'anterior Govern nacional.

El grup predominant és, sembla, el de Companys, i aquest és el que ha de substituir lògicament l'"Avi" durant la resta del període que han de viure aquestes Corts, o siguin els tres anys que ha de trigar a dissoldre's el Parlament regional, o en data més curta si en un moment donat li manca la confiança del Parlament.

En aquests moments no existeix a Catalunya una persona que pugui veure's voltada del prestigi que gaudia el senyor Macià.

Podrà el nou president de la Generalitat de Catalunya comptar amb el suport i confiança de tots els sectors polítics, però li mancarà l'auréola popular que en tot moment acompanyava l'"Avi"."

La mort del president a l'Estranger

París, 25. — Tots els periòdics de la tarda donen extensa informació del traspàs del senyor Macià.

La major part d'ells publiquen el retrat i la biografia del difunt, de força extensió, i recorden les seves estades a París, i també que fou un dels organitzadors de la Legió catalana que va combatre al costat de França en la Gran Guerra.

El "Temps", després de publicar una biografia força extensa, acaba dient que abans de trobar-se atacat per la malaltia, el paper polític del president, senyor Macià, semblava definitivament acabat, i afegeix que, almenys, el senyor Macià s'ha pogut emportar a la tomba el consol d'haver aconseguit per a la seva regió nadiua les llibertats que desitjava durant segles, i això ho aconseguí sense efusió de sang i sense comprometre de cap manera la unitat espanyola.

"París Soir" diu que la mort del vell lluitador és una pèrdua no sols per a Catalunya, sinó per a Espanya, i que amics i enemics han d'inclinar-se davant l'home honrat que consagrà la seva vida a un ideal.

"L'Intransigeant" diu que la desaparició del que pot dir-se que creà Catalunya, posarà el *país en situació difícil.*

A Catalunya, que ha estat per altra banda un centre extremista molt important, només l'autoritat personal del senyor Macià havia permès donar al país una certa seguretat, que desapareix amb el cap que ha dirigit fins ara els destins de Catalunya.

Brussell, 25. — En la sessió celebrada avui pel Partit Obrer belga, el senor Vandervelde ha pronunciat un discurs d'elogi en memòria del president senyor Macià.

Si bé no era dels nostres, en el sentit literal de la paraula, el senyor Macià era un socialista, en l'acepció més ampla del terme, perquè, efectivament, és ésser socialista sentir un amor ardent vers la pau, professar sentiments d'amor vers la classe obrera i resitjar una Humanitat millor.

Ha recordat després les dues circumstàncies en les quals veié el coronel Macià, i ha acabat les seves sentides paraules, dient:

—Macià era un home bo, un honrat demòcrata, un republicà i un cor socialista.

Acabat l'elogi fúnebre, la Cambra, a peu dret, serva un minut de silenci per tal d'honorar la memòria de l'il·lustre desaparegut.

Informació de Madrid

Un fet lamentable en una caserna

Logroño, 25. — A l'aeròdrom d'Agoncillo ha ocorregut un desgraciat succés.

Un soldat, el nom del qual es desconeix fins ara, que estava embriac ha donat visques al comunisme, i ha anunciat que no respectaria cap jerarquia. Els seus companys, veient-lo en l'estat que es trobava, aconseguiren tancar-lo en una de les companyies esperant que li passés l'embriaguesa.

El soldat, després, pretextant una necessitat ha aconseguit sortir del lloc on el tenien tancat els seus companys, i, apoderant-se d'un mosquetó ha disparat primer contra el seu propi llit i després ha engegat *alguns trets* en l'aire.

Al soroll dels trets ha acudit el *sots-oficial* de guàrdia, al qual el soldat ha apuntat, amb ànim d'engegar-li un tret, però l'arma no ha funcionat, la qual cosa ha fet que no pogués realitzar l'agressió. El sots-oficial, veient en perill la seva vida, ha disparat sobre el soldat, i l'ha mort.

El Jutjat militar intervé en l'assumpte. Les actuacions es porten amb gran reserva, per la qual cosa s'ignora, fins ara,

Els que aneu a París
NO OBLIDEU
que trobareu
LA PUBLICITAT
a tots els quioscos dels Grans Boulevards, de la Place de la Republique a la Madeleine
A la Place de la Bastille
A la Place de Saint-Michel (costat Metropolità)
Al Boulevard Saint-Michel
Al Boulevard Sebastopol
I a tots els grans quioscos de París

Un cop de mar llança un vaixell contra les roques i resulten ofegades cinc persones

Larraix, 25. — El vaixell de la *matrícula de La Línea* "Julia Nieto", que es dirigia des de les costes de Casablanca a La Línea, per tal que la tripulació pogués passar el Nadal amb la seva família, en passar a primeres hores de la nit per la costa de Larraix, davant l'indret denominat Los Cenizos, un cop de mar el llançà contra les roques amb tanta força que el vaixell quedà destroçat.

Moriren ofegats els germans Carles, Manuel, Albert i Emili Amorós, naturals de Pola de Siero.

També moriren ofegats el patró i el motorista, el nom dels quals s'ignora.

Un dels nàufrags, anomenat Vicenç Botella, aconseguí arribar a Larraix i donà compte del fet a les autoritats.

Seguidament s'organitzaren els treballs de salvament i es pogué arribar a temps de salvar els tripulants Francesc Dosan i Joan Martínez.

La Comissió d'actes

Madrid, 25. — El senyor Casanueva ha manifestat que si bé estava fixada la reunió de la Comissió d'actes per a demà, a le sdotze, suposava que no podria celebrar-se la dita reunió per creure que els diputats que la constitueixen no abandonaran les seves llars per a arribar demà a temps per a reunir-se al Congrés.

També ha dit que aquest matí es verificaran les eleccions als districtes que calgui verificar noves eleccions per renúncia dels diputats que tenen actes dobles.

—Jo — ha afegit — sortejaré entre les dues actes que tinc; el senyor Royo Villanova es decidirà per Valladolid, el senyor Llopis no té encara decidit si optarà per la de Madrid o per la d'Alacant, i el senyor Lamoneda sembla que optarà per la de Granada.

Ha parlat després del cas del senyor Calvo Sotelo, i ha dit que, a judici seu, l'aprovar l'acta suposaria anullar un fall del Tribunal que el processà per delictes polítics.

Ha dit també que aquesta qüestió té ja precedents no sols a Espanya, sinó també a l'estranger.

Ha acabat dient que és gairebé segur que el dijous vinent quedi constituïda la Cambra, per deixar-se aprovades en el dit dia la major part de les actes.

Els conflictes del treball

El Ferrol, 25. — Davant el problema paorós que es presenta en aquesta ciutat per haver-se anunciat l'acomiadament de 700 obrers i 100 empleats de la Consructora Naval, la població està molt alarmada.

En cas de consumar-se els acomiadaments, les societats obreres prendran acords de transcendència.

Ahir se celebrà a l'Ajuntament una assemblea magna, en la qual els oradors feren ressaltar la gravetat del conflicte.

Avui ha marxat a Madrid una comissió de l'Ajuntament, acompanyada dels representants de la Cambra de Comerç i societats obreres, i hom confia que el Govern resoldrà el conflicte, que portaria 800 famílies a una greu situació.

Pego, 25. — Amb motiu de la paralització dels treballs de la recollecció de taronges, s'ha presentat un problema que afecta a gran nombre de treballadors d'aquesta població.

L'alcalde ha convocat a sessió, a la qual han assistit els regidors radicals i dretistes, que havien manifestat llurs desigs de repartir raccions aquests dies, però els obrers s'hhan negat a rebre-les.

S'ha concenrat la guàrdia civil.

La vista pels fets del 10 d'Agost a Sevilla

Madrid, 25. — Sembla que la vista de la causa per la sedició monàrquica de Sevilla del 10 d'agost se celebrarà pels voltants del dia 5 de gener vinent. el nom del soldat i d'altres circumstàncies.

Reunió important

Madrid, 25. — Demà, al migdia, al Congrés es reunirà la minoria radical per tractar, principalment, d'assumptes polítics, per la qual cosa a aquesta reunió se li concedeix gran importància.

DARRERA HORA

"MIRADOR" PRESENTA AHIR NIT "SI JO TINGUES UN MILIO"

Anit passada, al cinema Coliseum, el setmanari *Mirador* presentà la pellícula *Si jo tingués un milió*, davant un públic nombrosíssim que li prestà un immillorable acolliment. Només cal dir que poc després de les deu ja no quedava ni una entrada per despatxar, i que el film fou aplaudit en acabar i en un dels seus episodis.

No veiérem entre el públic els ciutadans designats per la sort, perquè LA PUBLICITAT els preguntés què farien si tinguessin un milió, donant-los possibilitats de tenir-lo gràcies a una participació de la rifa de Nadal, que, malauradament, no ha permès la realització de llurs somnis, però suposem que, si no tots, almenys alguns hi eren.

ARCTURUS
Les famoses vàlvules blaves per a RADIO
Madrid - València - La Corunya

ESTRANGER

La terrible catàstrofe ferroviària de Lagny

219 morts i 250 ferits

La catàstrofe ferroviària, que ha entristit França en un dia normalment dedicat a les joies familiars, és per la intensitat que ha tingut una catàstrofe sense precedents. Trist Nadal per un gran nombre de famílies franceses. Una vegada més l'angoixa que la catàstrofe ha produït demostra que la solidaritat humana no és una cosa vana, sinó que es demostra en les hores d'inquietud.

Lagny, 25. — La terrible catàstrofe ferroviària ocorreguda abans-d'ahir, es produí a les vuit, prop d'aquesta estació.

Les primeres notícies no donaven importància a l'accident i fins a dos quarts d'una no s'ha sabut que revestia els caràcters d'una gran catàstrofe.

Detalls de la catàstrofe

A tot el país la consternació per la catàstrofe ferroviària de Lagny és enorme. La freqüència amb què ocorren aquests accidents ja en diverses ocasions ha motivat protestes per part de l'opinió, però la magnitud e la catàstrofe actual, sense precedents, en què el nombre de víctimes supera totes les anteriors, ha sumit el país en un estat de profunda pena i dolor.

Fins ara la *reconstitució* de la terrible escena no ha pogut establir-se d'una manera clara. Només se sap que el ràpid d'Estrasburg es llançà sobre el combot detingut de l'exprés de Lagny.

La potent locomotriu del ràpid es llançà a tota velocitat contra el furgó de cua, el qual arrencà dels raïls, i continuà la seva cursa infernal fins a destroçar sis vagons de passatgers. El material de l'exprés de Nancy, format totalment per vagons de fusta, quedà destruït, malgrat els esforços del maquinista del ràpid 'Estrasburg, que tractà de frenar ràpidament. El gran nombre de víctimes cal atribuir-lo a la manca de defensa que oposà el material vell.

El senyor Ribaud, director de la Companyia dels Ferrocarrils de l'Est, acompanyat dels enginyers caps de vies i tracció, en unes declaracions als periodistes, ha dit: "La boira i el glaç són possiblement les causes de la topada. El maquinista del ràpid 'Estrasburg, que va ésser el que va topar, no ha vist els senyals òptics i no ha sentit l'espatec dels coets."

L'indicador de velocitat del ràpid d'Estrasburg, incautat pel jutge d'instrucció, assenyalava una velocitat de 105 quilòmetres.

Els viatgers del ràpid d'Estrasburg han sortit gairebé tots indemnes de l'accident, degut a estar format per vagons metàl·lics.

Visites al lloc de l'accident :: :: :: :: :: :: ::

A la immensa sala de la consigna de l'estació de l'Est es troben arrenglerats els nombros'ssims cadàvers que han estat extrets d'entre les desferres dels trens.

Entre les nombroses víctimes de la catàstrofe hi ha el diputat i alcalde e Verdun, Sr. Schleiter, i el diputat pel Departament de l'Alt Marne, senyor Rollin. També hi ha entre els morts l'ex-sots-secretari d'Estat, senyor Morel.

Actualment es treballa amb gran activitat per a deixar expedita la via.

Alguns diputats han estat al lloc de l'accident i han expressat llur desig, tan aviat com la Cambra reprengui les sessions, de promoure un debat sobre les causes i conseqüències de l'accident, i de les lliçons que puguin aprofitar-se'n, pel que es refereix a la visibilitat dels senyals.

Al lloc de l'accident es desenrotllen contínuament escenes tràgiques impossible de descriure.

Un enginyer del Servei de Tracció ha declarat que el tren que originà la catàstrofe no havia ultrapassat la velocitat autoritzada.

El Procurador de la República ha ordenat la detenció del maquinista i el fogainer del ràpid París-Estrasburg, acusant-los d'homicidi per imprudència. Tots dos es troben en un estat de gran postració.

Dimarts tindrà lloc probablement una solemne cerimònia fúnebre, amb assistència del Govern.

El *ministre d'Afers Estrangers* ha rebut nombrosos telegrames de condol de tots els països del món, i molts diplomàtics l'han visitat per tal de palesar al Govern francès llur simpatia i el sentiment que els ha produït la catàstrofe.

El *fogainer i el maquinista*, que han estat detinguts, en ésser interrogats han declarat que els trens senyals establerts havien funcionat regularment després d'haver passat l'exprés de Nancy i indcaiven que la via estava lliure en el moment que el ràpid 'Estrasburg arribava a tota velocitat.

Aquest matí el President de la República ha anat a l'estació de l'Est, on hi ha arrenglerats els cadàvers, i ha retut el pòstum homenatge a les víctimes.

Després s'ha traslladat als Hospitals de París, on s'ha interessat per l'estat dels *ferits.*

El nombre de morts és de dos-cents dinou i el de ferits dos-cents cinquanta.

Fins ara s'ha pogut realitzar la identificació de 156 víctimes de la catàstrofe de Lagny.

Es probable que no pugui realitzar-se la d'algunes de les víctimes, les despulles de les quals han quedat tan horriblement destroçades que ha calgut col·locar-les a *pilots* dintre els fèretres.

Les honres fúnebres han estat *fixades* per a dimecres al matí.

Un telegrama de Madariaga :: :: :: :: :: :: ::

Amb motiu de la terrible catàstrofe ferroviària de Lagny, l'ambaixador d'Espanya, senyor Madariaga, ha tramès el següent missatge de condol al Govern francès:

"Permeteu-me que us expressi la dolorosa emoció que he sentit en tenir notícia del terrible accident sofert per França i que tan dolorosament ve a pertorbar l'alegria d'aquestes festes tradicionals. Tinc la seguretat que aquest mateix dolor haurà trobat ressò de simpatia al meu país."

El senyor Chautemps ha adreçat al President del Consell de ministres espanyol, senyor Lerroux, un telegrama que diu:

"Pregonament reconegut de la simpatia que la República espanyola expressa per la vostra mediació a França per la *catàstrofe ocorreguda*, us prego que admeteu la gratitud profunda i emocionada del poble francès."

L'ambaixador d'Espanya, senyor Madariaga, ha visitat el ministre d'Afers Estrangers, senyor Boncour, per tal d'expressar-li, en nom del Govern espanyol i el seu propi, el seu pregon sentiment per la catàstrofe que ha commogut tot França.

El mateix han fet la major part dels diplomàtics acreditats a París.

Congrés del Partit Obrer Belga

Vanderveldé és reelegit president

Brusselles, 24. — El 48 Congrés del partit obrer belga, és a dir, el Partit Socialista, ha començat aquest matí, amb assistència del senyor Vandervelde, el qual ha pronunciat un breu discurs.

Després ha fet ús de la paraula el senyor Man, el qual ha exposat el pla de treball que té concebut per arribar a la conquista del Poder.

El Congrés del partit obrer belga ha prosseguit els seus treballs, aprovant la reelecció del senyor Vandervelde per al càrrec de president i l'elecció del senyor De Man com a vice-president del partit.

El Congrés ha donat per acabades les seves tasques, aprovant una resolució en la qual es diu, entre altres coses

El partit obrer belga decideix prosseguir l'execució d'un pla de reconstrucció del crèdit mitjançant l'aplicació d'una economia dirigida amb l'objecte de desenrotllar el poder adquisitiu de les masses.

Es declara després que el partit obrer belga enaula des d'ara una lluita per a la conquista del Poder per mitjans constitucionals, a fi de portar a efecte el pla de treball del senyor Man, i afegeix que està disposat a acceptar l'ajut de tots els grups que admetin els seus principis, així com es negarà a participar en tot Govern que no els comparteixi.

El viatge de John Simon a Itàlia

John Simon ha arribat a Gènova, d'on contràriament a totes les habituds turístiques es traslladarà a Capri. De la coincidència d'ésser estatjat en el mateix hotel on s'allotja el comandant de les forces hitlerianes, se'n podrien fer moltes deduccions; però com que podrien ésser errònies, és millor abstenir-se de qualsevulla comentari.

En les converses del Quai d'Orsay no s'ha pres cap acord, havent-se limitat a un canvi d'idees.

Però la premsa italiana, davant l'encontre Mussolini-Johhn Simon, es mostra molt reservada i sols lloances no esalvia crítiques al cap de Foreign Office per la seva política poc clara i incerta. També aquesta actitud de la premsa italiana és estranya i pot ésser simptomàtica.

Es de creure que a la tornada de John Simon a Londres els esdeveniments internacionals podran prendre una nova postura, conforme a les exigències de la situació creada en aquest últim període de temps.

Gènova, 24. — El ministre anglès d'Afers estrangers, sir John Simon, i la seva esposa han sortit cap a Capri a bord d'un avió, que ha arribat a la seva destinació a les 13'47.

El ministre anglès s'estatja al mateix hotel que el capità Boelm, comandant de les milícies hitlerianes.

La Cambra i el Senat francesos aproven el projecte financer

París, 25. — En la sessió d'anit la Cambra i el Senat han votat la totalitat del projecte de ressorgiment financer.

El balanç del projecte es tradueix en les següents xifres: Economies, 1.291 milions. Recaptacions excepcionals, 1.598 milions. Disposicions fiscals, 1.087 milions. Control fiscal, 500 milions. En total: 4.476 milions.

El Senat ha aprovat el projecte per 196 vots contra 46.

Itàlia voldria la reconciliació d'Austria i Alemanya

Aquestes fonts d'informació no es poden tenir per segures. Suvitch no és poden tenir per segures. Swich no és una personalitat de primer pla en la política feixista, sinó un executor de les ordres mussolinianes. La reconciliació entre Austria i Alemanya en les condicions en què es parla a Insbruck podria amagar una maniobra per fer més fàcil un cop de mà nazi si no es procedís immediatament a noves eleccions en què els nacional-socialistes creuen de poder guanyar la majoria i així proclamar la unió amb el Reich sense esperar més. El "Anschluss" significaria la guerra, i qui té la responsabilitat de l'ordre europeu no pot consentir-la.

Viena, 25. — Segons informacions d'Insbruck, entre les qüestions objecte de les converses entre el senyor Suvitch i el Govern del Reich figura la referent a Austria, és a dir, la reconciliació entre Alemanya i Austria, sota la condició essencial del manteniment de la independència del segon dels dits països.

El govern anglès adquireix el "Codex Sinaiticus"

Londres, 25. — El Museu Britànic acaba d'adquirir el "Codex Sinatticus", que és un dels manuscrits de la Bíblia més antics i cèlebres, i que fins ara pertanyia al Govern soviètic.

Han estat pagades, per ell, cent mil lliures esterlines, de les quals la meitat serà abonada pel Govern anglès i l'altra meitat serà obtinguda mitjançant una subscripció pública.

El manuscrit, per al transport del qual s'han adoptat moltes precaucions, és escrit en caràcters grecs i conté el Nou Testament i una gran part de l'Antic.

Després de molts anys de no tenir notícies sobre el seu parador, fou trobat en 1844 al monestir de Santa Caterina, al Mont Sinaí, per Von Tischendorf, i ofert al tsar Alexandre II, el qual disposà que fos conservat a la Biblioteca Imperial de Sant Petersburg.

El nacional-socialisme, religió

Berlín, 25. El nou cap dels cristians alemanys, Dr. Kinder, defineix, en un manifest, la tasca que, segons ell, incumbeix als cristians alemanys.

Sota el nom de "Cristians alemanys" s'ha de realitzar — diu — la unió amb els nacional-socialistes a l'Esglesia evangèlica.

EL MON DELS ESPECTACLES

EL TEATRE

LES ESTRENES

Espanyol: "Una nit...", de L. Capdevila i A. Collado

Heus ací una curiosa barreja de novella sentimental i de vodevil. Les coses més ingènues i les més picants hi conjuguen: escenes de disbauxes i escenes de cabaret, de vida galant, amb els somnis, les tendreses i les entremaliadures d'una collegiala.

El millor de l'obra són les escenes — i especialment del segon acte — on aquesta nota sentimental i ingènua predomina. La comèdia pren aleshores una certa finor, el tipus de collegiala esdevé interessant.

En canvi, les escenes més vodevilesques acusen una mà més dura, unes ganes de tirar al dret. La barroeria del senyor Arteaga, en alguns moments — en els quals hom el creuria atacat de satiríasi — fa que aquestes escenes ens semblin encara *més carregades de pebre* del que realment són.

Es llàstima de totes maneres que els autors no s'hagin mantingut constantment en el to del segon acte. Ens haurien produït una comèdia, sense transcendència certament, però molt més agradable.

Quant a la interpretació, el que hem indicat ja bastarà per comprendre que és treta amb els defectes inherents a la casa. amb totes les qualitats també. El mateix senyor Arteaga, que hi nteirpreta el personatge potser més ben vist, no deixa de caracteritzar-lo bé i de treure'n un gran partit còmic.

Altrament, una nota simpàtica de la comèdia la dóna la senyoreta Storch, la qual, en el seu paper de collegiala, per la gràcia, desimboltura i tendresa que sabé posar-hi, àdhuc per una certa distinció espontània, es mostrà com una ingènua excellent.

Barcelona: "El rapto de Elena", de L. Verneuil

L. Verneuil, com tothom sap, és un dels comediògrafs francesos més fecunds, i té, naturalment, la seva reputació. Ara que és una reputació no massa bona. Quan un dramaturg del país estrena una obra del to de les de "El rapto de Elena", hom posa *ací el crit al cel* i diu que el teatre i àdhuc el gust pel teatre és cosa perduda a les *nostres latituds*. Quan aquesta producció ve de fora, en canvi, hom l'accepta i no manca qui s'hi extasia. "El rapto de Elena" és, per exemple, introduïda a Espanya sota el pavelló d'un crític madrileny, el qual és un *dels signants de la traducció*. Hom voldrà després que la crítica inspiri confiança...

L'obra és una mena de melodrama pres amb un cert humor o, més ben dit, amb una certa poca-solta. *Elena*, que, naturalment, no té res a veure amb la de Troia, és la muller d'un *milionari*. Un lladre elegant, d'aquests que només existeixen en la imaginació dels autors dolents i de les dones histèriques, la rapta per tal de cobrar-ne un bon rescat. Després, però, la dona i el lladre s'enamoren, i, quan el marit havia ja rescatat la muller, tornen a *fugir* altra vegada. Això, més o menys vestit, és tot.

Després d'això, però, no us sobtarà que hom digui que Verneuil és un autor fecund. El tema — i com aquest, segons sembla, tots els seus — no és pas per a esgotar la fantasia de ningú.

Quant al diàleg, l'única qualitat literària és d'una certa agilitat, que els seus traductors, els senyors J. Bertrans i J. G. Olmedilla, han conservat.

La presentació és de bon gust i la interpretació, escaient. Es llàstima, però, que el senyor De Rosas, que porta un magnífic repertori, s'entretingui a muntar obres d'aquest to. Però, en fi, si amb això pensa passar unes bones festes i contribuir, a què els barcelonins més panxacontents *les* passin també bones, li ho haurem de perdonar, a condició, no obstant, que canviï aviat de disc.

DOMENEC GUANSE

URQUINAONA
Exit de bellesa
i de frivolitat

No deixeu de veure
aquest film

TIVOLI

CHARLES LAUGHTON
UN FILM DE ALEXANDER KORDA

Divendres nit, presentació en sessió de gala

La Vida Privada de Enrique VIII
LA SENSACIO DE L'ANY
Les aventures matrimonials del "Barba-Blau" d'Anglaterra, el rei que tingué sis esposes
Producció: London Films
Distribució: Artistes Associats

EL CINEMA

..................d'un film a l'altre...

FIGURES DE "EL BESO ANTE EL ESPEJO".—Glòria Stuart. El fill de Laemmle descobrí Glòria Stuart al teatre Pasadena, de Nova York, *fa poc més d'un any*. Glòria és californiana, natural de Santa Mònica, on nasqué el dia 4 de juliol de 1912. Visità la Universitat de Califòrnia. La seva carrera artística és ben coneguda. Rodà amb èxit sorollós "Hombres sin miedo", "El pacifista", "El hombre invisible", etc., i finalment la veiem en el seu paper de "El beso ante el espejo".

Paul Lukas. L'admirable intèrpret de "El beso ante el espejo", de la Universal, és un dels més cèlebres astres del llenç. Nasqué a Budapest, visità l'escola de la dita capital i en lloc d'estudiar, com els seus pares volien, es dedicà a l'escena a Viena i a Berlín, on obtingué grans triomfs. Durant la guerra féu d'aviador, i avui mateix és un pilot destacat a Hollywood. Visità l'Acadèmia d'Actors de Budapest, i Max Reinhardt se l'endugué amb ell, encisat dels seus dots. El seu primer film americà fou "Manhattan Cocktail".

Nancy Carroll, la bellíssima artista de la Universal, és irlandesa, i té pèl roig. Per casualitat nasqué a Nova York en un viatge dels seus pares. En locals de ball Nancy obtingué grans triomfs, i fou admirada i mimada. En la pellícula "Chicago" a l'Oest, fou intèrpret principal. Aviat es deixà sentir al llenç la necessitat d'artista tan exímia, pel qual motiu els seus contractes han plogut d'empreses diferents.

Frank Morgan estudià a la Universitat de Cornell. Era un actor d'anomenada al teatre neoyorquí. Els seus innombrables èxits en "Topaze", amb John Barrymore i moltes altres obres del llenç, li guanyaren un contracte per molts anys. El seu primer film a Hollywood fou "Secretos de la policia francesa".

Coliseum

L'èxit inigualable d'ahir
confirma que serà la
pellícula del
Milió
d'espectadors

Jean Dixon, la cèlebre professora de cant de "Una vez en la vida", apareix en "El beso ante el espejo" en el paper de Hilda Frey. Miss Dixon nasqué a Nova York i fou educada a França. Ha tingut la sort d'ésser deixebla de Sara Bernhard en la immortal escola dramàtica d'aquesta. Els seus èxits al llenç han estat i són, com ho foren en l'escena, grandiosos.

DE "SI YO TUVIERA UN MILLON."—El milionari John Glidden continua les seves excentricitats. —Els nostres lectors sens dubte hauran sentit parlar de l'excèntric milionari novoiorquí que està distribuint la seva fortuna a persones desconegudes a les quals envia un xec d'un milió de dòlars. En la present setmana Mr. Glidden ha tramès un milió de dòlars a una parella d'antics artistes de music-hall retirats i a una senyora anciana, *pensionista d'un* asil per a la vellesa. S'assegura que la generositat de Mr. Glidden no s'acabarà aquí, per la qual cosa ens permetem aconsellar els nostres lectors que a penes siguin sabedors de l'arribada de Mr. Glidden a Barcelona acudin al Coliseum, on veuran noves i curioses excentricitats de l'esmentat milionari en l'original pellícula Paramount "Si yo tuviera un millón".

LENI RIEFENSTAL PARLA DE "S. O. S. ICEBERG". — No és tan fàcil com sembla — relata Leni Riefenstahl — això de passar-se prop d'un an al Pol Nord.

Si jo vaig anar a Groenlàndia és degut en gran part als precs del doctor Fanck, cap de l'expedició, amb el qual m'uneix una antiga amistat i reconeixement; a més, Fanck em va convèncer que el desenrotllament de l'art cinematogràfic exigia que jo em decidís a seguir el seu prec.

Jo no sabia de Groenlàndia a penes més del que a l'escola s'aprèn... que hi fa molt fred... que tot és glaç, etcètera. Però que distinta és la realitat!

Un se sent transportat a un món de fades ple de meravelles. Els dies són de durada eterna. El còmput europeu es perd i un ha d'acostumar-se a la llum solar de mitja nit com a la de migdia en el sentit de la nostra distribució del temps. Les irisacions polars, degudes als reflexos dels raig del sol contra les tènues boires i glaç blanquíssims del Pol produeixen efectes que hom no pot sospitar; les irisacions es tornen del verd fosc al groc viu, al roig púrpura, al pàllid d'or, al blanc pur, al blau marí fosc, etc., etc., de manera que hom es creu que allò és un somni.

Parlar del Pol i de les seves novetats, per a nosaltres és parlar de contes de fades, com se sol dir. I sens dubte és difícil contar les nostres impressions sense exposar-se a no ésser cregut. Per altra part, la nostra labor ha estat tan brillant que les escenes de la pellícula rodada amb tantes dificultats no ens deixen mentir.

Teatre Goya
Avui i cada dia, tarda i nit
La superproducció
Columbia

per Ralph Bellamy
i Fray Wray
Un èxit sense precedents
No deixeu de veure-la!

Amb raó podrà vanar-se la indústria del cinema davant l'obra del doctor Fanck i d'Ernest Udet, el nostre brau pilot en explorar terres que mai no havien vist ulls humans ni trepitjat homes de cap raça.

"EL DEMOLEDOR". — "Chuck" Regan era l'antítesi de les persones constructives. Durant anys d'assidu treball havia arribat al cim de la seva professió. Gaudia enderrocant vells edificis, però tenia la satisfacció de veure que sobre les runes que ell deixava es bastien noves obres. Sovint aconsellava al seu protegit Tom Cummings: "Construeix coses sòlides; en els edificis com en les persones, una façana vistosa no val res si l'interior manca de solidesa". Per això Chuck edificava la seva vida sobre quelcom sòlid, almenys ells així ho creia, sense somniar que aquella dona a la qual havia fet la seva esposa elevant-la del carrer a la posició de gran dama era com aquests edificis de molta planta i dèbil carcassa.

I quan Chuck va veure enderrocades les seves illusions, traïcionat per l'amic al qual havia ajudat i per l'esposa a la qual volia, es convertí en una enruna més com les que ell feia, i construí novament sobre la desolació de la seva vida el sòlid edifici del seu esdevenidor.

Aquest film Columbia, interpretat per Jack Holt, es presentarà aviat al teatre Goya.

REX INGRAM, ACTOR CINEMATOGRAFIC. — Fa uns sis anys que la premsa recollí la notícia de la conversió a la religió musulmana del gran director Rex Ingram. Els comentaristes durant alguns dies s'ocuparen d'aquest afer, però no es posaren d'acord amb el motiu del canvi sofert per Rex Ingram.

Novament, la premsa anglesa primer i recentment la nord-americana, s'han ocupat del realitzador de "Mare Nostrum" i d'altres films inoblidables, amb motiu d'estrenar-se la pellícula "Baroud", en la qual per primera vegada Rex Ingram es dóna a conèixer com a actor cinematogràfic. La crítica unànime ha reconegut que la seva labor com a intèrpret està a l'alçària dels seus dots de director.

La personalitat de Rex Ingram ha de remarcar-se com la d'un gran inquiet. Les seves múltiples activitats ens ho demostren. De nacionalitat irlandesa, als seus primers anys marxà a Amèrica, on començà a guanyar-se la vida treballant en unes mines. Després entrà d'empleat a les oficines d'una companyia ferroviària i més tard es féu boxador, escultor i dibuixant, fins que va entrar de ple als medis cinematogràfics.

Rex Ingram descobrí figures tan eminents com Lewis Stone, Alice Terry, Rodolfo Valentino, Ramon Novarro, Rosita Garcia, etc., etc., i ha dirigit, entre altres, els següents *films*: "Los cuatro jinetes del Apocalipsis", "Eugenie Grandet", "El supremo adiós", "El prisionero de Zenda", "Where the pavemend ends", "Scaramouche", "El Arabe", "Mare Nostrum", "The Magician", "El jardín de Alà", "Las tres pasiones" i la seva darrera producció "Baroud", que és un viu reflex de l'ànima musulmana i que segurament per afinitat l'ha mogut a interpretar un dels seus principals personatges.

FILM D'AMBIENT BRETO.— Pierre Guerlais ha començat als Estudis d'Epinay "Pecheur d'Islande", els decorats de la qual van a càrrec de Gilbert Suc, decorador ben conegut a França.

UN REPARTIMENT EXCELLENT EN "YO, TU Y ELLA". — De considerable ha de reputar-se el quadre de protagonistes que secunden Catalina Bàrcena en la seva darrera pellícula per a la Fox "Yo, tu y ella", que veurem aviat, Lluís Alonso, Rosita Moreno, Mona Maris, Julio Peña, Valentí Parera i Romuald Tirado, són els noms més destacats del repartiment d'aquesta pellícula espanyola.

Per cert que no va ésser fàcil per als dirigents de l'estudi poder ajuntar tal nombre de grans artistes per a una sola producció. I encara a darrera hora dificultats insuperables determinaren variacions d'importància. Conxita Montenegro, per exemple, que estava assignada a un dels primers papers, va sofrir sobtadament un atac d'apendicitis que va fer necessària una immediata intervenció quirúrgica.

Mona Maris, que estava descansant de les seves intervencions en un gran nombre de pellícules parlades en espanyol, va haver d'ésser contractada sense pèrdua de temps, a fi de poder continuar la filmació de "Yo, tu y ella", sense interrupcions prolongades.

FEMINA
Dijous, 28. Presentació de
RONALD COLMAN
en

Su único pecado
amb
KAY FRANCIS
i
PHYLLIS BARRY
Direcció
KING VIDOR
Un film emotiu i humà, real com la vida mateixa
Producció
SAMUEL GOLDWYN
dels
ARTISTES ASSOCIATS

Capitol
Avui i cada dia: EXIT

Una producció FOX
en espanyol

.............les estrelles a l'estudi i al carrer..........

LUDWIG A AMERICA. — Emil Ludwig, el gran biògraf alemany contractat per Warner Bros. First National, per a supervisar l'escenari de la gran pellícula "Napoleón: su vida y sus amores", es troba actualment a Nova York, on ha anunciat la seva pròxima biografia sobre Hollywood. La seva biografia consistirà en descriure la gent que va conèixer a la seva arribada a la meca cinematogràfica, les coses que va veure i la impressió que li van causar els mètodes usats per a la filmació de pellícules.

FRANK BORZAGE PRACTICA L'ATLETISME. — No tan sols els artistes més baronívols de la colònia cinematogràfica d'Hollywood poden vanar-se d'ésser uns atletes. També té dret a això Frank Borzage, director de "Secretos", el film que presenten els Artistes Associats al Tívoli, puix que ha conquistat diversos campionats de pilota "squash", golf i altres esports.

Es, de més a més, pilot amb llicència i vola amb el seu aparell. Practica també el "yatching", i posseeix un hidroplà de curses i un creuer amb cambra. Es un expert genet, era un dels millors jugadors de polo d'Hollywood fins que el treball a l'estudi i la prohibició dels metges el van obligar a abandonar aquest esport després d'una caiguda en la qual va quedar agafat sota el cavall.

LA MUSICA

LICEU

OEDIPUS REX, de Stravinsky

Com ja insinuàvem abans-d'hair en sortir del Liceu, l'estrena de l'òpera-oratori "Oedipus Rex", de Stravinsky, és un fet molt significatiu que hem de celebrar amb la més gran satisfacció. En el moment *que al Liceu sembla que hom* comença a tenir les mans més lliures, s'inicià un esforç lloabilíssim per a donar al nostre gran Teatre el to que li escau, treure'l de l'engorroniment que li han imposat sempre les circumstàncies especials del seu funcionament i posar-lo al dia.

Muntar una obra nova al Liceu representa *sempre* un esforç considerable, que hom no sap mai ben bé si serà compensat amb un èxit remunerador. Muntar, però, una obra nova que segons totes les probabilitats no plaurà al públic, és una acció que exigeix una dosi considerable d'heroisme que, si es tenen en compte les circumstàncies a què alludim, no sempre seria just de demanar. Ara no és que hi hagi encara llibertat plena per a poder llançar-se a aventures massa perilloses, però veiem que la mica de llibertat que comença a haver-hi és ben aprofitada i això ens omple de goig.

* * *

"Oedipus Rex" no és, com hom no ignora, l'única obra que Stravinsky ha concebut per al teatre. En les anteriors hi ha, però, un caràcter nacional que Stravinsky ha volgut superar. Per això ha anat a triar el tema tan lluny i ha anat a parar a la tragèdia grega, en la qual ha trobat les grans abstraccions, el simbolisme, l'alt idealisme i tots els elements, en fi, que hi són presentats "sub specie æternitatis", que convenien al seu propòsit ambiciós. Per això també ha triat la forma, una mica fòssil ja, de l'òpera-oratori, i ha triat la llengua llatina, morta i desnacionalitzada, llengua patètica per excellència, objectiva, que, segons la seva concepció, s'havia d'unir amb la música millor que cap altra llengua.

Jean Cocteau ha fornit el text al compositor i ha imaginat una síntesi de l'"Edip rei", de Sòfocles, que és el tema descabdellat musicalment per Stravinsky. En aquesta síntesi ha estat gairebé del tot eliminada l'acció escènica i hom ha concebut un escenari estàtic — cosa que no deixa de semblar una mica paradoxal—. Els personatges actuen collocats darrera unes mampares en les quals hi ha pintats els vestits, i mostren només el cap i els braços.

El cor, representat també en una tela, actua entre bastidors. Cap moviment, doncs, a l'escenari, que servirà només pe ra reposar-hi els ulls, com damunt una bella estampa — sempre que es trobi un bon pintor, que aquí ha estat Francesc d'A. Galí, que sàpiga sintetitzar feliçment tots els elements—. D'aquesta manera el compositor ha volgut concentrar en la música tota l'acció del drama; però donant-se compte, sens dubte, que el caràcter habitualment tan dinàmic de la seva música, caracteritzada principalment pels ritmes violents i vigorosos i per les opulències de sonoritats que sovint hi esclaten; sospitant, diem, que aquest ambient contrastaria massa amb el que hom vol imposar a l'escena, ha ideat una música sòbria i d'un to general tranquil a la qual confia, sense abús, certament, de lirisme, l'exposició dels fets.

Quan hom ha fet tot aquest raonament preparatori, i hom recorda, amb tota la seva grandesa, la tragèdia de Sòfocles, i hom conserva, sobretot, la suggestió que causen les creacions de les primeres etapes de Stravinsky, és possible d'assimilar bé una representació d'"Oedipus Rex" i àdhuc d'emocionar-s'hi: però cal reconèixer que un art així, tan alambinat i convencional, no és el que pugui impressionar grans *masses d'espectadors*, i, en conseqüència, cal dubtar que pugui tenir la condició d'universalitat a què aspira. *A més*, la figura grandiosa d'"Edip rei" serà fàcilment compresa per tothom tal com la deixà el *seu creador*, i *hom sentirà així* directament, immediatament i sense necessitat d'autosuggestionar-se, tota la pietat que pot causar la contemplació de l'ésser humà vençut inexorablement per la fatalitat, l'emoció profunda de la lluita de l'home amb les forces obscures i misterioses que regeixen la vida. A través, però, de la interpretació de Cocteau i Stravinsky, és ja força *més difícil d'emocionar-se i* de copsar la substància íntima del drama. A força de sintetitzar i d'esquematitzar, hom ho empetiteix tot, i encara que ens asseguren que no hi ha gens d'humorisme en aquesta obra, no podem sostraure'ns, a estones, a la impressió de presenciar una evocació que té un cert caràcter caricaturesc. Per altra banda, si en prendre aquest tema els autors que l'han triat s'han de creure obligats a advertir que el tracten d'acord amb les exigències de la sensibilitat del nostre temps, ¿per què no crear un tema nou, que encara respondrà millor a aquesta sensibilitat? Si hom desconfia de trobar ara abstraccions amb suficient valor d'eternitat, en canvi hi ha avions, màquines meravelloses, televisió, surrealisme, comunisme, feixisme, etc., tot plegat força suggestiu i temptador per a la gent d'imaginació.

Pel que es refereix a la música d'"Oedipus Rex", hom ha volgut suposar que és un retorn a Haendel (?). No sabem si és Stravinsky mateix qui ho ha fet creure així, però, en tot cas, ¿quina necessitat té aquest artista, de geni tan original i personal, de cercar fora d'ell mateix la inspiració per crear les seves obres?

Tot admirant, doncs, l'esforç d'elaboració que suposa "Oedipus Rex", més que aquest esforç sobretot cerebral, enfarfegat de literatura i de sobreentesos més aviat pueril, seguireu admirant amb preferència la lliure exposició de força creadora que hi ha en les obres anteriors, particularment *fins a "Les Noces"*, lamentareu que un afany inútil, per desmesurat, d'originalitat i de pròpia superació faci perdre temps a un gran artista.

Aquestes consideracions a part, tornem a dir que hem de celebrar d'haver pogut conèixer aquesta obra i hem de mostrar-nos agraïts als qui ens l'han portada. Ha estat presentada dignament, amb el decorat discretíssim de Galí, que ja hem esmentat, i amb artistes tan excellents com la senyora Sadoven (Iocasta), que la creà a París, i els senyors Szeliga (Oedipus), Sibirianoff (Creon), Zaporojetz (Tiresia), Gerberg (Pastor) i Dubrovsky (Missatger), dirigit el conjunt amb perfecta competència pel mestre Steiman. Només hem de lamentar que per miraments que, malauradament, hem de comprendre molt bé, fos suprimida la part de Corifeu. En canvi, fou repartit als espectadors el text de l'obra, cosa que permeté de seguir exactament el descabdellament de l'execució.

El públic rebé l'estrena amb un cert estupor, molt explicable sobretot entre els qui no estaven gaire preparats i esperaven tota una altra cosa: però es mostrà respectuós i correcte i no s'oblidà de dedicar uns aplaudiments almenys als intèrprets.

BALTASAR SAMPER

Envieu les notes en català!

Urquinaona
DIVENDRES ESTRENA
La millor opereta còmica de gran espectacle
Reserveu amb anticipació les vostres localitats
No deixeu de veure un film de veritable espectacularitat

ELS ESPORTS

TENIS

Una gran exhibició a València

El matx Flequer-Henning a l'Sporting Valencià

Vet ací una manifestació turística important que té lloc fora de les terres catalanes, però en la qual l'esperit català hi és ben vistent.

Flequer, la gran raqueta "amateur" catalana, just fa tres mesos passada al professionalisme, acabà d'organitzar, comptant amb l'entusiasme de l'Sporting Valencià, un matx entre professionals, que ha estat un èxit formidable.

S'ha fet una propaganda ben feta i de gran to. Hom ha installat altaveus amb micròfon a la cadira de l'àrbitre. 10.000 programes han estat profusament distribuïts. Hom ha posat una gran cura en la tasca i el resultat ha estat lògicament satisfactori tot i tractar-se d'un espectacle una mica exòtic a València, on, si bé hi ha clubs i jugadors en nombre respectable, no hi ha pas, ni de bon tros, aquell ambient propici existent a la nostra Barcelona.

L'aspecte de la pista, en començar la lluita, era certament magnífic. 600 persones ocupaven el "court". Uns grans rètols recomanant silenci presidien la reunió.

El matx Flequer-Henning va desvetllar un gran interès entre l'afició valenciana. Era natural que succeís així, car es tracta de dues grans raquetes, que pel seu joc, que ha assolit un grau de maturitat remarcable, i per tractar-se d'una pugna entre professionals —una garantia encara de la qualitat d'ambdós—, havia forçosament de desvetllar els medis esportius locals i portar al camp de l'Sporting L. T. C. la nombrosa i escollida concurrència que emplenà el camp.

Aquest matx acarà dues tècniques: la tècnica brillant i perfecta d'amateur, que sempre ha estat a la base del joc de Flequer, el jugador tan admirat avui encara, i la regularitat i dosificació exacta de joc de Henning, una raqueta típicament professional.

L'alemany Henning, fort i àgil a la vegada, formidable en els seus cops bàsics, topà amb la cautela i les jugades plenes de matisos i de filigranes del català Flequer.

Fou una pugna realment notable. L'interès no decaigué en cap moment i sovintejaren els punts emocionants i les entrades parençoses a la xarxa, on Flequer "deixà" bales imparables i on Henning aplicà el seu "smash" contundent i ben plaçat.

Henning és un gran entrenador —indiscutible en aquest aspecte—, un entrenador de talla internacional. Flequer, però, palesa un més gran virtuosisme. Hi ha més genialitat en les seves jugades. I la victòria es decantà pel segon.

Flequer, doncs, l'actual entrenador i animador de l'Sporting, tantes vegades campió en "singles", "dobles" i "mixtos" quan actuava entre els amateurs, aconseguí adjudicar-se el matx amb un resultat que l'honora: 6-1, 6-3, 4-6 i 6-2.

Henning demostrà en aquesta partida una major solidesa de joc i una posada en marxa més regular de la bala.

L'amateur (professional també ara), en canvi, portava tothora la iniciativa del joc. Es mostrà més combatiu. I sobretot amb més condicions de guanyador que el seu antagonista.

El resultat, doncs, pot ésser qualificat, desapassionadament, de normal. Una nova partida entre ells confirmaria, n'estem segurs, aquest judici nostre d'avui.

Flequer, de més a més, està en gran forma; la seva gamma de cops és potser més rica encara que abans.

La seva petita minva de condicions físiques ha estat sobrerament compensada per aquesta bella manera que té d'administrar sàviament el seu joc.

. . . .

El terreny en el qual es va jugar el matx que comentem estava molt humit a conseqüència de les pluges recents i, naturalment, esdevingué relliscós per als jugadors. Això constituí un gros handicap per a la partida. Va treure mobilitat al joc però no li'n restà bellesa. Fou, com ja deixem consignat, un gran partit d'exhibició, en el qual hom posà tot el possible per tal d'adjudicarse la victòria. O si voleu un veritable partit de concurs, que assolí qualitat de gran partit d'exhibició.

Actuaren en aquest encontre 12 àrbitres, els quals auxiliaren el jutge de cadira, Mr. Wit. Aquest darrer, davant el micròfon installat a la seva vora, anava anunciant el marcatge. Un gran marcador fixava els "scores" amb molta precisió. Es a dir, en aquest matx hi hagué tot allò que tantes vegades hem demanat per a les nostres competicions. Vet ací una lliçó per als organitzadors de casa nostra. Una de les coses que fomenta més la indiferència entre els espectadors és aquest no saber amb exactitud com marxen les coses un cop s'està jugant una partida. I aquest no veure control a les ratlles.

Insistim en què és indispensable saber en tot moment la situació del partit. I encara que el marcador funcioni a cada punt, la veu del jutge de cadira, en projectar-se amb força damunt el públic, obliga els espectadors a doblar el seu interès i la seva atenció per al desenvolupament de la lluita. La idea del micròfon i els altaveus la considerem un veritable encert.

Felicitem els organitzadors i les raquetes que han fornit aquesta memorable pugna turística, i esperem rebre de València ben aviat noves encoratjadores. Aquest desvetllament magnífic ho fa preveure.

FIVELLER

CORRESPONDENCIA

A P. L. — Rebuda la vostra lletra. Aquest matx ha estat suspès. Cal esperar que un nou grup que s'està formant tindrà cura de l'organització.

Al Lawn Tennis Club Poble Nou. Gràcies per les vostres paraules d'elogi.

Totes les notes que ens siguin trameses seran publicades immediatament. Això sí, procureu fer-les tan concises com sigui possible.

A J. C. — El matx Galvan-Niessen no serà reprès per ara.

F.

ATLETISME

Manuel Andreu, vencedor del Gran Premi de Tardor. J. Tortosa, de Sant Cugat, primer dels neòfits. -- Aire Lliure i el Sarrià Esportiu, vencedors en les respectives categories

Els entusiàstes elements que integren el C. E. Àliga van haver d'ajornar aquesta cursa a peu, voltant Barcelona, fins al diumenge, per les circumstàncies "faístiques" de les darreres setmanes.

Poden estar satisfets els organitzadors, de l'èxit assolit en aquesta organització. Molts foren els xicots inscrits, que amb el seu esforç contribuïren a fer-nos creure que la cursa a peu "encara" es practica a la nostra ciutat.

Manuel Andreu, el sarrianenc, campió peninsular de Cross, va vèncer una vegada més, com sempre que ell s'ho proposa i li responen les seves grans facultats. Després d'una interessant lluita amb Mesalles i Camí, entre altres, va desempallegar-se amb facilitat prop de la línia d'arribada.

Cal assenyalar el triomf de l'equip de l'Aire Lliure, el qual aquesta temporada s'ha situat en primer pla.

Sempre hem celebrat el *triomf* dels xicots que vénen fora de Barcelona; especialment per la tenacitat i esperit de *sacrifici*, que necessiten per a entrenar-se en un ambient no gaire propici —amb excepcions, és clar— a aquesta mena de manifestacions esportives.

Felicitem des d'ací aquest minyó santcugatenc, J. Tortosa, que amb tant d'èxit es collocà al davant de tots els seus companys de categoria.

CLASSIFICACIONS

Categoria Seniors-Juniors

1. Manuel Andreu, del Sarrià Esportiu, 27 m. 19 s. 1-5.
2. Mesalles, F. C. Barcelona.
3. F. Camí, Aire Lliure.
4. A. Badia; 5. A. Cavaller; 6. J. Rodríguez; 7. J. Andreu; 8. J. López Pantoja; 9. J. Ballesteros; 10. F. Clemente.

Classificació per clubs

1. Aire Lliure, 33 punts.
2. F. C. Barcelona, 38 punts.
3. Sarrià Esportiu, 49 punts.

Categoria neòfits-debutants

1. J. Tortosa, neòfit, Sant Cugat, 18 m. 39 s.
2. J. Muñoz, neòfit, F.A.E.E.T.
3. J. Rabentós, neòfit, A. C. Francesc Aragó.
4. J. Sabater; 5. J. Ibáñez; 6. B. Martí; 7. J. Mir; 8. M. Martínez; 9. J. Riber, i 10. J. Berenguera.

Classificació per clubs

1. Sarrià Esportiu, 28 punts.
2. Aire Lliure, 52 ídem.
3. F. A. E. E. T., 63 ídem.
4. Badalona, 67 ídem.

SUOMI

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts. Tarda, a les 4'15

ARRUTI-CAZALIS II

contra

ANDRINUA-UGARTECHEA

Nit, a un quart d'onze. Partit mai vist a Barcelona

ITUARTE-MARCELINO

contra

ASTIGARRAGA-GUILLERMO

Els Campionats de Lligues de futbol

Mentre el Barcelona, a Bilbao, sofria una copiosa derrota, l'Espanyol al seu camp vencia netament l'Arenas, de Bilbao

El Sabadell només empatà amb el Celta

El Barcelona, reserva, vencedor de l'equip vienès Donau

El Barcelona és derrotat per l'Athletic de Bilbao per sis gols a un

Bilbao, 24. — Un Barcelona-Athlètic desvetlla sempre un gran interès en aquesta localitat, malgrat i que el Barcelona d'enguany desdiu molt, quant a qualitat, del que era en anys anteriors. Així, doncs, no ha estat res d'estrany que el camp de San Mamés oferís un bon aspecte, sense que, però, algunes de les graderies s'arribessin a omplir del tot.

El joc ha estat bastant anivellat. No hi ha hagut franc domini de cap dels dos equips, però amb tot, la superioritat de l'Athèltic ha estat manifesta per la més gran profunditat i facilitat de tret en la seva línia d'atac. El Barcelona ha palesat manca de xutadors a la davantera. Sols Goiburu s'ha fet notar quelcom pel seu fort xut, i a la segona part n'ha llançat dos mereixedors d'ésser gols.

A l'Athlètic s'ha notat a mancar el mig Cilaurren. La davantera local ha jugat molt bé.

Del Barcelona s'han lluït el porter i la defensa, puix que Nogués no ha tingut la culpa dels gols que li feren, els quals eren imparables. De la línia mitjana el millor fou Santos. Guzman s'equivocà de tàctica en carregar de joc Ventolrà, el qual estava molt marcat pel mig de l'Athlètic, Roberto. De la davantera barcelonina, els millors han estat Ventolrà i Goiburu.

A la primera part el domini fou inconstant, amb tot i que l'Athletic ha fet tres gols i el Barcelona n'ha fet només un.

El primer punt de l'Athlètic fou aconseguit al cap de vint-i-vuit minuts de joc, mitjançant Iraragorri en recollir una passada llarga de Bata. Aquest jugador recollí la pilota de la defensa. Tres minuts després, Gorostiza aconseguia el segon punt, i set minuts més tard el mateix jugador aconseguia el tercer.

Al cap de tres minuts marcà el Barcelona. Una aclarida de Blasco fou recollida per Morera, enviant la pilota a la xarxa. Als cinc darrers minuts d'aquesta part el Barcelona ha fet un joc magnífic, notant-se visiblement la manca de rematadors.

El segon temps ha començat amb joc animat per part dels dos equips. Després han decaigut els ànims. L'Athlètic ha *marcat per quarta vegada*. Gorostiza, d'un fort tret, ha batut Nogués. El cinquè i el sisè han estat aconseguits per Iraragorri, mentre l'atac barcelonista pressionava innocentment, en aprofitar dues llargues aclarides del porter bilbaí, i xutà des de molt lluny amb enorme força, sense que el porter català es pogués donar compte que la pilota es ficava a la seva xarxa.

L'arbitratge d'Escartín no passà de regular.

Els equips s'arrenglerearen així:

Athlètic: Blasco, Castellanos, Zabala, Garizurueta, Muguerza, Roberto, Lafuente, Iraragorri, Bata, Chirri i Gorostiza.

Barcelona: Nogués, Zabalo, Alcoriza, Santos, Guzman, Sales, Ventolrà, Goiburu, Morera, Arnau i Pedrol.

Els Campionats de Lliga Resultats de diumenge

PRIMERA DIVISIO

Athletic de Bilbao - Barcelona, 6-1.
Espanyol - Arenas, 6-2.
Oviedo - Madrid, 3-2.
València - Racing, 1-2.
Betis - Donòstia, 1-1.

SEGONA DIVISIO

Sabadell, 1 - Celta, 1.
Irun, 5 - Sevilla, 5.
Coruña, 2 - Alavés, 0.
Osasuna, 1 - Múrcia, 1.
A. Madrid, 5 - Sporting, 1.

TERCERA DIVISIO

Subdivisió A :: Grup Nord-est

Racing Ferrol, 1 - Avilesí, 3.
Logroño, 2 - Valladolid, 2.

Subdivisió A

Grup Centre - Llevant - Sud

Hèrcules, 3 - Cartagena, 0.
Gimnàstic, 2 - Elx, 1.
Saragossa, 3 - Llevant, 0.

Subdivisió B :: Primer grup

Unió, 11 - Galícia, 1.

Subdivisió B :: Segon grup

Santoña, 1 - Torrelavega, 2.

Subdivisió B :: Tercer grup

Gijon, 3 - Ovetense, 4.
Osca, 2 - Arenas, 2.

Subdivisió B :: Quart grup

Badalona, 0 - Júpiter, 4.
Granollers, 1 - Girona, 4.

Subdivisió B :: Cinquè grup

Gimnàstica, 6 - Imperial, 2.

Subdivisió B :: Sisè grup

Malacitano, 3 - Jerez, 1.

Les puntuacions

PRIMERA DIVISIO

Donòstia	8	5	1	2	13	13	10
Ath. Bilbao	8	4	2	2	25	11	10
Madrid	8	4	1	3	14	15	9
Betis	8	4	1	3	12	14	9
Oviedo	8	3	2	3	21	18	8
Espanyol	8	4	0	4	19	17	8
València	8	3	1	4	12	16	8
Racing	8	3	1	4	15	20	7
Barcelona	8	3	0	5	22	25	6
Arenas	8	2	2	4	13	21	6

SEGONA DIVISIO

Sevilla	8	4	4	0	27	15	12
Ath. Madrid	8	5	1	2	23	13	11
Sporting	8	4	2	2	18	16	10
Celta	8	3	2	3	13	14	8
Osasuna	8	4	0	4	23	16	8
Coruña	8	3	2	3	17	14	8
Sabadell	8	2	3	3	15	19	7
Múrcia	8	3	0	5	14	19	6
Irun	8	2	2	4	14	23	6
Alavés	8	1	2	5	12	27	4

TERCERA DIVISIO

Grup quart

Girona	5	2	3	0	15	6	7
Júpiter	5	2	2	1	11	4	6
Granollers	5	2	0	3	10	16	4
Badalona	5	1	1	3	9	19	3

Segona Categoria Preferent

Resultats de diumenge

GRUP A

Santboià - Horta, 3-2.
Poble Nou - Sant Andreu, 1-1.
Sans - Martinenc, 4-1.
Reus - Gimnàstic, 3-0.

GRUP B

Sant Cugat - Tàrrega, 5-0.

Les puntuacions

GRUP A

Sans	13	10	2	1	40	13	22
Sant Andreu	13	6	3	4	23	21	15
Martinenc	13	5	3	5	27	27	13
Poble Nou	13	4	5	4	14	20	13
Santboià	12	5	2	5	26	26	12
Reus	12	4	3	5	12	21	11
Horta	13	3	2	8	16	24	8
Gimnàstic	13	3	2	8	18	26	8

GRUP B

Terrassa	10	8	1	1	25	4	17
Iluro	10	6	3	1	21	10	15
Manresa	10	5	2	3	11	10	12
Ripollet	9	5	0	4	18	11	10
Tàrrega	11	3	2	6	13	27	8
Sant Cugat	10	4	2	4	22	20	9
Mollet	10	2	1	7	10	18	5
Vilafranca	10	1	1	8	7	26	3

L'Espanyol vencedor de l'Arenas de Güecho per sis gols a dos

Relativament fàcil li resultà a l'Espanyol aquest partit. El resultat per si sol — sis gols a dos — és ja prou contundent perquè hàgim d'estendre'ns sobre el particular. Com és de suposar, doncs, la lluita transcorregué sempre favorable a l'Espanyol, exceptuant alguns moments del segon temps, en els quals els bilbaïns obligaren a forçar el tren dels seus adversaris. Amb aquestes característiques, la fesomia de la lluita no s'apartà d'una grisor ben persistent; tant l'Espanyol, vencedor, com l'Arenas, batut, efectuaren unes exhibicions bastant deficients. El partit no abundà en fases de brillantor, degut principalment a la poca resistència que trobà l'Espanyol en el seu oponent. *L'equip* bilbaí estigué en aquest partit molt irregular; una manca de precisió en les passades, de coordinació en els seus elements, àdhuc de rapidesa, tan característica en els equips nordenys, fou tot el que poguérem divisar com a modalitat de joc en l'onze basc. Referent a l'Espanyol, ja hem dit també que la seva actuació no passà de mediocre; el seu joc no fou aquell de passades llargues als exteriors, portades amb mobilitat sense complicar les jugades, sinó un joc no molt ajustat i a la vegada excessivament lent. Es evident que també, ens oblidàvem de remarcar-ho, l'arbitratge del senyor Montero contribuí en gran manera a què el partit no es descabdellés normalment, puix que d'ençà que el donà per començat tingué la virtut, amb els seus falls, de desorientar els jugadors, el públic i àdhuc ell mateix. En el capítol de distincions, sense comentar, com és natural, el senyor Montero, farem constar, per part de l'Arenas, Aguzquiaguirre, a la defensiva, Urresti i Pérez, a la línia dels mitjos, i Rivero, a la davantera. El veterà Yermo, ressentit d'una topada que sofrí amb Heretes, en començar el partit, solament féu acte de presència, puix que malgrat la seva bona voluntat, no pogué arribar mai a abastar la bala. De l'Espanyol, Martorell confirmà la seva classe, fent gala d'una serenitat i seguretat a la vegada; Hereter, a la defensiva, encertat; Soler, a l'eix dels mitjos, perfecte en tot moment, i del quintet atacant, els millors, Prat, Edelmiro I i Bosch.

A l'hora anunciada, i amb regular concurrència, els equips es formaren sota les següents alineacions:

Arenas: Eguzquiza, Eguzquiaguirre, Arrieta, Calvó, Urresti, Pérez, Felipés, Rivero, Yermo, Elejalde i Urquiza.

Espanyol: Martorell, Hereter, Pérez, Martí, Soler, Cristià, Prat, Edelmiro I, Iriondo, Edelmiro II i Bosch.

Al cap de deu minuts, un avançament portat per Prat, amb un centre alt que rematà Iriondo, es transformà en el primer gol local. A continuació el mateix Iriondo tornà a donar una nota de perill en rematar una bala de cap. Seguidament els bilbaïns, per l'ala dreta, tendiren a anivellar per un instant el joc. Més tard, Eguzquiza es féu aplaudir en desviar amb un bell aterratge un tret perillós d'Edelmiro. En iniciar-se el segon temps, una escapada de Prat, seguida d'una centrada cenyida, fou rematada victoriosament per Edelmiro. Nou minuts més tard, Bosch obtingué el tercer, en rematar de cap un còrner de Prat. Tres minuts després, unes mans involuntàries d'Hereter dins l'àrea, sancionades amb penalty, fou transformat per Rivero, d'un tret que tornà Martorell. Al cap de vint-i-sis minuts, el mateix Rivero obtingué el segon, d'un xut que desvià Hereter. Set minuts abans d'acabase, Edelmiro marcà el quart amb combinació de Prat. Seguidament Martí, recollint una centrada de Cristià, obtingué el cinquè, i a les acaballes, un còrner de Bosch, amb un cop de cap d'Iriondo, valgué pel sisè. En el segon temps, Bosch jugà d'interior, i Edelmiro II, d'exterior i de mig esquerra, ocupant el seu lloc Cristià. En els rengles visitants, Yermo, per lesió, passà a exterior esquerre.

JOM

El Sabadell i el Celta empataren a un gol

El resultat d'aquest partit ha sorprès els nostres aficionats, puix que esperaven una victòria.

L'equip de Vigo efectuà un primer temps magnífic, durant el transcurs del qal portà generalment la iniciativa, si bé el Sabadell bregà a poca distància i amb força coratge.

Pot dir-se que el Celta, vist el partit de diumenge, és un dels millors conjunts que han passat per la Creu-Alta i concretament el millor de Lliga que a Catalunya s'ha encarat al Sabadell. El seu joc fou coordinat i encertat i portat amb molta tècnica. Les seves característiques més destacades són, sense dubtar, la passada curta executada impecablement i la velocitat. Aquestes modalitats reeixiren a bastament.

En canvi, en el segon temps, els visitants minvaren un xic, i el Sabadell, per la pressió dels mitjos i defenses, dominà intensament, fins a fer preveure el desempat com a cosa inevitable, però la poca eficàcia de llur davantera féu estèrils tots els esforços.

Tal com es desenvolupà el partit, potser l'equip català meresqué el triomf, encara que aquest havia de decantar-se per poc marge, ja que ambdós equips lliuraren una exhibició brillantíssima.

El joc, doncs, esdevingué de bona qualitat, i l'emoció fou mantinguda fins al darrer moment.

* * *

Començà el partit i transcorregué amb atacs alterns, els quals però, no esdevingueren del tot perillosos. Va, involuntàriament, lesiona Lilo, i aquest reprèn.

Als trenta minuts de joc, Gràcia disparà un centre-xut fortíssim, i davant l'amenaça de Va i Gual, entra la pilota. Giner es lesionà fortament, i no reprèn fins passada una estona. Als quaranta-tres minuts, Polo aprofità un batiball i empatà.

(Continua a la pàg. següent, c. 1)

NATACIO

Jordi Carulla, del C. N. Barcelona, guanyador absolut de la XXVII Copa Nadal

El C. N. Barcelona s'adjudica el IV any de la challenge Emili Soler :: un gran èxit de públic i de participants

Un dia gris, tal com s'escau en l'ambient tradicional d'aquesta diada. Un bon nombre d'aficionats que aguantaren com si res en el recó del port, davant l'edifici del C. N. Barcelona, la temperatura molesta del matí. Una ocasió per a bescanviar unes curtes paraules de salutació amb aquelles velles amistats que solament poden parlar-vos d'any en any. Un centenar de nedadors al pontó de sortida, disposats a disputar-se el primer lloc en la dura cursa. Un minut de silenci a la memòria d'Emili Soler, fundador del Club i de la prova, i un festival de natació suspès en senyal de dol per la mort del President de la Generalitat de Catalunya, foren els moments més importants que reviuen en la nostra memòria, en començar la ressenya del que fou la XXVII Copa Nadal i IV Any de la Challenge Emili Soler, celebrada ahir al matí en aigües del C. N. Barcelona. En primer lloc, ens cal remarcar que la XXVII Copa de Nadal assolí un gran èxit de públic i de participants. En comptades vegades, per no dir l'única, hem vist el magnífic quadre que oferia el recorregut de la prova. Totes les embarcacions que formaven el marc estaven totalment ocupades per fervents aficionats i a l'aigua un centenar de nedadors en representació dels principals clubs barcelonins, posaven la millor voluntat a vèncer el contrincant i la baixa temperatura de l'aigua.

Quatre noms sobresortiren en tota aquella manifestació esportiva: Tort, Granicher, Carulla i Soriano. El primer, Joan Tort, un home d'aquells que visqueren la primera Copa de Nadal i que ara, després de vint-i-set anys representava la màxima autoritat en la tradicional manifestació.

Després dels primers anys de lluita i quan les coses ja anaven pel bon camí que ell volia, es retirà de la vida activa i deixà que els altres continuessin l'obra començada. Més tard, quan la dissort ens privà de veure la figura venerable d'Emili Soler, Joan Tort fou requerit perquè ocupés aquell lloc de dirigent i ell, disciplinat i entusiasmat com sempre, ocupà per un moment cada any la vida activa del temps de joventut. Un altre nom: Carles Granicher, el més vell dels nedadors tant en edat com en anys de brega, és també d'aquells que l'any 1907 va córrer per primera vegada la Copa de Nadal i que enguany, després de 27 anys, sent el mateix entusiasme que la primera vegada. Nosaltres, en el moment de l'arribada, bategant-li encara el cor per l'esforç fet, vam voler dedicar-li unes paraules d'elogi, ell, mig somrient, les agraí i ens va acomiadar amb un senzill "a reveure, fins a l'any vinent". Homes com aquest són els que han fet gran el C. N. Barcelona.

Ara, amb Jordi Carulla, permeteu-nos que entrem en la part pràctica del nostre comentari esportiu. Jordi Carulla fou el vencedor absolut de la prova; ell quedà guanyador en la categoria de *juniors* i fou el qui aconseguí el millor temps de la classificació general. Tots coneixem prou la triomfal carrera de Jordi Carulla, i per això creiem que aquest no és el seu darrer triomf. Avui hem d'elogiar-li solament el fet d'assolir el primer lloc, ja que no el seu millor temps.

I per últim, en darrer terme, amb perdó d'haver-ho fet per aquest ordre, hem de citar Carme Soriano, la coneguda campiona del C. N. Barcelona, la qual es va adjudicar el primer lloc de la categoria femenina. Pot ésser que aquesta victòria hagi estat una de les més difícils de la seva vida esportiva, però victòria a la fi. La seva seguidora, la petita Mari Barnet, del C. N. Atlètic, li demostrà que d'ara endavant ja l'ha de tenir en compte com a una contrincant perillosa.

Cal també que remarquem l'emocionant cursa de Cabrejas i Carol, del C. N. Barcelona en la categoria de seniors, els quals tot i fer un temps superior al de Carulla, foren els que van aconseguir el moment emocionant de la prova.

En resum: una altra Copa Nadal celebrada amb tot l'èxit que es mereix, i un altre any en la vida de la natació catalana.

ANTONI TRIGO

ELS RESULTATS

Categoria femenina

1. Carme Soriano, C. N. Barcelona, 3 m. 5 s.
2. Maria Bernet, C. N. Atlètic, 3 minuts 5 s. 4-10.
3. Enriqueta Soriano, C. N. B., 3 m. 32 s. 4-10.
4. Srta. Laurent, C. Femení, 3 m. 55 s. 8-10.

Categoria debutants

1. Salvó, F.A.E.E.T., 2 m. 46 s. 4-10.
2. Segalà, C. N. B., 2 m. 58 s. 4-10.
3. Juli Soler, Terrassa, 3 m. 7 s.
4. Felip Font, C. N. B., 3 m. 10 s.
5. Mateu Mollevi, C. N. B., 3 m. 13 s.
6. Bonaventura Pujol, Sitges, 3 m. 14 s.; 7. Andreu Gonzàlez, C. N. B.; 8. Joan Albardaner, F.A.E.E.T.; 9. Agustí Sala, C. N. B.; 10. Carmel Quiroga, Terrassa; 11. Artur Serra, Sitges; 12. Carles Perrie, C. N. A.; 13. Frederic Galmes, Mediterrani; 14. Benet de Pomés, C. N. B.; 15. Carles Mach, Terrassa; Antoni Blanc, Mediterrani; Desideri Cuesta, Mediterrani; Francesc Carbonell, Sitges; Salvador Guien, Mediterrani; Rossend Codina, Olímpic; Josep Brugada, Bta. A. C.; Jaume Alsó, Mediterrani; Pere Cabasa, Terrassa; Laureà Escuter, Mediterrani; Joan Miravitlles, F. A. E. E. T.; Ernest López, F.A.E.E.T.; Eduard Ruiz, Mediterrani; Joan Sànchez, Mediterrani; Francesc Parra, F.A.E.E.T.

Es van classificar fins a 60 concursants.

Categoria juniors

1. Jordi Carulla, C. N. B., 2 m. 43 s. 2-10.
2. Josep Canela, C. N. B., 2 m. 45 s. 5-10.
3. Francesc Sabater Martorell, 3 minuts 3 s.
4. Josep Blanes, F.A.E.E.T., 3 m. 17 s.
5. Abelard Bosch, F.A.E.E.T., 3 m. 25 s.; 6. Francesc Batllevell, Martorell; 7. Manuel Simó, Olímpic; 8. Francesc Salines, Bta. A. C.; 9. Josep Devesa, Bta. A. C.; 10. Enric [illegible], C. N. B.; 11. Vicenç Esqui[illegible], Mediterrani; 12. Rodolf Maçó, C. N. B.

Categoria seniors

1. Josep Cabrejas i Carles Cairol, C. N. B., 2 m. 51 s. 2-10.
3. Julià Cabrejas, C. N. B., 2 m. 55 s.
4. Manuel Lecha, C. N. B., 3 m. 2 s.

Categoria veterans

1. Carles Granicher, C. N. B., 4 minuts 11 s.

CLASSIFICACIO DE LA CHALLENGE EMILI SOLER

En el seu quart any, guanya la Challenge el C. N. Barcelona, amb un total de 3 punts.

LA "COPA D'HIVERN", A LA F.A.E.E.T.

Diumenge al matí es va celebrar aquest festival a la piscina de l'Escola Industrial. Resultà vencedor d'aquesta copa l'infantil Antoni Sala, presumpte vencedor per la tenacitat de què ha fet ostentació durant el que va d'hivern, en els seus entrenaments.

En les proves de complement, es va distingir particularment Blanes, el qual, malgrat el curt entrenament, a causa del fred, va aconseguir un temps poc corrent; Salvó va guanyar en forma discreta les dues proves en les quals prengué part.

Resultats

100 metres dors:

1. Salvó, 1 m. 39 s. 3-5.
2. Bosch, 1 m. 41 s.
3. Subirats, 1 m. 55 s. 4-5.
4. Gili, 2 m. 11 s.

100 metres braça:

1. Blanes, 1 m. 31 s. 1-5.
2. Sabater, 1 m. 41 s.
3. Miravitlles, 1 m. 51 s.
4. Granès, 1 m. 55 s. 25.

100 metres lliure:

1. Salvó, 1 m. 18 s. 1-5.
2. Albardaner, 1 m. 20 s.
3. Bosch, 1 m. 31 s.
4. Taltabull; 5. Torrent; 6. Enric.

100 metres lliure (infantil):

1. Sala, 1 m. 32 s. 2-5.
2. Menero, 1 m. 39 s. 3-5.
3. P. Marquès i Ll. Marquès, 1 m. 45 s.

FRONTÓ NOVETATS

AVUI, DIMARTS

Tarda, a les 4:

Quintana II - Lejona

contra

Solozàbal - Urzay

Nit, a les 10'15:

Araquistain - Pasay

contra

Jàuregui - Unamuno

DETALLS PER CARTELLS

BECAS ARTICLES PER A TOTS ELS ESPORTS Aribau, 35 - Telèfon 32915

FUTBOL

(Ve de la pàgina anterior)

En el segon temps, primer Gràcia es posà a la defensa, Giner al lloc de Sangüesa i aquest reforçà la ratlla mitjana. Després Calvet es posà de mig i Sangüesa passà a l'interior, i finalment Va es posà de mig i Calvet a l'interior esquerra.

Gual xutà molt sovint i llançà una bala al pal, que hauria sorprès Lilo. Pirero es mostrà perillós i també xutà amb molta precisió.

El domini del Sabadell fou aclaparador, i malgrat això no pogué desfer l'empat.

Arbitrà Iglésies, amb algunes deficiències.

El Barcelona guanya el S. F. Donau, de Viena, per quatre gols a dos

Els partits que es jugaven el dia de Nadal eren fa alguns anys uns dels més importants de la temporada, i en perdre el nostre primer club alguns jugadors de categoria, per raó natural va disminuir la qualitat dels equips visitants.

Ahir vam presenciar un partit vulgar entre una selecció del club blaugrana i el Donau, equip vienès.

Aquests en començar van donar-nos la impressió que presenciaríem quelcom bo, però després, deixant a part la innegable categoria d'algun jugador, sols van demostrar-nos lentitud i una certa inclinació a la "duresa" del joc.

Per això, un partit que prometia fer-nos passar una estona força agradable va anar baixant de categoria fins a convertir-se en un partit vulgar i ple de bruticies.

La selecció del Barcelona va jugar amb més voluntat que encert. Als finals del partit milloraren la seva actuació i pressionaren fortament la porta forastera, però la manca de precisió en el xut va privar-los d'assolir un resultat més contundent.

Van debutar davant el nostre públic les dues darreres adquisicions "canàries" del Barcelona, l'interior Trujillo i el davanter centre Quico, i francament per fer aquestes adquisicions no cal anar a Canarias. Ací a la nostra terra de millors d'aquests en tenim alguns, i de Quicos i Trujillos en tenim molts.

L'interior Trujillo va demostrar-nos quelcom, alguna passada, algun xut; l'altre, francament, res.

El més emocionant de la jornada va ésser el minut de silenci que van guardar el públic i jugadors, a una senyal de Comorera, per la memòria de l'honorable President de la Generalitat de Catalunya, que feia poc havia traspassat.

Els gols, jugades remarcables, van ésser aconseguits tal com segueix:

En un còrner que tira Alzamora i que Jordà remata, els blau-grana aconsegueixen el primer gol.

A la segona part, una passada de Quico a Alzamora, el qual centra i remata Trujillo el segon.

Poc després es lesionà el porter del Barcelona, el qual fou retirat del camp a pes de braços dels seus companys.

Continua jugant-se brut, destacant en aquesta modalitat Font i l'interior dreta foraster.

L'interior esquerra Schors, d'un tret ras marca el primer gol pel "Donau".

Una bona jugada de Padrón (el millor davanter), que centra cenyit, i Alzamora remata de cap el tercer.

Es lesionà un jugador estranger; un altre foraster lesiona Podrón; poc després repeteix la "jugada", i l'àrbitre el treu del camp enmig d'un gran escàndol del públic.

Lelenke centra i Seiter, que està collocat a l'esquerra, remata formidablement el segon per a ells.

Centre de Jordà, que Quico, després de "driblar" el porter, tira a gol i marca el quart.

Els equips eren:

Donau: Schall, Ludwing, Sedlacek, Koller, Hoffmann, Satier, Zelanka, Seiter, Zaimer, Schors i Edlinger.

Barcelona: Cruz, Gelo, Rafa, Espeny, Soler, Font, Alzamora, Trujillo, Tejera (Quico), Padrón i Jordà.

L'àrbitre senyor Comorera, regular.

R. A.

Aquesta tarda, a Les Corts Athlètic Madrid-Barcelona

Aquesta tarda, a tres quarts de tres, es disputarà al camp de Les Corts el partit Athlètic Club de Madrid - F. C. Barcelona. A desgrat de tractar-se d'un partit amistós, aquest partit ha desvetllat el natural interès, especialment pel desig que hom sent de presenciar l'actuació de Castillo i Arocha vestint la samarreta de l'Athlètic, enfront dels seus ex-companys de club. Igualment la presència del davanter Elicegui al camp de Les Corts és esperada amb expectació.

Tenint en compte que l'Athlètic ve demostrant en l'actual campionat de Lliga que és un dels equips més potents i ben preparats de la segona divisió, en la qual solament el separa del Sevilla, líder, un punt, el Barcelona ha determinat presentar un equip bastant modificat en relació al que va jugar ahir al matí contra el Donau. Tenint en compte que ahir al matí arribà l'equip titular de Bilbao, alguns d'aquests jugadors han estat designats per a formar part de l'equip que serà oposat a l'Athlètic. L'equip blau-grana serà, amb tota seguretat, aquest: Nogués, Saló, Rafa, Espuny, Soler, Font, Ventolrà, Trujillo, Morera, Ramón o Padrón i Jordà.

BOXA

Seelig vencé Tino Rolando

A la reunió pugilística celebrada a la Sala Wagram de París, la qual es trobava plena a vessar de públic, el pes mitjà hebreu-alemany Eric Seelig vencé l'italià Tino Rolando per punts en dotze represes. Aquest combat, el resultat del qual ja era descomptat pels esportius parisencs, va posar no obstant de relleu les belles qualitats del pes mitjà italià, que hom considera des d'ara un boxador capaç de resistir indemne l'escomesa del millor home de la seva categoria. Seelig, extraordinàriament brillant, es va ressentir no obstant de la inactivitat en què ha romàs des de l'octubre ençà. Va dominar amb major o menor intensitat fins a la cinquena represa, però el domini passà al seu adversari en els rounds següents fins al desè. En acabar aquest round hom hauria pogut donar un fall de matx nul. A les dues darreres represes Seelig, en un magnífic esforç, va arrabassar una decisió per poca diferència de punts, la qual fou aprovada unànimement pel públic. Abans del combat, Marcel Thil havia pujat al ring per anunciar que boxaria amb el vencedor el 29 del mes entrant al Palau dels Esports.

ISIDORO VENCÉ SOREN PETERSEN PER K. O.

A la reunió organitzada per Justo Oyarzabal, celebrada dissabte a la nit al Frontó "Jai Alai", de Madrid, el pes fort basc Isidoro Gaztañaga vencé per fora de combat, a la tercera represa, el danès Soren Petersen. Isidoro va imposar-se des de l'inici de les hostilitats. A la mateixa reunió Echeverria vencé Sandjack per punts, en deu rounds, i Santos fou declarat vencedor d'Horas per desqualificació d'aquest, per cop baix involuntari al cinquè round.

PILOTA BASCA

ELS AMATEURS AL CLUB BASCONIA

Els partits jugats diumenge al matí al Frontó Novetats entre socis d'aquest Club, donaren els següents resultats:

Ribalta i Hausman venceren Díaz i Zaragoza per 40 a 33.

Per 34 a 40 sucumbiren Ortego-Molleda davant Erdoza Villalta.

En partit de pilota a pala. Garagorri i Larrinaga guanyaren per 40 a 34 Carreres i Hernàndez.

En la darrera competició, la parella Salsamendi I - Steegmann eixiren vencedors d'Aramendia - Amat per vuit punts de diferència.

ELS PARTITS D'AHIR

La matinal d'ahir, dilluns, va ésser aprofitada per enrabir-hi un bon nombre de partits corresponents al Concurs Social.

Els germans Salvador jugaren dos partits seguits del Grup C, i perderen de carrera el primer contra Granada i Salvat, i el darrer el guanyaren per 12 punts davant Capella i Joanhó.

Caminal i Escudero es quedaren al punt 37 quan els seus contraris Floril i Bagunyà I assoliren el vencedor 40.

Del Grup A jugaren Erdoza I i Villalba contra Torrents II i Nogués. Guanyaren aquests per 40 a 33.

Renom i Jonquera venceren amb facilitat, 40 per 28, Arís i Baltlés.

En partit d'entrenament, Gutiérrez i Torrents I guanyaren per 40 a 33 la parella Vàzquez i Masferrer.

EXPOSICIONS D'ART

GALERIES LAIETANES
CORTS CATALANES, 613
Collecció de pintura antiga i moderna
Vidres d'art

S. COSTA — Escultura
M. GIRONA — Ceràmica
A. JIMENEZ — Pintura
R. LOPEZ — "
Fins al dia 5 de gener vinent

LA PINACOTECA
PASSEIG DE GRACIA, 34
J. MOMBRU — Pintura
Fins al 29 del corrent

SALA BARCINO
RAMBLA DE CATALUNYA, 20
PUIGDENGOLES — Pintura

SALA BUSQUETS
PASSEIG DE GRACIA, 36
Mobles i objectes d'art
J. CIVIL — Aquarelles

SYRA
DIPUTACIO, 262 — Telèfon 18718
Art i ornamentació
PERE FERRER — Vidres bufats
CARRY VAN BIEMA
Retrats al carbó i pintures
Fins al 29 del corrent

SALA PARES
PETRITXOL, 5
Exposició collectiva de pintura moderna

SALA GASPAR
[illegible]
Fins al dia 29

La campanya nacional del "Segell Pro Infància"

Es d'esperar que l'organització "Segell Pro Infància" assoleixi a casa nostra l'èxit que ha obtingut arreu del món. Els projectes que la Comissió organitzadora ha anunciat de fundar guarderies als barris industrials de la nostra ciutat ens mou a parlar-ne per donar-ne a conèixer la seva finalitat i la necessitat que tothom hi contribueixi amb entusiasme, amb el seu ajut econòmic.

Les Guarderies són institucions filles de la vida moderna; la primera fou fundada per Fermí Mathieu a París l'any 1844, mentre la dona vivia la vida de la llar, allunyada del treball, o treballava a casa, aquestes Institucions eren sobreres. Ha estat l'assistència de les dones a les fàbriques el que n'ha fet sentir la necessitat i obligat la seva fundació. París compta actualment amb diverses dotzenes de guarderies, i a França passen de 500 les que funcionen. El seu alt rendiment està demostrat per les estadístiques de mortalitat, les quals acusen diferències enormes entre els nens que assisteixen a les guarderies i els del mateix medi que no hi assisteixen.

Les Guarderies, la finalitat de les quals és la de guardar i tenir cura dels nens mentre la seva mare és al treball, han d'ésser enclavades prop dels grans centres industrials.

Per ingressar a la guarderia s'exigeix la presentació d'un certificat de l'alcalde de barri conforme la mare ha de guanyar-se la vida treballant, i ha d'abandonar el nen durant les hores que és a la fàbrica, i un certificat mèdic que no té cap malaltia contagiosa i que està vacunat. En ingressar, a més, el metge director revisa detingudament el nen, i, a part d'excloure els possibles infecciosos, fa la selecció dels que poden ingressar a la guarderia i dels que, per efecte d'alguna tara, han d'anar a algun altre centre benèfic. (Preventori, per exemple.)

Durant les hores que el nen és a la guarderia és banyat, vestit i alimentat per infermeres especialitzades, dirigides pel metge de l'establiment, el qual, diàriament, revisa els nens, i dicta les ordres oportunes per a la seva perfecta criança.

Naturalment, cada nen té la seva fitxa, on s'anoten les corbes de pes i de talla i les seves particularitats. (Malalties passades, medi familiar, tares constitucionals, etc.)

El nen criat a pit cal que no abandoni l'alletament matern, per la qual cosa la mare va a la guarderia una o dues vegades, durant les hores de treball, a donar-li el pit.

L'edifici ha de constar d'una sala amb bressols i llitets, una sala d'isolament, per separar el nen que presenti una cosa sospitosa o temporalment infecciosa, una sala de lavabos i banys i waters, un departament per a la preparació d'esterilització de biberons, una cambra per despullar i vestir els nens a l'entrada i a la sortida de l'establiment, ja que el canvi de roba ha d'ésser obligatori, una cuina i un despatx mèdic. Ha d'ésser proveïda d'una calefacció graduable.

L'obra de les guarderies no acaba pas ací; a més, tenen una funció educadora de les mares, respecte a les mesures elementals d'higiene i puericultura. Consisteixen a exiliar del poble la rutina i la ignorància en una qüestió tan delicada i de tanta transcendència com la de la criança dels nens.

A molts països les guarderies, juntament a l'establiment, tènen una cantina on, a baix preu, o gratuïtament, prèvia exhibició d'un certificat de pobresa de l'alcalde de barri, es proporciona a les mares, dides, una alimentació sana i abundant.

Proveir Catalunya d'unes quantes dotzenes de guarderies vol dir disminuir a la tercera part la mortalitat infantil a casa nostra, vol dir fer més planera a la mare treballadora l'època de la criança del fillet, vol dir enfortir la nostra raça. I això és fàcilment assolible si tots nosaltres contribuïm, amb un petit esforç econòmic, a la gran obra que portarà a cap, si reïx, el Comitè organitzador del "Segell Pro Infància".

Dr. M. Carbonell i Juanico

VALOR/
Informació
Compra-Venda
L. GOMIS Corredor de Canvi i Borsa - Fontanella, 15

Els que anen a París
NO OBLIDEU
que trobareu
LA PUBLICITAT
a tots els quioscos dels Grans Boulevards, de la Place de la République a la Madeleine
A la Place de la Bastille
A la Place de Saint-Michel (Costat Metropolità)
Al Boulevard Saint-Michel
Al Boulevard Sebastopol
I a tots els grans quioscos de París

Comarques catalanes

LLEIDA

Acte de bandidatge :: Furt :: Vària

Lleida, 25 (Per telèfon). — Mentre es trobava la matinada passada guardant una màquina apisonadora a la carretera d'Albatàrre, Antoni Cabrero, se li van presentar dos individus els quals, amenaçant-lo amb armes, li van exigir que els lliurés el diner que portava al damunt. Com que el Cabrero no portava cap quantitat en metàllic, els desconeguts li van prendre el rellotge i la petaca.

— Mentre es trobava al saló d'espera de l'estació del Nord, Josefa Payés Prat, de Preixana, en anar a comprar uns bitllets va deixar oblidat un paquet que contenia un abric de senyora i un trajo de senyor, el qual li fou robat.

— Demà, celebrarà Junta general ordinària el Casino Independent.

— Estant molt avançats els treballs per a la propera aparició de la revista mensual "Camins". — C.

GIRONA

Referèndum advers al Municipi de Lloret de Mar :: Animals cap a la plana fugint de les nevades :: Vària

Girona, 25 (Per telèfon). — Ahir es van celebrar a Lloret de Mar les eleccions de referèndum popular per autoritzar a l'Ajuntament el concert d'un préstec de 180.000 pessetes amb la Caixa de Pensions per a la Vellesa, destinat a la construcció d'un Grup Escolar, acord que havia estat pres per la corporació amb el vot en contra de la minoria, pertanyent a la Lliga.

El resultat de la votació fou de 618 vots en contra de l'autorització per 151 a favor.

TORTOSA

Detenció d'indocumentats :: Les festes de Nadal :: Accidents del treball :: Noticiari

Tortosa, 25 (Per telèfon).—A l'estació del Nort, han estat detinguts uns indocumentats per haver promogut un avalot amb diversos funcionaris. A un d'ells li han estat ocupades 90 pessetes la procedència de les quals no ha sabut explicar.

— S'ha pogut notar, al pas dels trens per la nostra ciutat, que en els de direcció a València no hi anava ningú, i en canvi, els que es dirigien cap a Barcelona, anaven plens completament.

— Una gran afluència comarcana s'ha notat a partir d'ahir. Als mercats s'han efectuat nombroses transaccions i els comerços s'han vist molt concorreguts. Així mateix els espectacles, cafès i societats particulars, hi ha hagut una gran concurrència. — C.

— Aquest matí ha tingut lloc la festa de Nadal del malalt a l'Hospital, el dinar ha estat servit per les modistetes tortosines.

— Sembla que s'ha gestionat prop del Ministeri de la Guerra, la tramesa d'un batalló d'infanteria (caçadors), a la nostra ciutat. — C.

TARRAGONA

Inauguració de l'Exposició Bon :: La festa de Reis :: El sometent Vària

Tarragona, 25 (Per telèfon).—Amb gran èxit ha tingut lloc aquest matí la inauguració de l'Exposició de caricatures de l'artista senyor Ponç. Ha despertat gran curiositat per tractar-se de rellevants personalitats de les lletres i de la política.

— Han començat amb gran activitat les gestions per a l'organització de les pròximes festes tradicionals de Reis, que aquest any prometen tenir molt d'interès.

— Ha estat a Tortosa, en visita d'inspecció, el fiscal de la República senyor Campilla, el qual ha inspeccionat el curs dels sumaris, especialment els instats amb motiu del darrer moviment anarco-sindicalista.

— El dissabte, al vespre, es reuniren a l'Ajuntament els caporal i sots-caporal d'aquesta ciutat, del sometent, als quals els foren presentats el nou caporal del districte senyor Macià Mallor i Gabriel, i els sots-caporal senyor Joan Boada i Piquer. Amb aquest motiu, hi hagué canvi de salutacions.

— Les festes de Nadal han transcorregut molt animades, havent-hi cooperat en gran manera el temps esplèndid que hem gaudit aquests dos dies. Al Teatre Principal i al Metropol, s'han celebrat les tradicionals representacions dels Pastorets.

— Moviment del port. Vaixells entrats: "Aya-Mendi", de Eagunt; "Les 3 Maries", de València; "Cipria", de Barcelona; "Sitò", d'Avilés, i "Ciutat de Tarragona", de Sété. Sortits: "Les 3 Maries", cap a Marsella, i "Cipria", cap a València. — C.

MATARO

Assemblea dels tintorers :: Tornada

Mataró, 23. — Divendres, prèviament autoritzada pel governador general, tingué lloc al Cinema Modern una assemblea del Sindicat de Tintorers, en la qual es donà compte del curs de les diferències sorgides en l'aplicació de les bases que s'estipularen el passat novembre.

—Ha tornat de la seva estada a Itàlia el jove i intelligent tenor Jaume Bardera. Després de passar una temporada en aquesta ciutat tornarà a Itàlia, on pensa debutar. — C.

IGUALADA

Cinema :-: Municipals :-: Política Noves diverses

Cal confessar que aquestes festes podran ésser ben aprofitades pels nostres cineistes. A la nostra ciutat hi ha anunciats una sèrie de films excellents. Sobresurt "El signo de la Cruz", que es rodarà a l'Ateneu i al Cercle Mercantil.

— La nostra ciutat, que jugava 65.000 pessetes a la rifa de Nadal, no ha estat afavorida amb cap premi notable.

— Actualment l'Ajuntament paga els cupons del darrer semestre dels empréstits municipals de 1919 i 1920 per mitjà de la sucursal de la Caixa d'Estalvis de la Generalitat.

El vinent dijous, dia 28, es practicarà el sorteig per a l'amortització d'obligacions.

— La Secció Femenina de l'Ateneu Igualadí ha organitzat una simpàtica festa benèfica per al dia de Nadal, la qual consistirà en un dinar de germanor per a nens de famílies necessitades, servit per noies de la dita Secció.

— En la sessió municipal del passat dijous, arran d'unes manifestacions poc meditades fetes per l'alcalde, es va exposar i debatre minuciosament la situació econòmica de l'Ajuntament. De tot l'enrenou promogut es desprèn que la situació és excellent, però cal retardar el pagament de diversos comptes perquè una gran part de contribuents es resisteixen a satisfer determinats arbitris. Tot això ha servit al diari de les dretes per fer un xic de demagògia i intentar treure'n un profit electoral, encara que fos soscavant el crèdit de la ciutat.

MALLORCA

Robatori i detenció d'un lladregot :: Revocació d'un acord municipal sobre les festes oficials

Palma, 25. — Ha estat comès un robatori a una drogueria propietat del senyor Miquel Ponç. El vigilant nocturn va descobrir els autors i amb l'ajuda d'un transeünt, fou possible detenir Miquel Seguí Sintes, un dels lladregots. Els altres dos aconseguiren fer-se escàpols.

— El diputat senyor Bartomeu Forns ha fet conèixer telegràficament a l'alcalde que han estat despatxades les liquidacions corresponents als Grups Escolars en projecte.

— La senyoreta Maria Galmes Valent, contrau matrimoni amb el jove oficial de la Cambra de la Propietat Urbana de la nostra ciutat, senyor Joan Salom Llaneres.

— A l'Audiència s'ha vist el recurs contenciós administratiu incoat contra l'acord de l'Ajuntament, del dia 20 de gener d'enguany, respecte a l'elecció dels tres dies de festa oficial que segons la llei correspon fixar als Municipis. Segons aquest acord, les festes fixades eren les segones festes de Pasqua, Nadal i Carnaval. El fall del Tribunal, d'acord amb el resultat de la informació pública, assenyala que les festes siguin Corpus, el 8 de desembre i el 20 de gener. — C.

ADVERTIMENT

Advertim a les persones a les quals interessi la publicació immediata de les notes que ens envien que els originals han de dirigir-se tots a la Redacció Corts Catalanes, 589, principal, abans de les nou del vespre. Els que ens arribin més tard d'aquesta hora o vagin adreçats a la impremta del diari Barberà 11

SOLER i TORRA Germans
BANQUERS
Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bonsuccés, 1 i 3

NEGOCIEM ELS CUPONS
Venciment 1.er de gener de 1934

CAMBRA CUIRASSADA — CAIXES DE LLOGUER
per a guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor
Compartiments des de 22 pessetes anuals
Es pot visitar tots els dies feiners, de 9 a 1 i de 3'30 a 6

MARCA DE GARANTIA
PAÑOS RAMOS
REGISTRADA

gener
2
INAUGURACIO
del tradicional
Mes de RETALLS
d'1 a 2.90 mts.
a PAÑOS RAMOS

Tenint en compte que la crisi actual ha reduït els ingressos de moltes cases, i en agraïment al nostre bon públic al qui tant devem, hem decidit fer un esforç titànic per a que el nostre mes de retalls deixi un etern record.

Ningú a Barcelona haurà vengut tan barat com anem a vendre nosaltres.

Mai ha ofert ningú un assortit tan extens en retalls inclós per a trajo complet de senyor.

Recordi que no pot anar despullat, i encara que tingui el seu trajo en bon estat aviat en necessitarà un altre. Aprofiti, doncs, aquesta avinentesa excepcional d'obtenir un bon trajo per menys de la meitat del seu valor.

Per a evitar possibles abusos, solament vendrem, com a màxim, tres retalls a cada comprador.

PAÑOS RAMOS
PELAYO, 10 (JUNT A PLAÇA UNIVERSITAT) BARCELONA
Cases a: Madrid i Granada. Fàbrica a Sabadell

Una novetat científica a l'aparador de «PañosRamos»

A l'Exposició de Chicago fou aprofitada la llum d'un estel per a encendre els llums de l'Exposició. Marconi, des del seu yacht "Electra", va encendre els llums d'una ciutat d'Oceania. Aquests són els darrers avanços científics de l'època present. "PAÑOS RAMOS", que desitja anar al davant en tot, els ha installats a l'aparador de la seva botiga, i vós podeu comprovar-los utilitzant en lloc de la llum d'un estel la vostra influència personal. Tot bon barceloní d'esperit modern ha de comprovar-ho visitant l'aparador de "PAÑOS RAMOS" — Pelayo, 10

ESPECTACLES

Teatres

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, sisena de propietat i abonament a tardes. A dos quarts de sis, l'òpera **MADAME BUTTERFLY**, per la cèlebre artista **Tinay Arellano** i els notables artistes **Civil, Morelli**. **Dijous: MARIA DEL CARMEN.** Dissabte: **MANON**, pels cèlebres artistes Marthe **Snepouloue, Brudine, Lanzone i Cabanal**

TEATRE ROMEA

Telèfon 19691

A les 3'30, a les 6 i a les 10'15: **EL DIVINO IMPACIENTE**, de **Pemán**, èxit cim. Demà, a les 5 i a les 10'15: **EL DIVINO IMPACIENTE.**

TEATRE NOVETATS

Companyia lírica de LLUIS CALVO

Tarda, 3'30. Magnífic cartell. **NO FALTA NAIDE. MOLINOS DE VIENTO**, per **Herrero, Vendrell, Palacios, Llanos.** El formidable èxit

EL HERMANO LOBO

pels eminents cantants **Felisa Herrero, Ricard Mayral, Lluís Fabregat, Trini Avelli** i els altres artistes. **Esbart de Dansaires. Cobla. Fastuosa presentació.** Nit, a les 10; **LA GRANVIA** i l'obra del dia

EL HERMANO LOBO

pels eminents cantants **Pau Hertoga, Cora Raga, Emili Vendrell** i els altres artistes. Demà, tarda i nit, l'èxit més gran conegut

EL HERMANO LOBO

Dijous, grandiós i sensacional programa d'Innocents. Grans sorpreses. Es despatxa a Comptadoria per a totes aquestes funcions

Despatx a Comptaderia

TEATRE BARCELONA

Companyia de comèdia

Rivera — Pp Rosas

Avui, dimarts. Tarda, a un quart de sis:

LA RAFAGA

Nit, a un quart d'onze:

EL RAPTO DE ELENA

Demà, dimecres, tarda: **EL RAPTO DE ELENA.** Nit: **LA RAFAGA**

TEATRE NOU

Gran Companyia Lírica de LUIS CALVO en la qual figura l'eminent baríton

Marcos Redondo

LA CRUZ DE HIERRO

pel gran baríton

MARCOS REDONDO

Tota la Companyia. Gracioses debutants als colossals dansar.

JENNY & RICHARD

Olympia

AVUI, DIMARTS, 26 DE DESEMBRE TARDA, A LES 4. NIT, A LES 10

Grandiós èxit, succés indescriptible del grandiós

PROGRAMA DE FESTES

compost de

22 atraccions internacionals, 22

(Noves a Espanya)

No us oblideu d'adquirir la vostra localitat per veure amb comoditat el sense rival elenc artístic

THE KOWES

Original troupe xinesa

Els Lopecitos

ALAMAR

(alambrista)

SACHA ★ PIKI PIKI

OMIKRON

El gasòmetre humà

BANOLA REINE

Bellíssima trapezista

BROKWAY-DUO

Excèntrics ciclistes

SPORGATS

Els millors del món en el seu gènere

Antonet i Beby

and **MICHEL**

A riure!! A riure!!

Frediani — Deux Jeffs

Els dominadors del vertigen

THE 4 WALLENDA

(nous a Espanya)

Els indiscutibles reis del cable seri. 15 minuts d'intensa emoció

Stanley Bros

(els alegres mariners)

Número vedette a tots els Circs del món

A pesar de l'enorme pressupost d'aquest

Superespectacle internacional que veurà i aplaudirà tot Barcelona

la Direcció d'**OLYMPIA** adverteix al públic que regiran els mateixos preus de costum

AVIS IMPORTANT

Procureu adquirir la vostra localitat amb anticipació a comptadoria o als Centres de Localitats per no ésser víctima de la revenda clandestina

PUBLICACIONES BRISOL

Per deu cupons com aquest, regalem cinc pessetes en llibres

Apartado 228 - Tenerife

Cinemes

COLISEUM

Avui, tarda, dues sessions. A les 3'30 i a les 6; nit, a les 10: **REVISTA PARAMOUNT. LA MUJER MODERNA (varietats). DIBUIXOS I SI YO TUVIERA UN MILLON**

Són films Paramount

Gran Teatre Espanyol

Companyia de JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors:

A. MOLLA i A. ARTEAGA

Avui, dimarts, tarda, a les quatre: **MORIN LES SOGRES** i l'obra del màxim interès

Una nit...

Nit, a les 10. L'única obra que us traurà les cabòries:

Aquesta és la que a tres

Per Innocents: cartell sorpresa

TEATRE APOLO

Telèfon 15945. Companyia VILA-DAVI

A dos quarts de quatre: **ELS PASTORETS A BETLEM.** A tres quarts de sis i a un quart d'onze: **LES DONES HAN GUANYAT**, d'**Alfons Roure**, magistral triomf de **Maria Vila.** Demà, a les cinc, butaca i entrada 1 pta.: **EL MISTERI DE LA QUARTA AVINGUDA.** A un quart d'onze: **LES DONES HAN GUANYAT.**

TEATRE POLIORAMA

Companyia Casimiro Ortas

Avui, dimarts, 26 desembre. Tarda, 2'1 de 4: **JABALI.** A les 6 (especial): **EL NIÑO DE LAS COLES.** A 1/4 d'11: **EL REFUGIO.** Demà, tarda (popular): **LA VOZ DE SU AMO.** Nit: **EL NIÑO DE LAS COLES.**

TEATRE COMIC

Avui, tarda, a les 4. La joguina còmica **DON CIPRI. Exit de clamor**

¡CON EL PELO SUELTO!

Triomf de **Margarita Carbajal** i tota la Companyia. Nit, a 1/4 d'11, l'exitàs

¡CON EL PELO SUELTO!

PUBLI CINEMA

Matinal, a les 11, 1 pta. Tarda, 3'30 i 6 numerada, 2'20 amb impost. **CURIOSITATS MUNDIALS. EL VIOLINISTA GITANO**, dibuix. **NOTICIARI FOX SONOR**, notícies d'Espanya i internacionals. **UN VIATGE ALS ESTANYS D'ESTIRIA i CABALGATA.** Nit, de 8'30 a 1 matinada, contínua, 1 pta.

URQUINAONA

Telèfons 25627-24501

Avui, sessió matinal, a les 11, al preu únic de 2 pessetes

Vampiresas 1933

FRIVOLITAT, JOVENTUT ALEGRIA

Film Warner Bros. First National

Es despatxen localitats amb tres dies d'anticipació

Fantasio

Avui, matinal, a les 11; tarda, de 3'30 a 5'45; a les 6 numerada; nit, a les 10: gran èxit d'Aguilella en la deliciosa comèdia

EL PADRINO IDEAL

amb Joan Murall. Es despatxa per a la sessió numerada d'avui, 6 tarda

CINEMA BARCELONA

Avui, colossal programa:

LUCES DEL BOSFORO

per Evelyn Knapp. **EL AMOR Y LA SUERTE**, en castellà. **TARZAN EL POTRO SALVAJE. NOTICIARI I DIBUIXOS SONORS**

CINEMA IRIS-PARK

Avui: **NOTICIARI I DIBUIXOS**

LUCES DEL BOSFORO

sonora, per Gustav Froelich. **MANOS CULPABLES**, per Lionel i John Barrymore

TEATRE GOYA

Avui, escollit programa:

EL SECRETO DEL MAR

per Fay Wray i Ralph Bellamy

EL AGUILA BLANCA, per Buck Jones. **DIBUIXOS I CATIFA MAGICA**

CINEMA ESPLAI

CORTEGA, entre Muntaner i Aribau

REVISTA. DIBUIXOS

Doncella particular

per Nancy Carroll

La sensacional pel·lícula

El proceso Dreyfus

La gran humorada

EL MARIDO DE LA AMAZONA

en espanyol, per Elisa Landi

SPLENDID CINEMA

Consell de Cent, 239 - Telèfon 30616

Avui, sessió contínua, 3'30 a 8'15:

Estrena de la producció M. G. M.

ALCOHOL PROHIBIDO

per **Dorothy Jordan i Walter Huston**

DIBUIXOS SONORS

EL PECADO DE MADELON CLAUDET

per Helen Hayes i Lewis Stone

Nit, a més: **ASI ES NUEVA YORK**, per Miriam Hopkins

SALÓ VICTORIA

València, 239 i 241. - Telèfon 73030

Avui, **festivitat de Sant Esteve.** Tarda, a les 4'15, **sessió única numerada**, i nit, a dos quarts de deu

SOMBRAS DEL CAIRO, Catifa Màgica

O TODO O NADA

per James Cagney i Marian Nixon, i

Una hermanita deliciosa

comèdia musical (dialogada en francès), per Mery Glory i Noel Noel

SALONS CINAES

TIVOLI

11 matí, dues sessions 3'30 i 6 tarda, i 10 nit: "S. O. S. Iceberg", Rod la Rocque. Còmica, Dibuixos i Atraccions

FEMINA

Avui, darrer dia. Dues sessions 3'30 i 6 tarda, i 10 nit: "Audiencia imperial", **Marta Eggerth i Paul Horbiger.** Cultural, Noticiari, Revista i Magazine. Dijous, estrena: "Su único pecado"

CAPITOL

10'45 matí, dues sessions 3'30 i 6 tarda, i 9'45 nit: "Humanidad", Ralph Morgan. "La melodía prohibida", en espanyol, Josep Mojica i Concepció Montenegro

CATALUNYA

10'45 matí, dues sessions 3'30 i 6 tarda, i 10 nit: "Boliche", **Irusta, Fugazot i Demare.** Actualitats i Atracció

KURSAAL

Sessió única 4 tarda, i 9'30 nit: "Los gangsters del aire", Douglas Fairbanks, junior. "King Kong", Fay Wray

PATHE PALACE

11 matí i contínua 3'30 tarda: "King Kong", Fay Wray. Noticiari, Dibuixos i Còmica. Nit: "Los gangsters del aire"

EXCELSIOR

11 matí i contínua 3'30 tarda: "King Kong", Fay Wray. Dibuixos i Còmica. Nit: "Los gangsters del aire". **Douglas Fairbanks, Jr.**

MIRIA

Contínua 3'30 tarda: "El neófito", Joe E. Brown. "Odio", en espanyol, Maria Ladrón de Guevara. Nit: "Carrera triunfal"

GRAN TEATRE COMTAL

11 matí i contínua 3'30 tarda: "Carrera triunfal". "Odio", en espanyol, Maria Ladrón de Guevara. Nit: "El neófito", Joe E. Brown

MONUMENTAL

10'45 matí i contínua 3'30 tarda: "Una noche en el paraíso". "Yo de día, tú de noche", Kathe de Nagy. Noticiari. Nit: "La emisora fantasma"

ROYAL

11 matí i contínua 3'30 tarda: "La emisora fantasma". "Yo de día, tú de noche", Kathe de Nagy. Nit: "Aventuras de Alberto Rey"

BOHEMIA

11 matí i contínua 3'30 tarda: "Quizá tal vez". "Soñadores de gloria", en espanyol, Miguel Contreras. Nit: "Kiki"

PEDRO

Contínua 3'30 tarda: "Kiki". "Soñadores de gloria", en espanyol, Miguel Contreras. Nit: "Quizá tal vez"

DIANA

Contínua 3'30 tarda: "Agente secreto". "El rey de los gitanos", en espanyol, Josep Mojica. "Una hora contigo", Maurice Chevalier

CINE RAMBLAS

Rambla Centre, 36 i 38 - Tel. 18072

Avui: COMICA, REVISTA TARZAN EL POTRO SALVAJE

per Ken Maynard

EL RETADOR

Gran creació de George Bancroft i Wynne Gibson

(Sessió contínua)

CINEMA PARIS

Matinal, 10'30; tarda, 1.a sessió, 3'15 a 5'45; numerada, a les 6; nit, 9'45: Revista. [illegible] John Boles en la deliciosa opereta [illegible], amb El Brendel. Triomf de [illegible] i Marta Thiele, en la formidable producció ¿[illegible]? Es despatxa a la taquilla per a la sessió numerada d'avui. Dilluns vinent: EL SIGNO DE LA CRUZ

Concerts

Palau Música Catalana

AVIS

El concert de cançons nadalenques queda ajornat per a diumenge, dia 31, a les 5 de la tarda. Les localitats adquirides seran vàlides per a aquest dia

Esports

FUTBOL

Avui, dimarts, a les 2'45,

F. C. BARCELONA

ATHLETIC MADRID

Les Corts. Entrada 2'50 ptes. més el 10 %

Diversos

SALO DE FESTES DE L'HOTEL ORIENT

Avui, dia de Sant Esteve, de 5 a 8 tarda

Selecte

Te dansant familiar

EXPOSICIO DEL NU

Organitzada pel Cercol Artístic

El màxim esdeveniment plàstic

Visita: matí, d'11 a 2/4 de 2; tarda, de 5 a 8. Soterranis de l'Estació de Sarrià

RESTAURANT DEL PARC

Avui, dia de Sant Esteve, tarda, de 5 a 8:

TE SELECTE

Dia 31, nit: **Gran Revetlla de fi d'any**

Venus Esport Palace Ball

Rda. Sant Antoni, 62 i 64. - Tigre, 27

Avui, dimarts, dia 26, ball de societat, solament tarda

GRANJA ROYAL

Avui, tarda:

TE EXTRAORDINARI

Paul Carlyle i els 10 Crazy Boys

ELS AVORRITS DE SA BLENORRAGIA RECORREN a les especialitats PARADELL, c. NOU 28

NOEL I REIS

"DODY" el baby de carn

"LYSETTE" la nina automàtica

"FETT" construccions ultramodernes

Darreres novetats de la

CLINICA de BEBES - Tapineria, 6 (LAIETANA)

LA TOS

Qualsevol que sigui el seu origen es CALMA SEMPRE INSTANTANIAMENT emplenant les

PASTILLES VALDA

ANTISEPTICAS

PRODUCTE INCOMPARABLE

CONTRA ELS REFREDAMENTS, MAL de COLL, LARINGITIS recents o cròniques, BRONQUITIS agudes o inveterades, GRIPPE, INFLUENÇA, ASMA, ENFISEMA, etc.

FIXEUSE BÉ

DEMANEU · EXIGIU

a totes les farmàcies

DE LES VERITABLES

PASTILLES VALDA

portant el nom

VALDA

ATENCIO

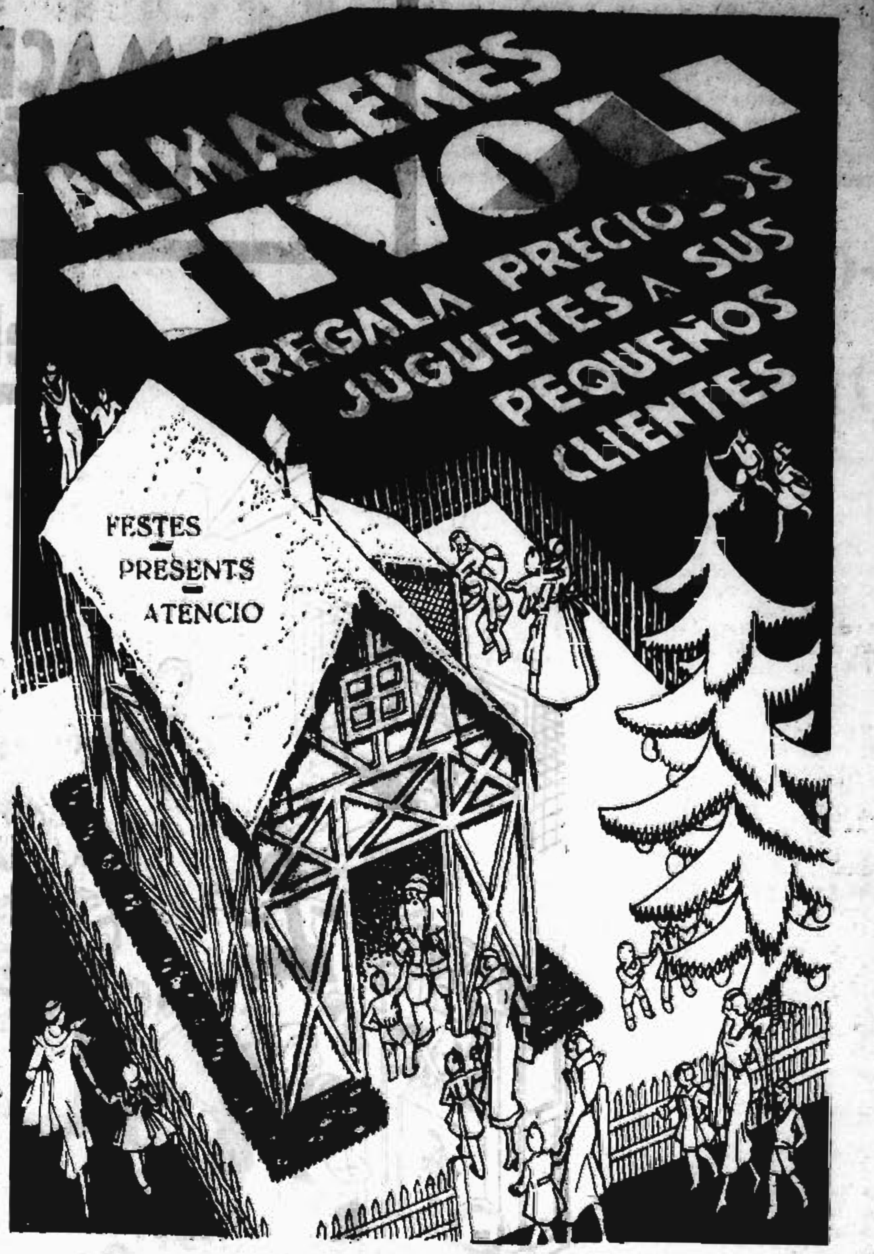

ALMACENES TIVOLI
REGALA PRECIOSOS JUGUETES A SUS PEQUEÑOS CLIENTES
FESTES
PRESENTS
ATENCIO

Present del dimecres dia 27

UN JOC DE TAULA (d'àpat), amb 6 tovallons, en color, estil mallorquí

per **5'95** pessetes

Presents pràctics ★ Assortiments complets

Estalvieu diners comprant al TIVOLI

Preus, com sempre, els més convenients

Tots els compradors, àdhuc els del PRESENT, seran obsequiats amb una JOGUINA record dels **MAGATZEMS TIVOLI**

GIMNAS BRICALL

CANUDA, número 29

CALENTADORS AUTOMATICS PER A BANY

Garantia absoluta, des de 100 ptes.

PROPIETARIS I ADMINISTRADORS DE FINQUES: Ja està resolt el problema de reparacions costoses dels aparells escalfadors. Amb una assegurança dels dits aparells els podreu tenir sempre en perfecte estat de funcionament, evitant d'aquesta manera qualsevol accident

Fàbrica d'Aparells Sanitaris de FRANCESC ESTEVA

Corts, 502 i 510 — Telèfon 31336

Dr. Mora Vies urinàries - Sífilis - [illegible] per crònics que [illegible] raigs X - Cura radical de [illegible]. Plaça Universitat, [illegible] 10 a 1 i 6 a 8 [illegible] - Diatèrmia

Clínica Gallego Vies urinàries - Matriu - Sífilis - Impotència - Diatèrmia - Raigs X

15 CONDE ASALTO 15

Director Dr. J. Riu - Consulta de 10 a 1 i de 4 a 9. Diumenges, de 10 a 1

"Ortopèdia Moderna"

Fill de B. Carcassona

TALLER I DESPATX

ESCUDELLERS BLANCS, 8 — Telèfon 10916

BRAGUERS REGULADORS

per a la retenció absoluta de la trencadura

Faixes de totes menes - Faixa cotilla abdominal

Faixes per a guarir estómacs i ronyons caiguts

Models moderns

COTILLES ORTOPEDIQUES

per a guarir o corregir les desviacions de l'esquena

Més de 50 anys de pràctica són la millor garantia

Casa fundada en 1873

Llegiu LA PUBLICITAT - Propagueu-la!

TRANSPORTS

La Vasco Riojana

Aragó, 273 - Telèfon 74790

Barcelona

TRANSPORTS RAPIDS

de

BARCELONA

a

GIJON

passant per Saragossa, Calahorra, Pamplona, Logroño, Vitòria, Sant Sebastià, Bilbao, Santander, Torrelavega i Oviedo

1.000 km. de recorregut, 1.000 en

24 HORES

PREUS REDUITS

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

DIVERSOS

VIES URINARIES

POLICLINICA [illegible]

Malalties secretes. - Defectes [illegible]

Rambla de Catalunya, 11, 1.er

d'11 a 1 i de 4 a 8

AMERICAN

American Radio

RAMBLA CATALUÑA, 89

BARCELONA

Exija Vd. este distintivo y pida catálogo y demostración. Al comprar, un aparato de calidad y garantizado

Llegiu LA PUBLICITAT

Propagueu-la!

ALMACENES ALEMANES

La casa que ven a més bon preu de Barcelona

Pelayo, 18-20-22-24

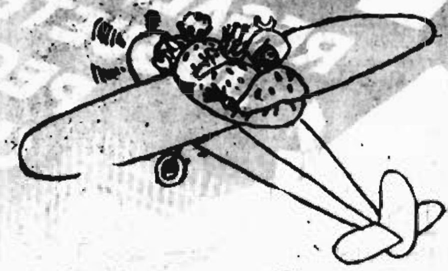

Gran exposició de joguines amb les darreres novetats de l'any

SENSACIONAL: Les joguines a 0'00 PESSETES

Durant els dies 27 i 28 de desembre tot comprador rebrà tiquets per a adquirir JOGUINES GRATUITES, a partir de la compra de 5 pessetes, a les diverses seccions de la Casa